ETOUR
Rapport 2015:5

ETOUR
PART OF MID SWEDEN UNIVERSITY

# Besök och besökare i Fulufjällets nationalpark sommaren 2014
## (med jämförelser åren 2001 och 2003)

*Peter Fredman, Mittuniversitetet, ETOUR*
*Daniel Wikström, Högskolan Dalarna*

Storslagen fjällmiljö

# Besök och besökare i Fulufjällets nationalpark sommaren 2014
## (med jämförelser åren 2001 och 2003)

*Peter Fredman, Mittuniversitetet, ETOUR*
*Daniel Wikström, Högskolan Dalarna*

*Njupeskärs vattenfall, registreringsbox, ”världens äldsta träd ”Old Tjikko”, vägskyltar i byn Mörkret.*
*Foto: Peter Fredman*

# Innehåll


Sammanfattning ..... 6

Bakgrund ..... 8

Fulufjällets nationalpark ..... 10

- Zonering ..... 12
- Tillrättaläggning ..... 13
- Pan Parks ..... 14
- Norsk nationalpark ..... 14
- Fulufjällets omland ..... 14

Metoder för datainsamling ..... 16

- Självregistrering ..... 16
- Enkätundersökningen ..... 17
- Folkräknare ..... 19
- Besökare på naturum ..... 20
- Analys av data ..... 20

Besök och besökare sommaren 2014 ..... 21

- Antal besök ..... 21
- Nationaliteter ..... 23
- Resan till Fulufjällets nationalpark och tid i området ..... 24
- Vistelsen i Fulufjällets nationalpark ..... 25
- Förvaltning av nationalparken ..... 29
- Kännedom om Fulufjället ..... 32
- Upplevelser under besöket i Fulufjällets nationalpark ..... 33
- Utgifter och betalningsvilja ..... 36
- Turismen i Fulufjällets nationalpark ..... 37

Besök och besökare 2001, 2003 och 2014 ..... 41

- Antal besök ..... 41
- Besökare och besöksmönster ..... 42
- Upplevelser av besöket och förvaltning av nationalparken ..... 46
- Utgifter under besöket ..... 49
- Attityder till turismutveckling ..... 51

Kommentarer till undersökningen ..... 52

Referenser ..... 53

Bilagor ..... 55

- Bilaga 1: Information i registreringsboxarna ..... 55
- Bilaga 2: Registreringskort ..... 58

Bilaga 3: Frågeformulär (med svar) ..... 59
Bilaga 4: Respondenternas bakgrund ..... 77
Bilaga 5: Textsvar fråga 1-3 ..... 80
Bilaga 6: Textsvar fråga 14b ..... 82
Bilaga 7: Textsvar fråga 16 ..... 87
Bilaga 8: Textsvar fråga 21 ..... 88
Bilaga 9: Textsvar fråga 29 ..... 98
Bilaga 10: Textsvar fråga 31b ..... 103
Bilaga 11: Data från folkräknarna och räkneverket på naturum ..... 113
Bilaga 12: Statistisk metod ..... 117

# Sammanfattning

I denna rapport redovisas resultat från en besökarstudie i Fulufjällets nationalpark sommaren 2014. I samband med etableringen av Fulufjällets nationalpark 2002 genomförde turismforskningsinstitutet Etour vid Mittuniversitetet besökarstudier åren före och efter inrättandet av nationalparken i syfte att dels ge underlag till skötselplanens utformning, dels analysera de kortsiktiga effekterna av nationalparksetableringen. Den nu aktuella studien bygger på samma metodik som de tidigare studierna och innebär att många frågor som analyserades i samband med nationalparksbildandet nu kan följas upp drygt tio år senare. I tillägg bildades även en nationalpark i den norska delen av Fulufjället år 2012, som också omfattas av den aktuella studien.

Information om besökarna i nationalparken inhämtades in i två steg – insamling av kontaktuppgifter i området genom självregistrering samt en efterföljande webbenkät. För att uppskatta antalet besök i nationalparken användes folkräknare som mäter antalet passager på den stig eller led de är placerade. Även besöksdata från naturum i Fulufjället har använts i redovisningen. Resultaten från undersökningen visar bland annat att;

- Fulufjällets nationalpark hade mellan 38 – 40 000 besök sommaren 2014.
- Andelen utländska besökare är 35 procent, varav cirka hälften kommer från Tyskland. Endast tre procent av besökarna är från Norge.
- I stort sett alla, hela 97 procent, besökte nationalparken under en privat resa som i genomsnitt varade i nästan 10 dygn (varav 34 timmar spenderades i nationalparken).
- Vandring, naturfotografering och naturstudier är de vanligaste aktiviteterna.
- 84 procent av alla besökare har varit vid Njupeskärs vattenfall (Sveriges högsta).
- 90 procent anser att besöket i var ”mycket bra” eller ”helt perfekt”.
- Många besökare vill ha fler soptunnor, skyltar och vägvisare samt bänkar och bord.
- Knappt 20 procent av besökarna uppger att slitage utgör ett problem i någon grad och drygt 10 procent anser att nedskräpning är ett problem.
- Kännedom om platsen från tidigare besök, information från bekanta och Internet är de viktigaste informationskällorna. Fulufjället.se är den mest använda hemsidan.
- Viktiga motiv för att besöka Fulufjällets nationalpark är att uppleva naturens storslagenhet, att uppleva vackra vyer, uppleva en ren och oförorenad miljö, att utforska naturmiljön eller att se dramatiska landskap.
- Över 70 procent anser att man helt eller delvis erhållit ett ökat psykiskt välbefinnande genom besöket i Fulufjällets nationalpark.
- Drygt 71 procent av besökarna hade utgifter under vistelsen i Fulufjällets nationalpark, främst för boende, mat/restaurang samt transporter.
- Det är betydligt fler som är positiva till att utveckla turismen i området runt nationalparken jämfört med att utveckla den inom parken. Bättre information om Fulufjället är mest efterfrågat följt av bättre kommunikationer, större utbud av guidade turer och aktiviteter.

När resultaten från undersökningen sommaren 2014 jämförs med motsvarande undersökningar 2001 och 2003 finner vi bland annat att;

- Antalet besök i nationalparken har år 2014 minskat sedan 2003 till en nivå som ligger något över år 2001 (året före nationalparksetableringen).
- Medelåldern hos besökarna 2014 (48,1 år) är lägre jämfört med både 2001 och 2003.
- Besökarna 2014 är mer välutbildade jämfört med 2001 och 2003.
- Andelen som gör kortare vandringar har minskat samtidigt som andelen besökare som gör längre vandringar ökat sedan 2001 och 2003.
- Andelen som har besökt zon 1 (vildmarkszonen) har ökat från drygt 5 procent år 2003 till drygt 11 procent år 2014. Samtidigt är det färre som enbart besöker zon 4 (den mest tillrättalagda delen av nationalparken).
- Andelen som anser det finns för lite markerade leder har nästa fördubblats år 2014 jämfört med 2001 respektive 2003.
- Andelen som tycker det finns för lite soptunnor i Fulufjället har ökat med 15 procentenheter sedan 2003. Det är också fler som upplever nedskräpning år 2014 jämfört med 2003.
- Det är fler som känner till att Fulufjället är en nationalpark år 2014 än 2003, samtidigt är det färre som menar att förekomsten av en nationalpark påverkar beslutet att besöka Fulufjället.
- Besökarna stannar i genomsnitt längre i nationalparken år 2014 jämfört med år 2003.
- Storleken på utgifterna inom nationalparken har ökat mellan 2003 och 2014 för boende, mat, shopping och transporter.
- Attityderna till turismutveckling i området runt nationalparken (omlandet) är mer positiva 2014 jämfört med 2003. Det är främst större utbud av aktiviteter som efterfrågas.

Fulufjället är den första nationalparken i Sverige där planering och genomförande på ett så påtagligt sätt inkluderat friluftsliv och turism – något som ligger väl i linje med aktuell naturvårds- och friluftspolitik. Mycket talar för att modellen med zonering och en mer besökartillvänd förvaltning fungerar väl, samtidigt som satsningar på turismutveckling runt nationalparken varit mindre framgångsrika. Hur detta kommer sig kan bara delvis besvaras med denna rapport. Det datamaterial som nu är insamlat ger därför en god möjlighet till fortsatta analyser med fördjupningar på frågeställningar av detta slag.

Rapporten ingår i projektet Den nya fjällupplevelsen som är en del i Naturvårdsverkets forskningsprogram Storslagen fjällmiljö – en forskningssatsning som ska ge kunskap till hållbar utveckling och framtida förvaltning av fjällen som stödjer det nationella miljökvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö (www.storslagnafjall.se). Ansvarig för besökarstudien var professor Peter Fredman vid Mittuniversitetet och turismforskningsinstitutet Etour på Campus Östersund. Analys av data och författande av föreliggande rapport är gjort av Peter Fredman tillsammans med Daniel Wikström, Högskolan i Dalarna.

# Bakgrund

Fulufjället är ett lågfjällsområde i nordvästra Dalarna, beläget utmed riksgränsen mellan de mer kända turistorterna Sälen och Idre. Området består mestadels av vidsträckta fjällhedar som på sina ställen stupar brant ner mot det omgivande skogslandskapet. Här finner vi bland annat Njuperskär – Sveriges högsta vattenfall – som med sina dryga 90 meter utgör områdets i särklass mest populära besöksmål. Men det var framför allt de höga naturvärdena, geologin, lavmattorna och naturens drag av orördhet som motiverade beslutet att bilda en nationalpark i Fulufjället år 2002.

Ingivningen av Fulufjällets nationalpark var kulmen på en tolv år lång process, där det lokala motståndet mot en park svängde till ett stöd (Wallsten, 2013). Dialog med lokalbefolkningen om parkens möjligheter till regional utveckling genom turism var en viktig faktor för kursändringen. Något som bland annat resulterade i en zonering av nationalparken utifrån möjligheter till rekreationsupplevelser, ett omlandsprojekt med fokus på turismutveckling och besökarstudier åren före- och efter invigningen för att ge underlag till skötselplanen och se de omedelbara effekterna av nationalparkens inrättande (Naturvårdsverket, 2002; Fredman m.fl., 2005). Fulufjället är därmed den första svenska nationalpark där planering och genomförande i så hög grad bygger på en systematisk insamlad kunskap om besökarna. Studierna i Fulufjället har också bidragit till utvecklingen av metoder för besökarstudier i Sverige och de nordiska länderna (Kajala m.fl., 2007).

Att studera besökare i skyddad natur ger kunskap som kan användas i många olika sammanhang. Områdets förvaltning kan bättre anpassas till de önskemål och förväntningar besökarna i området har, samtidigt som förvaltaren kan få bättre grepp om de eventuella effekter (på natur, ekonomi eller lokalsamhälle) som besöken i området innebär. För turistnäringen innebär en besökarstudie bättre kunskap om de potentiella kunder som rör sig i området varvid marknadsföring, produktutbud och logistik bättre kan anpassas. Besökarstudier ger också värdefullt underlag till planering av infrastruktur i, och i anslutning till, attraktiva naturområden (Emmelin m.fl., 2010).

I denna rapport redovisas resultaten från besökarstudien i Fulufjällets nationalpark sommaren 2014. Syftet är dels att ge en aktuell översikt av turismen i området, dels att visa på de förändringar i besök och besöksmönster som framkommer vid jämförelser med de besökarstudier som gjordes åren 2001 och 2003. Rapporten ingår i projektet Den nya fjällupplevelsen som är en del i Naturvårdsverkets forskningsprogram Storslagen fjällmiljö – en forskningssatsning som ska ge kunskap till hållbar utveckling och framtida förvaltning av fjällen som stödjer det nationella miljökvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö (www.storslagnafjall.se). Projektet har som huvudsakligt syfte att analysera trender inom fjällturism med fokus på aktiviteter, upplevelser, motiv och nytta samt att se hur de förändras över tid. Projektet ska också betona samtida fritidsfenomen som kan vara av betydelse för den framtida utvecklingen: Friluftsfestivaler, friluftsaktiviteter som flyttar inomhus, sportifiering, nyttjande av ny teknik och sociala medier.

Besökarstudierna i Fulufjället åren 2001 och 2003 genomfördes av dåvarande forskningsledaren på Etour Peter Fredman tillsammans med Dr. Lisa Hörnsten Friberg, Professor Lars Emmelin och projektassistent Stefan Göransson. Uppdraget kom från Naturvårdsverket på initiativ av Per Wallsten. Utöver rapporteringen till Naturvårdsverket (Hörnsten & Fredman, 2002; Fredman m.fl., 2005) har dessa två studier resulterat i ett flertal publikationer om bland annat metoder för besökarstudier (Fredman m.fl., 2006; Fredman m.fl., 2009), upplevelser av trängsel (Fredman & Hörnsten, 2004), förändrat besöksantal (Fredman m.fl., 2007), turismens roll vid inrättandet av skyddade områden (Zachrisson m.fl., 2006), skyddade områden som turistattraktioner (Wall Reinius & Fredman, 2007), varumärkesbyggande (King et al., 2013), motiv för att besöka Fulufjället (Raadik m.fl., 2010), samt ekonomiska utgifter (Fredman, 2006; Fredman & Yuan, 2011).

Ansvarig för besökarstudien 2014 var professor Peter Fredman vid Mittuniversitetet/Etour, Campus Östersund. Mareike Garms från universitetet i Oldenburg praktiserade vid Fulufjällets naturum och arbetande med tömning av registreringsboxar och kodning av registreringskort tillsammans med personal från Länsstyrelsen. Elin Hägglund vid Mittuniversitetet/Etour ansvarade för webbenkäten samt uppsättning och nertagning av registreringsboxar tillsammans med Fredrik Olausson och Ingvar Hallstensson. Veronica Nilsson och Ingvar Hallstensson på Länsstyrelsen i Dalarna hjälpte till med hantering och beskrivning av folkräknarna. Analys av data och författande av föreliggande rapport gjordes av Peter Fredman tillsammans med Daniel Wikström, Högskolan i Dalarna.

Besökarstudien 2014 får en första redovisning i och med denna rapport, men har även använts för att närmare analysera tyska turisters motiv att besöka Fulufjällets nationalpark (Garms, 2015) samt besökarnas upplevelser av områdets olika zoner (Birkemose, 2015). Fler fördjupningar på detta datamaterial är emellertid att förvänta kommande år.

## Fulufjällets nationalpark[1]

Fulufjällets nationalpark är belägen på gränsen mellan Sverige och Norge i Dalarnas län, Älvdalens kommun, respektive Hedmark fylke, Trysil kommun (se figur 1 och 3). Bakgrunden till nationalparken återfinns huvudsakligen på den svenska sidan då Fulufjället inrättades hösten 2002 som Sveriges 28:e nationalpark. Området hade sedan tidigare varit skyddat, först som domänreservat och sedan naturreservat. Men nu var det alltså dags att ge det ett starkare skydd. I skötselplanens sammanfattande motivering står att läsa (Naturvårdsverket, 2002): ”*Fulufjället har höga naturvärden främst knutna till dess speciella geologi, morfologi och vegetation. Motsvarigheter till fjällhedarna och de djupa lavmattorna finns inte någon annanstans i landet. Naturen har starka drag av orördhet och fria vidder. Njupeskärs vattenfall är en stor sevärdhet, området har goda möjligheter till attraktiva turer i lättillgänglig fjällterräng. Fulufjället är väl lämpat som den svenska fjällkedjans sydligaste nationalpark*”. Syftet med nationalparken är att i väsentligen orört skick bevara ett sydligt fjällområde med särpräglad vegetation och stora naturvärden i övrigt. Syftet är även att ta tillvara områdets kulturhistoriska värden, att ge förutsättningar för besökarnas upplevelser av stillhet, avskildhet och orördhet i kombination med att i lämplig grad underlätta för allmänheten att uppleva parkens natur.

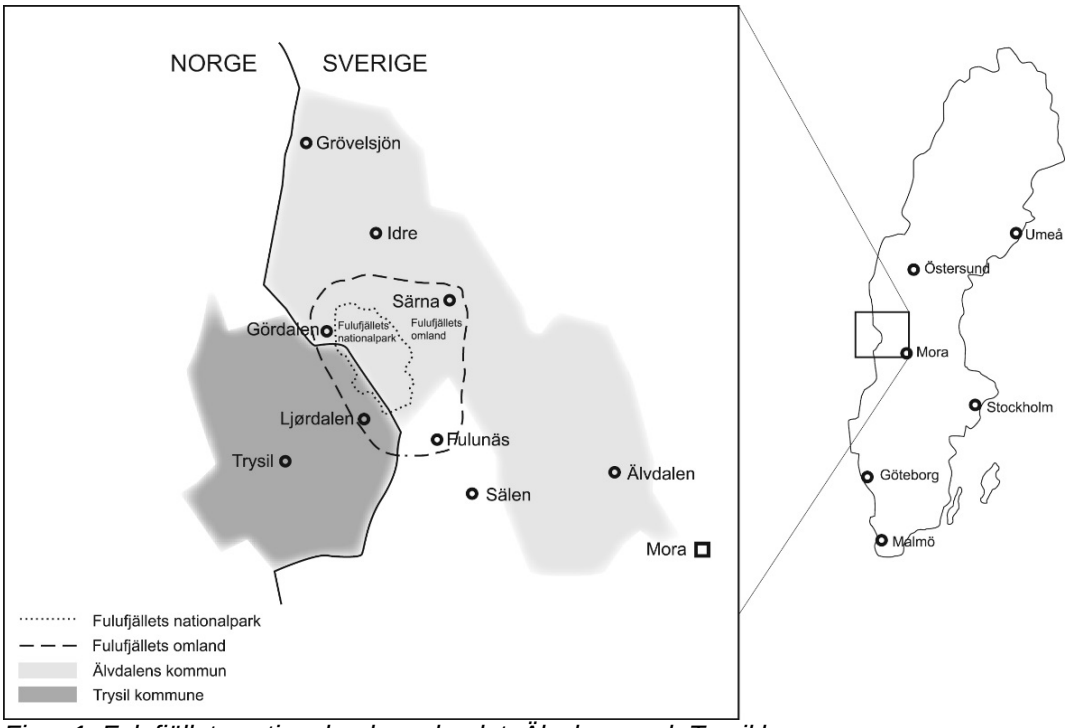


*Figur 1. Fulufjällets nationalpark, omlandet, Älvalens- och Trysil kommuner. Karta: Hanna Liljendahl*

1 Avsnittet som beskriver Fulufjällets nationalpark är en bearbetad och uppdaterad text baserad på motsvarande kapitel i Fredman m.fl. (2005). Av språkliga skäl används emellanåt uttrycket ”Fulufjället” som beteckning på ”Fulufjällets nationalpark”, dvs. något annat geografiskt område än nationalparken avses inte med uttrycket ”Fulufjället”.

I ett regionalt turistiskt perspektiv utgör Fulufjällets nationalpark en attraktion som i flera avseenden kompletterar befintligt utbud. Några mil norrut finns skidorten Idre Fjäll med en mer anläggningsbunden vinter- och sommarverksamhet och några mil söderut ligger Sälenfjällen med Sveriges största utbud av utförsåkning. I dessa båda områden har turismen utvecklats kraftigt sedan början av 1970-talet. Dessutom finns lite längre norrut i Grövelsjön flera anläggningar med tydlig profil mot vandring, fiske och turskidåkning. Fulufjället har två uppenbara attraktioner – Sveriges högsta vattenfall Njupeskär och den stora ”ursköljningen” i Göljån orsakad av en massiv jorderosion under ett regnoväder sensommaren 1997. I området finns en huvudentré för besökare i områdets nordöstra del i anslutning till vandringsleden mot Njupeskär. Här finns bland annat parkering, cafeteria och ett naturum.

I skötselplanen för nationalparken beskrivs Fulufjället som värdefullt för det rörliga friluftslivet, både sommar och vinter. Med sin flacka platå är området relativt lätt att röra sig i. Möjligheter finns till kortare och längre vandringar på markerade leder, samt utmanande turer i stora ledfria områden. Det finns 14 mil statliga leder, fem övernattningsstugor och tio raststugor i området. Nationalparken (svenska delen) är drygt 380 km² stor och består till två tredjedelar av kalfjäll och fjällhed, en knapp tredjedel av fjällbjörk- och barrskog samt fem procent våtmarker. Det är svenska fjällkedjans sydligaste större, av renbete i stort sett opåverkade fjällområde. Enligt skötselplanen uppnås syftet med Fulufjällets nationalpark genom att inte tillåta exploaterande verksamheter, förhindra att friluftsliv och skyddsvärt djurliv störs, inte låta renbete förekomma, utarbeta information om områdets värden och bestämmelser samt att zonera området vad gäller utnyttjande och skydd för att tillgodose såväl skyddsanspråk som önskemål om vissa aktiviteter (t.ex. jakt och fiske) för att därigenom få en lokal förankring av nationalparken.

*Njupeskärs vattenfall. Foto: P. Fredman*

### Zonering

Den svenska delen av Fulufjällets nationalpark är indelad i fyra olika zoner som skiljer sig åt avseende regelverk, vilka aktiviteter som påbjuds, hur den fysiska miljön ska se ut samt vad det är sannolikt att en besökare kan uppleva. Det övergripande syftet för Fulufjällets nationalpark gäller för samtliga zoner och skillnaderna mellan dem ligger i hur syftet uppnås och hur föreskrifter används. De fyra zonerna följer en skala från opåverkade områden till mer anläggningspräglade (figur 2). De är, från den mest orörda zonen räknat, Orörd zon (I), Lågaktivitetszon (II), Högaktivitetszon (III) och Anläggningszon (IV). Zonerna definieras utifrån grad av mänsklig påverkan, fysisk miljö, sannolika upplevelser samt lämpliga aktiviteter. Vissa delar av nationalparken kan alltså nyttjas på ett mer intensivt sätt för friluftsliv, jakt och fiske, samtidigt som den största delen är i hög grad opåverkad. På så vis bevaras värden för vetenskap och upplevelser av stillhet och avskildhet, samtidigt som mindre fjällvana människor kan besöka fjället och inskränkningen i lokalbefolkningens nyttjande begränsas. Syftet är att skapa ett spektrum av rekreationsmöjligheter. I skötselplanen för den svenska nationalparken finns en mer detaljerad beskrivning av syftet med de olika zonerna (Naturvårdsverket, 2002).

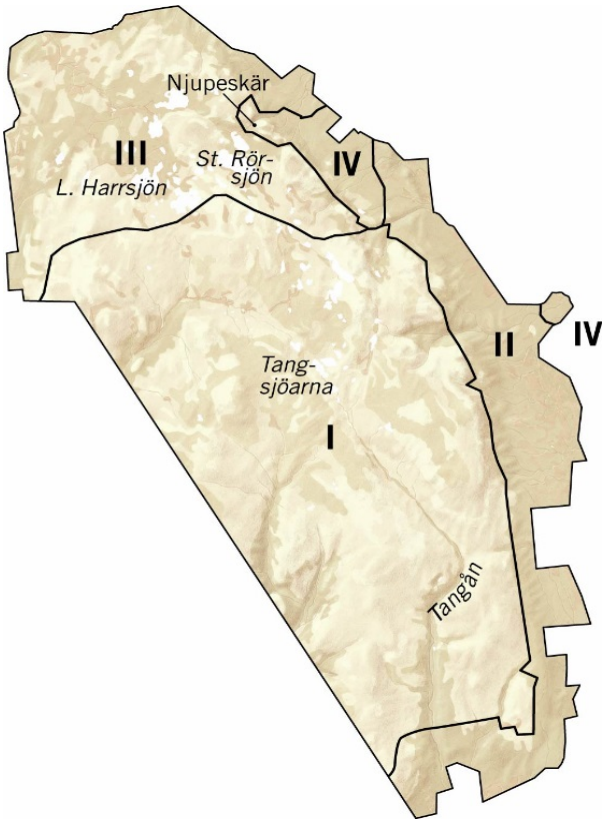


*Figur 2. Zonindelning i den svenska delen av Fulufjällets nationalpark. Orörd zon (I), Lågaktivitetszon (II), Högaktivitetszon (III) och Anläggningszon (IV)*

Genom att i olika grad tillfredsställa enskilda besökares behov inom zonerna – där en grupp kan få stor vikt i en zon och liten i en annan – kan en lösning för hela området erhållas som är bättre både för den enskilda gruppen och för de olika grupperna sammantaget än om samma regler gäller överallt. Zoneringen av Fulufjällets nationalpark kan ses som en del i en större process kring inrättandet av parken. Enligt Wallsten (2003; 2013) kännetecknas processen i Fulufjället av en ”inifrån och ut” process jämfört med mer traditionella ”utifrån och in” processer.

### Tillrättaläggning

I processen att etablera Fulufjällets nationalpark ingick även omfattande investeringar i anläggningar och infrastruktur för besökare. Merparten förlades till zon 4, d.v.s. det område som utvecklas i syfte att ta emot många besökare. Två år före nationalparkens inrättande anlades en ny vandringsled mellan parkeringen och Njupeskärs vattenfall, vilken tillsammans med den gamla leden utgör en rundslinga. Framme vid själva vattenfallet förbättrades befintliga spänger och trappor, och en cirka 100 meter lång ramp byggdes upp mot fallet för att ge besökarna bättre utsikt och underlätta framkomligheten i den steniga terrängen. I samband med parkens invigning förbättrades parkeringen vid vandringsleden mot Njupeskärs vattenfall och det befintliga caféet renoverades och byggdes ut. Här byggdes också ett naturum med utställning, filmsal och kontor för personal. I hela området förbättrades ledmarkeringar och skyltar. Stora informationstavlor sattes upp på flera naturliga entréplatser runt parken och leden vid Njupeskär försågs med särskilda informationsskyltar kring områdets natur och kultur.

*Fulufjällets naturum. Foto: Peter Fredman.*

### Pan Parks

Ytterligare en betydelsefull faktor för turismen i Fulufjället vid tiden för bildandet av nationalparken var områdets certifiering som officiell PAN Park och etableringen av en tillhörande stugby vid byn Mörkret strax öster om nationalparken. Fulufjället var en av de första PAN parks och ”PAN” stod för ”Protected Area Network” som var ett samarbete mellan Världsnaturfonden och det holländska reseföretaget Molecaten i syfte att utveckla hållbar turism i ett nätverk av skyddade områden i Europa. Tanken bakom PAN Park var att naturen får ett ekonomiskt värde genom turism som bygger på ett bevarande av naturvärden, något som skulle resultera i ett effektivare naturskydd som samtidigt stimulerar den lokala ekonomin och ökar allmänhetens kunskap om skyddade områden. År 2005 fanns fem certifierade PAN Parks – i Sverige, Finland, Polen, Bulgarien och Rumänien – och ytterligare fem områden hade ansökt om certifiering. Stugbyn i Fulufjälet med 136 bäddar invigdes hösten 2004 och var den första av sitt slag. Investeringen gjordes av ”PAN Parks Accommodation” som då var en partner till PAN Parks. Verksamheten blev emellertid aldrig någon större framgång och moderorganisationen PAN Parks ansökte 2014 om konkurs. Då hade stugbyn i Fulufjället sedan tidigare varit ute till försäljning.

### Norsk nationalpark

År 2012 bildades även en nationalpark på norska sidan av riksgränsen (Fulufjellets nasjonalpark) på drygt 82 km$^2$, vilket innebär att hela Fulufjällets högfjällsplatå nu utgör nationalpark. I en utredning från norska institutet för naturförvaltning (NINA) inför bildandet konstaterades bland annat att en nationalpark kan ha positiva effekter på Trysil som året-runt destination (stärka barmarksperioden) samt att den kan användas som incitament för utvecklingsplaner i norska Ljørdalen, det samhälle som ligger närmast parken på norska sidan (Vorkinn, 2008). Skyddsföreskrifterna för den norska nationalparken (www.miljodirektoratet.no) betonar emellertid betydelsen av att bevara ett stort naturområde med särpräglade ekosystem. De säger vidare att allmänheten ska ges möjlighet till ostörda upplevelser av naturen genom miljövänligt och enkelt friluftsliv med liten grad av tillrättaläggning.

### Fulufjällets omland

Exempel från andra länder, inte minst Nordamerika, beskriver de effekter en nationalpark kan ha på den omgivande regionen (Machlis & Field, 2000). Man talar där om s.k. ”gateway communities” som på olika sätt påverkas av de besökare nationalparken lockar till sig. I samarbete med länsstyrelsen i Dalarna initierade Naturvårdsverket år 1997 projektet ”Fulufjällets omland”. I projektets första fas besökte projektledaren boende i området runt Fulufjället för att diskutera nationalparken i ett bredare socialt perspektiv, bland annat mot bakgrund av den pågående negativa befolkningsutvecklingen i bygderna. Projektets andra fas utgick ifrån en nationalpark i Fulufjället och bestod i att identifiera fördelarna detta kan medföra i form av investeringar och nya arbetstillfällen. Denna fas bidrog till att vända den lokala opinionen från att vara negativ till en nationalpark till att bli mer positiv. Projektet

resulterade i bildandet av ”Fulufjällsringen” – ett nätverk av turismentreprenörer i nationalparkens omland.

Syftet med nätverket var att skapa en plattform för utveckling av näringslivet i anslutning till nationalparken. Vid bildandet av nationalparken 2002 hade Fulufjällsringens ekonomiska förening cirka 40 medlemsföretag inom boende, hemslöjd, aktiviteter, upplevelser m.m. Föreningens ändamål var att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom hållbar utveckling av besöksnäringen inom Fulufjället och dess omland (Malung - och Älvdalens kommun i samarbete med Trysil Kommun) genom bl.a. idéutveckling, paketering, utbildning och marknadsföring. Aktiviteterna i föreningen har emellertid minskat på senare tid och i skrivande stund (2015) marknadsförs området, boende, aktiviteter mm genom länsstyrelsens försorg och via hemsidan www.fulufjallet.se.

*Göljåstugan. Foto: Peter Fredman.*

# Metoder för datainsamling

Information om besökarna i Fulufjällets nationalpark sommaren 2014 samlades in i två steg – insamling av kontaktuppgifter i området genom självregistrering samt en efterföljande webbenkät. Kontaktuppgifter i form av e-postadresser samlades in med hjälp av registreringsboxar som var utplacerade på strategiskt utvalda platser. Cirka 1-4 veckor efter besöket i Fulufjället erhöll de som fyllt i ett registreringskort en e-post med länk till en enkät med frågor om besöket. För att uppskatta antalet besök i nationalparken användes folkräknare som mäter antalet passager på den stig eller led de är placerade.

### Självregistrering

Den första kontakten med besökarna gjordes alltså genom någon av de åtta registreringsboxar som var utplacerade på strategiska platser i anslutning till de mest populära entréerna in i området för nationalparken (figur 3). Val av platser gjordes i dialog med nationalparksförvaltningen i Sverige och Norge med utgångspunkt i besökarstudien från 2003;

1. *Leden från Gördalen*
   Ca 500 meter in på leden, efter alla hus och avstickare till Gördalen.
2. *Rundslingan (gamla leden) mot Njupeskär*
   Ca 200 meter in på leden, på den svagt markerade åsen efter den första spången.
3. *Leden mot Rösjöstugorna*
   Ca 50 meter efter leden upp mot stugorna, efter det att leden viker av från Njupeskärsleden.
4. *Leden vid Brottbäckstugan*
   Ca 300 meter upp längs leden i sluttningen.
5. *5. Parkeringen vid Göljån*
   Norra entrén, ca 100 meter från parkeringen.
6. *Leden från Morbäcksätern*
   Ca 50 meter in på leden upp mot fjället från parkeringsplatsen, precis innan spångningen.
7. *Leden från Björnholmsstugan*
   Ca 600 meter efter Björnholmsstugan, 150 meter in på leden.
8. *Nationalparksentrén vid Ljørdalen (parkeringen Storbekkåsen)*
   Ca 50 meter från starten av leden vid Storbekkåsen.

Eftersom nationalparken på den norska sidan gränsen har tillkommit sedan studien 2003 flyttades den box som tidigare varit placerad vid riksgränsen (uppe på fjället Västertangen) ner till nationalparksentrén ovanför norska Ljørdalen (Storbekkåsen). Boxen vid parkeringen till Göljån fanns inte i tidigare undersökningar. Vidare hade gamla leden mot Njupeskär endast en registreringsbox (mot två boxar åren 2001 och 2003). Övriga boxar placerades i likhet med tidigare undersökningar.

Syftet med registreringsboxarna var att samla in kontaktuppgifter från besökare i området för nationalparken. Varje box placerades därför väl synlig i anslutning till stigen med en skylt på utsidan med följande innehåll: *"Välkommen till Fulufjället! Viktigt! För att på bästa sätt förvalta Fulufjällets nationalpark undersöker vi användningen av området. Till detta behöver vi din hjälp. Vi ber dig därför öppna luckan och medverka i undersökningen. Stort tack för din hjälp!"* Uppmaningen att medverka i undersökningen fanns även på tyska och engelska. Inuti boxen erhölls mer information om undersökningen samt kartor över området (bilaga 1). Här fanns också pennor samt en bunt med registreringskort där varje besökare (15 år och äldre) ombads fylla i uppgifter om datum, klockslag, födelseår, nationalitet, postnummer, kön samt e-postadress (bilaga 2). Det ifyllda kortet stoppades sedan ner i en springa i boxen och hamnade i ett låst utrymme i boxens nedre del. Syftet med e-postadressen var att använda den för att skicka länken till den efterföljande webbenkäten. På registreringskortet fick den svarande också ange om man föredrog enkäten på svenska, engelska eller tyska. Samtliga registreringsboxar var aktiva under perioden 4 juni till 22 september 2014.

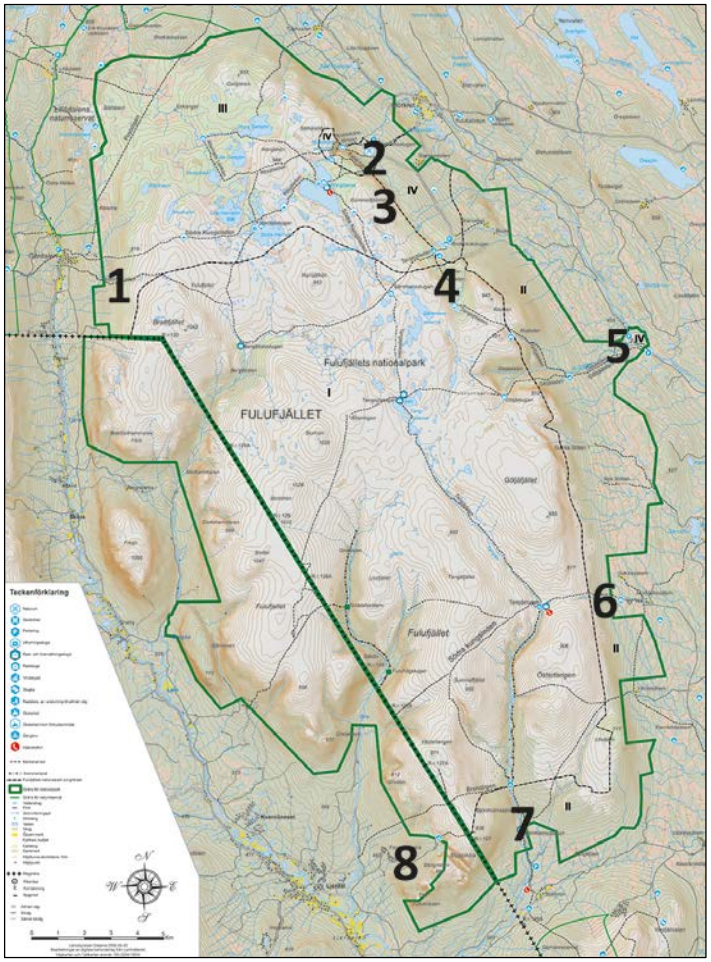


*Figur 3. Registreringsboxarnas placering i Fulufjällets nationalpark. Karta: Länsstyrelsen i Dalarna*

### Enkätundersökningen

Den efterföljande enkätundersökningen distribuerades till besökarna med hjälp av e-postadressen som lämnats på registreringskortet. En e-post med länk till webbenkäten skickades ut vid tre tillfällen – den 9 juli, 14 augusti samt 26 september, följt av tre påminnelser vid varje tillfälle. Frågeformuläret programmerades i programmet Netigate (www.netigate.net) och finns redovisat i bilaga 3. Formuläret innehöll sammanlagt 41 frågor fördelat på följande åtta teman;

- Vistelsen i Fulufjällets nationalpark
- Förvaltningen av Fulufjällets nationalpark samt förekomst av olika service
- Upplevelser under besöket i Fulufjällets nationalpark
- Synen på Fulufjällets nationalpark och vad man anser bör vara tillåtet i området
- Resan till Fulufjällets nationalpark samt ekonomiska utgifter
- Turismen i Fulufjällets nationalpark
- Informationssökning och informationskällor om fjällen i allmänhet
- Respondentens bakgrund

Frågeformuläret erbjöds på svenska, engelska eller tyska baserat på de uppgifter respondenten lämnat på registreringskortet. Totalt erhölls 1425 svar från sammanlagt 2605 utskick vilket motsvarar en total svarsfrekvens på 54,7 procent (tabell 1).

*Tabell 1. Utskick och svarsfrekvenser för webbenkäter*

| **Datum för första utskick och påminnelser** | **Språk** | **Antal utskick*** | **Antal svar** | **Svarsfrekvens** |
|---|---|---|---|---|
| 9 juli, 21 juli, 29 sept | Svenska | 305 | 171 | 56,1% |
| | Engelska | 76 | 33 | 43,4% |
| | Tyska | 67 | 40 | 59,7% |
| 14 aug, 25 aug, 29 sept | Svenska | 892 | 514 | 57,6% |
| | Engelska | 175 | 83 | 47,4% |
| | Tyska | 170 | 97 | 57,1% |
| 26 sept, 6 okt, 14 okt | Svenska | 567 | 314 | 55,4% |
| | Engelska | 125 | 56 | 44,8% |
| | Tyska | 228 | 117 | 51,3% |
| **Totalt** | | **2605** | **1425** | **54,7%** |

* Korrigerat för respondenter som lämnat två e-postadresser

*Registreringsboxarnas utformning. Foto: Peter Fredman.*

### Folkräknare

Folkräknare med syftet att räkna antalet besökare i området för Fulufjällets nationalpark var uppsatta på fyra olika platser sommaren 2014 (se karta i figur 3).

*Leden från Gördalen*
Räknaren var placerad på leden upp mot nationalparken öster om Gördalen i anslutning till registreringsbox 1.

*Ringleden till Njupeskär*
Räknaren var placerad ca 150 meter in på ringleden till Njupeskär där den övergår i en spång strax före registreringsbox 2.

*Leden mot Rösjöstugorna/ringleden från Njupeskär*
Räknaren var placerad i slutet av ringleden från Njupesskärs vattenfall (returslingan), efter anslutningen av leden från Rösjöstugorna (dvs. besökare både från vattenfallet och till/från Rösjöstugorna registrerades).

*Leden vid Brottbäckstugan*
Räknaren var placerad ca 300 meter upp längs leden i fjällsluttningen i anslutning till registreringsbox 4.

Folkräknarna var av modellen Trail Counter TTC-4420 från det amerikanska företaget Diamond Traffic Products (www.diamondtraffic.com). Detta är en portabel batteridriven folkräknare som bygger på IR teknik. Den placeras på ena sidan om leden (t.ex. på ett träd) med en reflektor på den andra sidan och registrerar antal passager per tidsintervall (Länsstyrelsen Dalarnas Län, 2012).

*Folkräknaren vid ringleden till Njupeskär (gamla leden). Foto: Peter Fredman.*

### Besökare på naturum

I tillägg till folkräknarna har länsstyrelsen räknat antalet besökare på Fulufjällets naturum sedan år 2003. Räknaren (av märket Kübler Codix) sitter monterad strax innanför entrédörren (ca 120 cm höjd över golvet dold i en träpanel) så besökarna räknas både på vägen in och på vägen ut. Den har en räckvidd på ca 1 m. Värdet från besöksräknaren divideras med en faktor på 2,8 för att erhålla en uppskattning på antalet besökare i naturum. Denna faktor är framtagen genom att under 80 dagar ha räknat besökarna manuellt och jämfört detta värde med värdet från räknaren.

### Analys av data

De resultat som presenteras i rapporten baseras på analys av både kvantitativa enkätdata och öppna svar från enkäten (text data). Statistiska jämförelser sker med undersökningarna år 2001 och år 2003. Eventuella skillnader betraktas som statistiskt signifikanta om de kan redovisas på 5%-nivån, dvs. då statistiska p-värde understiger 0,05. Många av jämförelserna sker mellan andelen av besökarna respektive år men även medelvärden för kontinuerliga variabler som t ex inkomst och tid förekommer. I de fall denna effekt uppstår för statistiskt signifikanta minskningar mellan åren påpekas det i texten. I redovisningen av resultaten presenteras andelen av besökarna i procentenheter svarat på ett visst sätt, medan skillnader redovisas (och testas statistiskt) i procentenheter. I de fall där så bedöms motiverat, redovisas även antalet individer.

#### *Viktning av data*

För att resultaten ska ge en så representativ bild som möjligt av besökarna i nationalparken måste hänsyn tas till att registreringslåda A periodvis var stängd år 2003 och att bara ett urval av de individer som registrerade sig i lådorna A och B erhöll en postenkät för detta år. Sådana svar har därför fått en högre vikt jämfört med individer som registrerat sig i någon av de övriga lådorna för 2003. Exempelvis har svar från personer som registrerade sig vid rundslingan (gamla leden) mot Njupeskär under högsäsong – som då var öppen var tredje dag – en tredubbel vikt. Det förekom även en viss viktning av data 2001. Exakt samma vikter som användes för resultaten i enkäten 2003 har även används i denna rapport när resultaten för 2014 jämförts med 2001 och 2003 (se Fredman m.fl. 2005).

#### *Statistisk Metod*

För jämförelser över tid används regressionsanalys som närmare beskrivs i bilaga 12.

# Besök och besökare sommaren 2014

Här redovisas resultaten från folkräknarna samt besökarundersökningen utifrån de teman som fanns i enkäten. I bilaga 3 redovisas svaren på samtliga frågor i enkäten. Uppgifter om respondenternas bakgrund (kön, ålder, inkomst mm) finns redovisade i bilaga 4. Det ska i sammanhanget noteras att antalet *besök* inte är samma sak som antalet *besökare* eftersom några personer sannolikt gör mer än ett besök under mätperioden. Hur många det rör sig om är okänt men utifrån beräkningar i samband med besökarstudien 2003 så är ca fem procent av besökarna i Fulufjällets nationalpark återkommande (Fredman m.fl., 2005).

### Antal besök

Data från folkräknarna ger ett underlag att uppskatta antalet besök i Fulufjället (redovisas i bilaga 11 och sammanfattas i tabell 2). Räknaren på leden från Gördalen visade på totalt 511 passeringar perioden 9 juni-22 september. Här finns några enstaka avvikande värden nattetid som sannolikt beror på vilt som passerat. Räknaren på ringleden till Njupeskär hade 32 815 passeringar perioden 9 juni-22 september. Observera att denna räknare var placerad på en rullstolsanpassad ramp vilket gör att två personer kan gå i bredd och registreras som en vilket kan innebära en viss underskattning. Figur 4 visar att det är flest passeringar på ringleden till Njupeskärs vattenfall under juli månad (15 567) följt av augusti (9 762), september (3 879) och juni (3 607).

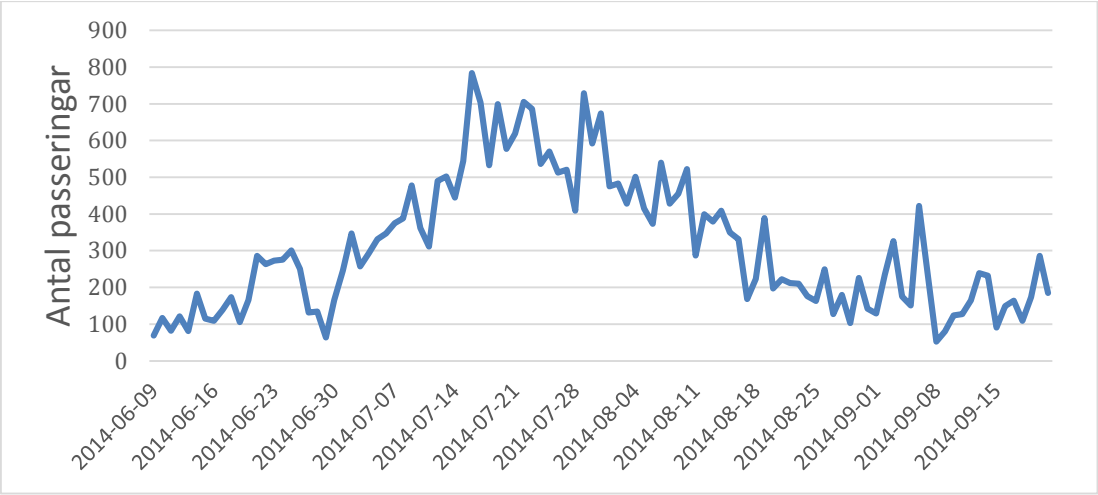


*Figur 4. Antal passeringar vid ringleden till Njupeskär perioden 9 juni-22 september (dygnsvärden).*

Från figur 5 ser vi att tisdagar, onsdagar och lördagar var de veckodagar som i genomsnitt hade flest passeringar på ringleden till Njupeskär. Något färre antal personer passerade detta räkneverk på måndagar och fredagar.

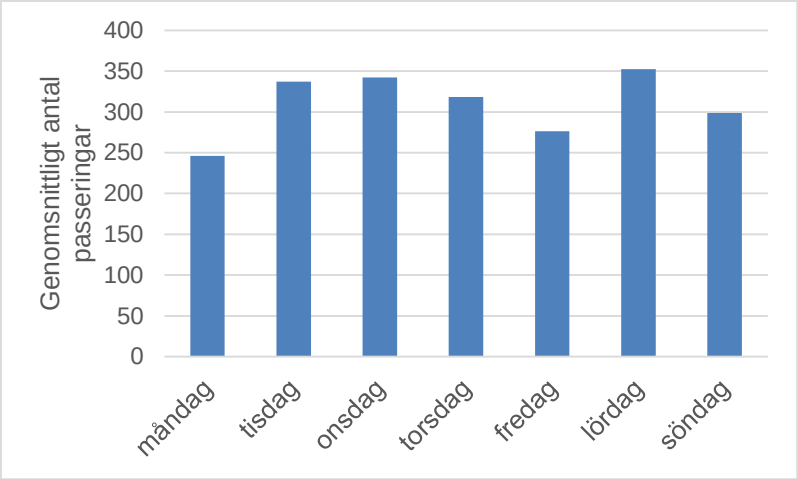


*Figur 5. Genomsnittligt antal passeringar vid ringleden till Njupeskär olika veckodagar under perioden 9 juni-22 september.*

Räknaren som var placerad på leden mot Rösjöstugorna (ringleden från Njupeskär) hade 10 633 passeringar perioden 9 juni-19 juli. Den slutade emellertid fungera efter den 19 juli och hade därefter endast enstaka registreringar som med största sannolikhet är felvärden. Eftersom denna räknare i huvudsak räknar människor som återvänder från Njupeskär, som sannolikt har startat sin vandring på ringleden till vattenfallet och blivit räknade där, väljer vi att inte ta med dessa värden i våra fortsatta beräkningar. Det innebär emellertid att besökare som vandrat leden upp mot Rösjöstugorna (och inte passerat något av de övriga räkneverken) inte räknas med.

Slutligen hade räkneverket på leden vid Brottbäckstugan totalt 363 passeringar perioden 9 juni-5 juli och 2 352 passeringar perioden 17 juli-22 september. Räknaren fick slut på batterier den 6 juli och startades på nytt den 17 juli. Om vi extrapolerar medelvärdet för antal passeringar per dygn veckan före (12 st) respektive veckan efter (28 st) avbrottet innebär det (40/2)x10=200 passeringar under den period räknaren var ur bruk. Sammanlagt har då denna räknare 2916 passeringar (363+200+2352) under perioden 9 juni-22 september.

*Tabell 2. Antal passeringar vid respektive folkräknare*

| Folkräknare | Antal passeringar | Tidsperiod |
|---|---|---|
| Leden från Gördalen | 511 | 9 juni-22 sept. |
| Ringleden till Njupeskär | 32 815 | 9 juni-22 sept. |
| Leden mot Rösjöstugorna/ringleden från Njupeskär | 10 633 | 9 juni-19 juli |
| Leden vid Brottbäckstugan* | 2 916 | 9 juni-22 sept. |

* inklusive uppskattat antal passeringar under avbrott 6-16 juli

En uppskattning av antalet besök i nationalparken utifrån dessa data innebär en rad antaganden om besökarnas rörelsemönster som vi inte har någon exakt kunskap om. Låt oss emellertid anta att de personer som passerar ringleden till Njupeskär registreras en gång på detta räkneverk (dvs. inte går samma led fram och åter). Vidare vet vi från svaren på

enkätundersökningen att 84,5 procent av alla som svarande besökte Njupeskär. Det skulle alltså innebära att motsvarande andel av de passeringar som sker vid övriga räkneverk också blir registrerade vid räkneverket på ringleden till Njupeskär. Samtidigt är det troligt att vissa besökare kommer till vattenfallet utan att gå just den leden där räkneverket är placerat (även om det är den klart mest populära vandringsleden). Låt oss därför anta att 75 procent av alla passeringar som registrerats på folkräknarna i Gördalen och Brottbäckstugan blir dubbelräknade. Det innebär i så fall att antalet unika passeringar vid dessa två folkräknare tillsammans blir 857 stycken (0,25x(511+2916)). Det skulle innebära sammanlagt cirka 33 700 besök i Fulufjällets nationalpark sommaren 2014. Detta är sannolikt en låg uppskattning eftersom den inte omfattar de besökare som rör sig på alla de leder som inte var försedda med folkräknare. Dessutom ger sannolikt folkräknaren på ringleden till Njupeskär en underskattning eftersom personer som vandrar i bredd kan räknas som en passerande. Det verkliga antalet besök är sannolikt 10-20 procent högre, dvs. i intervallet 37 000 – 40 000. Om vi sedan antar att fem procent av besöken är personer som är dubbelräknade ligger antalet unika besökare i intervallet 35 000 – 38 000, dvs. i nivå med mätningen 2001, året innan Fulufjället blev nationalpark (Hörnsten & Fredman, 2002).

### *Besök på naturum*

Som jämförelse till ovanstående registrerades under månaderna juni-september 16 800 besök på naturum i Fulufjället. Från figur 6 ser vi att det kommer flest besökare under juli månad följt av augusti, september och juni. I sammanhanget ska noteras att naturum har begränsade öppettider under årets övriga månader.

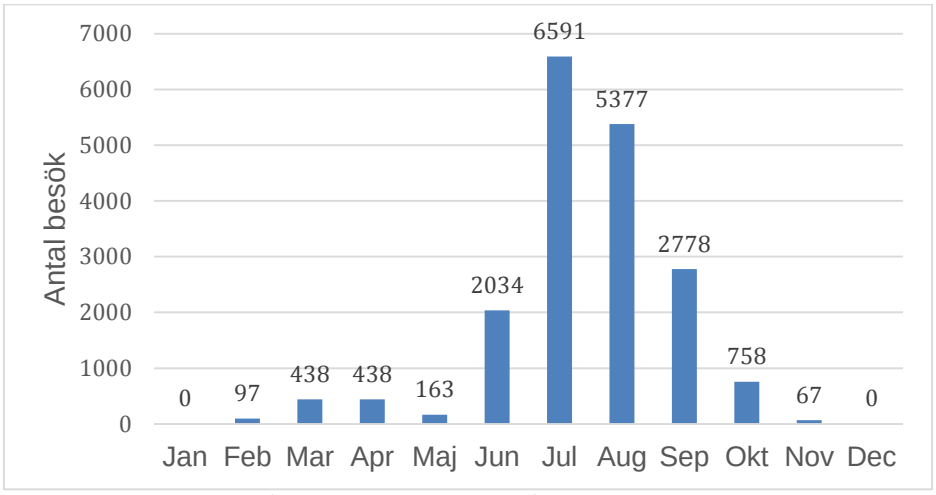


*Figur 6. Antal besök på naturum i Fulufjället år 2014.*

## Nationaliteter

Tidigare besökarstudier har visat att Fulufjället är ett fjällområden med en förhållandevis hög andel utländska besökare (se Fredman m.fl. 2005), något som bekräftas även i denna

studie där andelen utländska besökare sommaren 2014 uppgår till 35 procent. I figur 7 redovisas andelar i procent för de olika nationaliteter som svarade på enkäten 2014. Sverige är uppdelat efter de tre postnummerområden som utgör Dalarnas län (77, 78 och 79) samt övriga Sverige. Svenskarna utgör drygt 65 procent av besökarna där ungefär 11 procentenheter är från Dalarnas län. Den största utländska nationaliteten är Tyskland med nästan 18 procent av besökarna, följt av Holland (4,5 procent) och Danmark (3,8 procent). Förvånansvärt få besökare kommer från Norge (endast 2,9 procent) med tanke på att Fulufjället numera är nationalpark även på norska sidan gränsen.

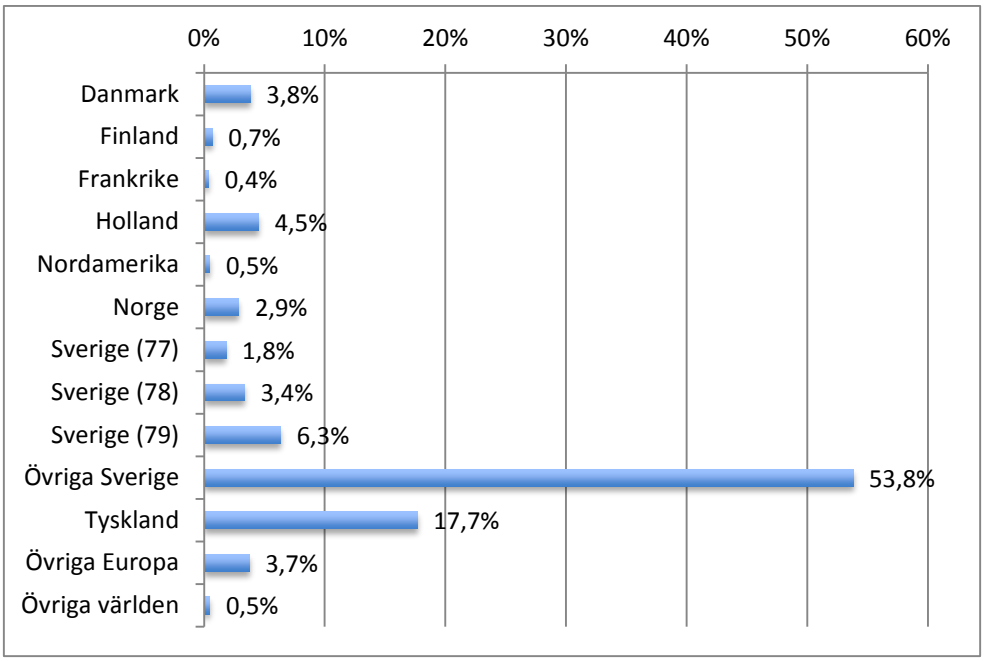


*Figur 7. Besökarnas nationalitet (procent av samtliga respondenter)*

### Resan till Fulufjällets nationalpark och tid i området

Det stora flertalet av respondenterna, hela 97 procent, besökte Fulufjället under en privat resa, medan knappt tre procent kom genom en organiserad gruppresa. Den genomsnittliga resan varade i nästan tio dygn (9,9) från det att man lämnade bostaden tills man kom tillbaka. Medianlängden var sju dygn, dvs. mer än hälften av besökarna var på resande fot en vecka eller mer. Eftersom frågan är ställd så att även andra besöksmål än Fulufjället omfattas ger Figur 8 en bättre bild av hur mycket tid som faktiskt spenderades i anslutning till besöket i Fulufjällets nationalpark. Här redovisas genomsnittligt antal timmar som spenderades i nationalparken och närliggande områden (1 dag=24 timmar). Om dessa timmar räknas ihop blir det i genomsnitt cirka sju dygn som genomsnittsbesökaren vistas i området. Det är tydligt att det främst är den svenska delen av nationalparken, Fulufjällets omland samt Älvdalens kommun som lockar till längre besök. På den norska sidan har besöken en betydligt kortare varaktighet.

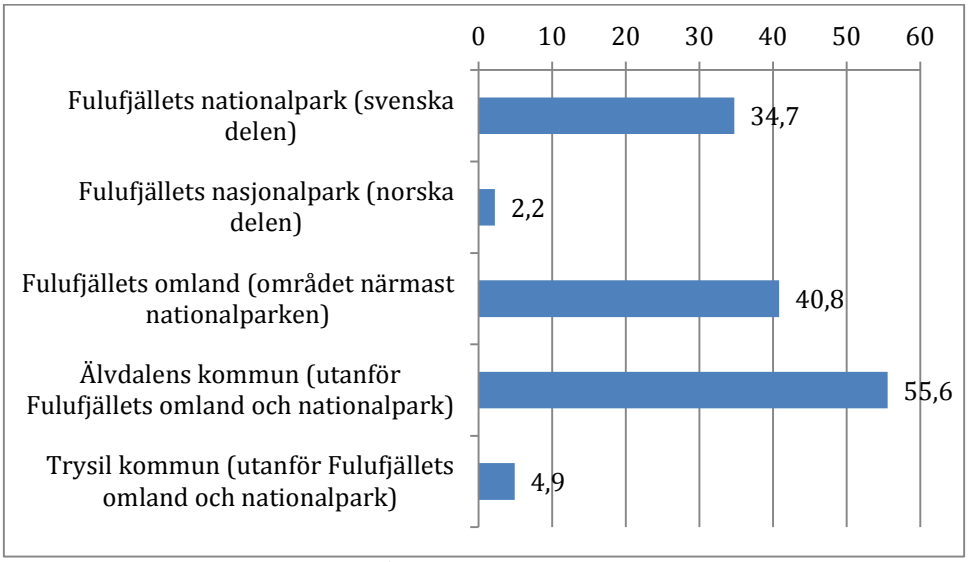


*Figur 8. Antal timmar i olika områden (medelvärden)*

### Vistelsen i Fulufjällets nationalpark

De flesta, knappt 70 procent, som besvarade enkäten kom tillsammans med familjen till Fulufjället. Drygt 20 procent hade med sig barn och cirka 18 procent kom med vänner. En relativt liten grupp kom ensamma, endast drygt 5 procent. Dessa siffror finns redovisade i Figur 9. Gruppen ”Annat” innehåller bland annat de som kom med arbetskamrater (se bilaga 5). Med andra ord, Fulufjället verkar inte vara ett resmål för företag och arbetsplatser utan i första hand en destination för familjer och vänner.

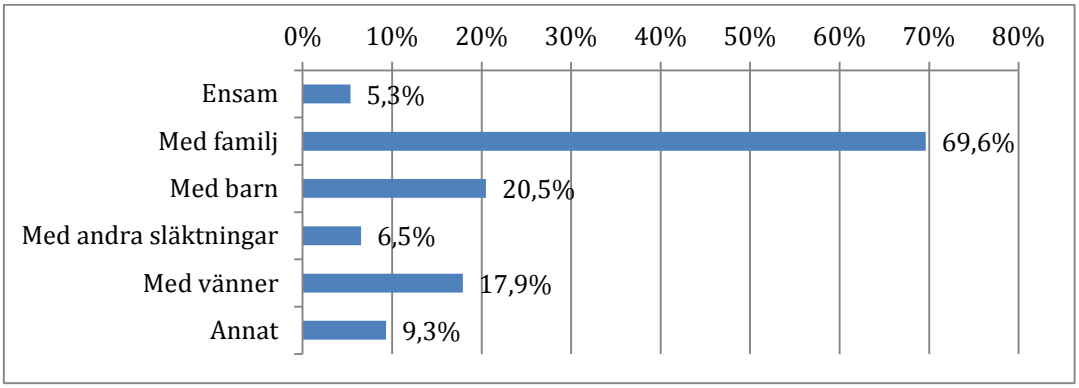


*Figur 9. I vilket sällskap besökte du Fulufjällets nationalpark?*

Deltagande i olika aktiviteter under besöket i Fulufjällets nationalpark finns redovisade i figur 10 (mindre populära aktiviteter finns redovisade i bilaga 3). Här ser vi bland annat att en klar majoritet ägnar sig åt kortare vandring. Därefter är naturfotografering den vanligaste

aktiviteten som 39 procent ägnar sig åt, följt av vandring endagstur, fågelskådning/naturstudier samt vandring flerdagarsturer. I bilaga 5 redovisas svaren för de som angett en ”annan aktivitet”.

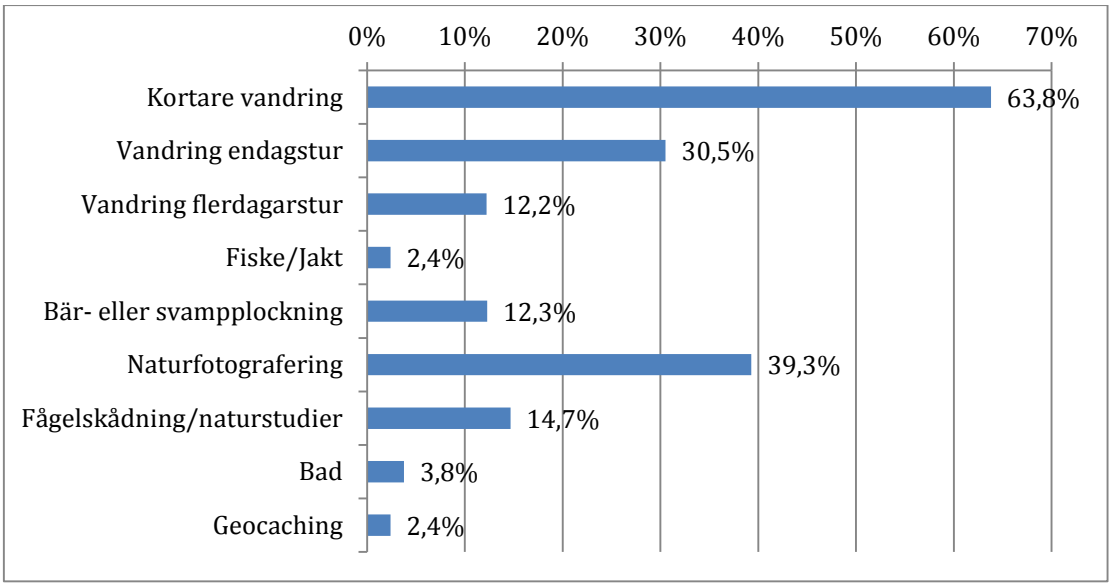


*Figur 10. Aktivitet under vistelsen i Fulufjällets nationalpark*

De huvudsakliga aktiviteterna som besökarna ägnade sig åt under vistelsen i Fulufjället redovisas i Figur 11. Resultaten visar att olika sorters vandring är de absolut vanligaste huvudsakliga aktiviteterna, och då framför allt kortare vandringar som varar upp till en dag. Ungefär var tionde besökare har flerdagarsvandring som huvudsaklig aktivitet för besöket i Fulufjället. I genomsnitt uppger respondenterna att de har vandrat cirka 14 km under besöket i nationalparken. Näst efter vandring kommer naturfotografering, som utövats av drygt 6 procent som huvudsaklig aktivitet, följt av fågelskådning/naturstudier. Vi kan dock se i figur 11 att dessa två aktiviteter utövas av många fler men som ej har det som huvudaktivitet. Endast en halv procent av besökarna uppger att den huvudsakliga aktiviteten var jakt eller fiske. I bilaga 5 redovisas svaren för de fåtal svarande som uppgett en annan huvudsaklig aktivitet.

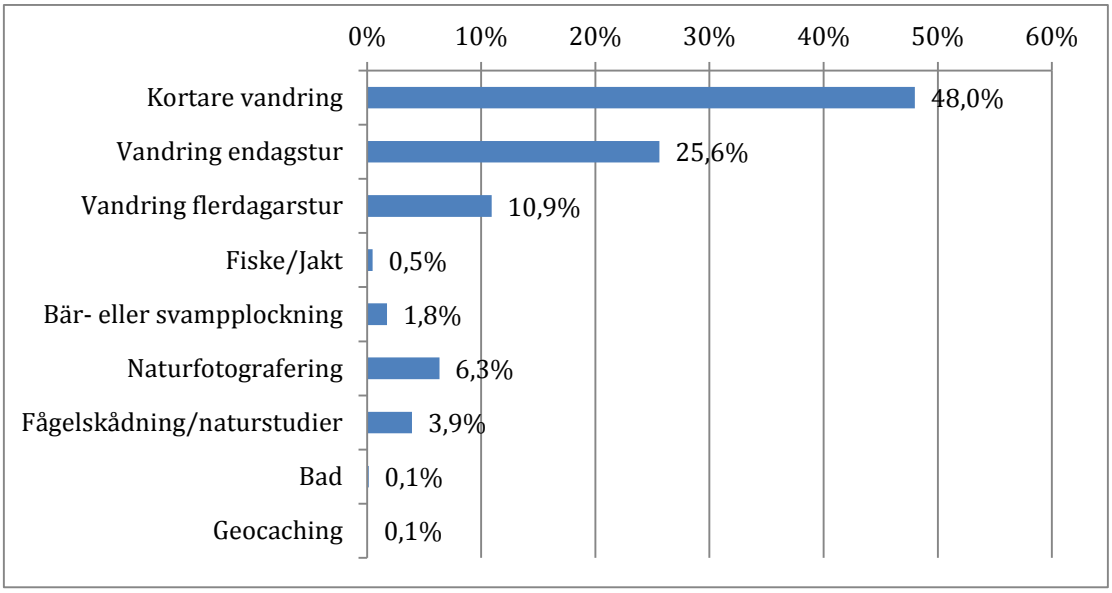


*Figur 11. Huvudsaklig aktivitet under vistelsen i Fulufjällets nationalpark*

En väsentlig uppgift att ta reda på är hur besökarna har rört sig i området för nationalparken. Som besökare har du möjligheten att vistas på ett stort antal platser och i figur 12 redovisas de platser som har besökts av mer än 2,5 procent av besökarna. Platser med färre besökare var Klordalen, Girådalen, Altarringen, Skärvallen, Storbekkåsen och Ljøratunet (se fråga 4 i bilaga 3). Helt klart är Njupeskärs vattenfall den mest besökta platsen. En majoritet av besökarna har även besökt naturum och många gör även ett besök på serveringen i anslutning till leden mot Njupeskär. Relativt långt efter dessa huvudattraktioner kommer Rörsjöstugan som knappt 21 procent har besökt och Göljådalen som drygt 16 procent har besökt. Ungefär var tionde besökare gör vandringen upp till vad som betecknas ”världens äldsta träd” Old Tjikko (en gran uppe på fjället som enligt tester vid Umeå universitet är världens äldsta kända individuella trädklon med rötter över 9 500 år tillbaka i tiden). Över lag ser vi att de södra och inre delarna av nationalparken har betydligt färre besökare jämfört med den norra delen.

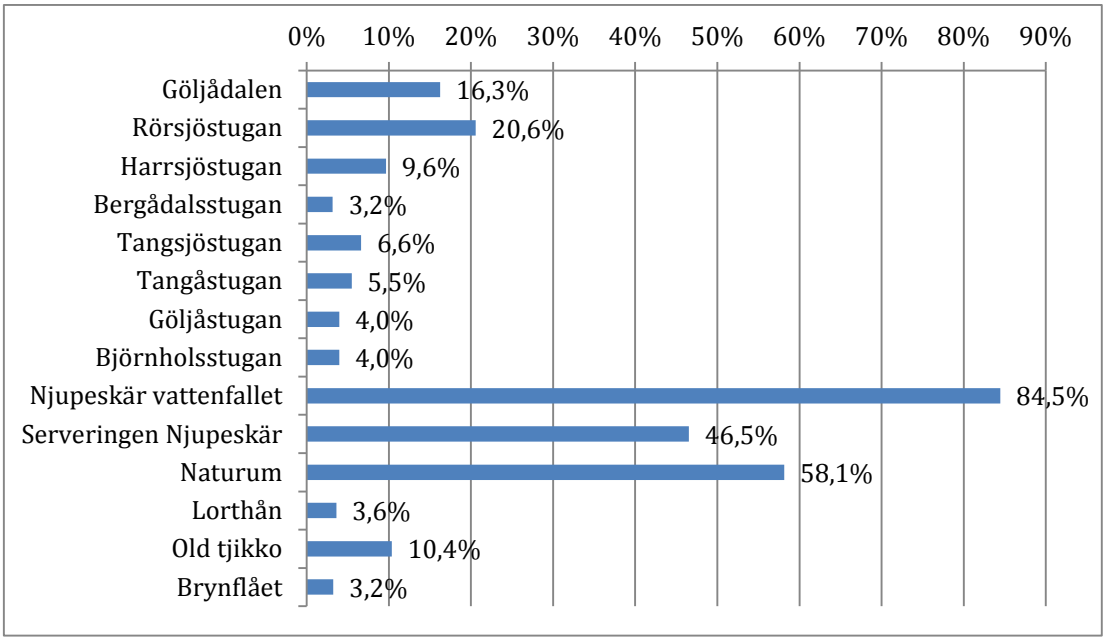


*Figur 12. Besökta platser i Fulufjällets nationalpark (procent av totalt antal besökare)*

Drygt 90 % av respondenterna gav omdömena ”mycket bra” eller ”perfekt” på den totala bedömningen av sitt besök i Fulufjällets nationalpark (figur 13). Mindre än en halv procent av besökarna är direkt missnöjda. De flesta verkar alltså mycket nöjda med besöket i Fullufjället.

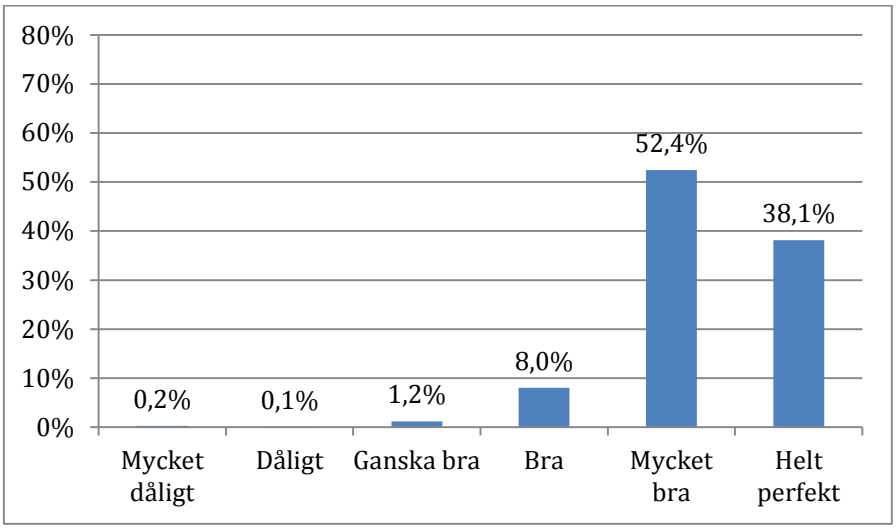


*Figur 13. Omdöme om besöket till Fulufjällets nationalpark*

För en majoritet av respondenterna (55 %) var det första besöket i Fulufjällets nationalpark medan cirka 22 procent av respondenterna besöker Fulufjället en gång eller mer per år (figur 14).

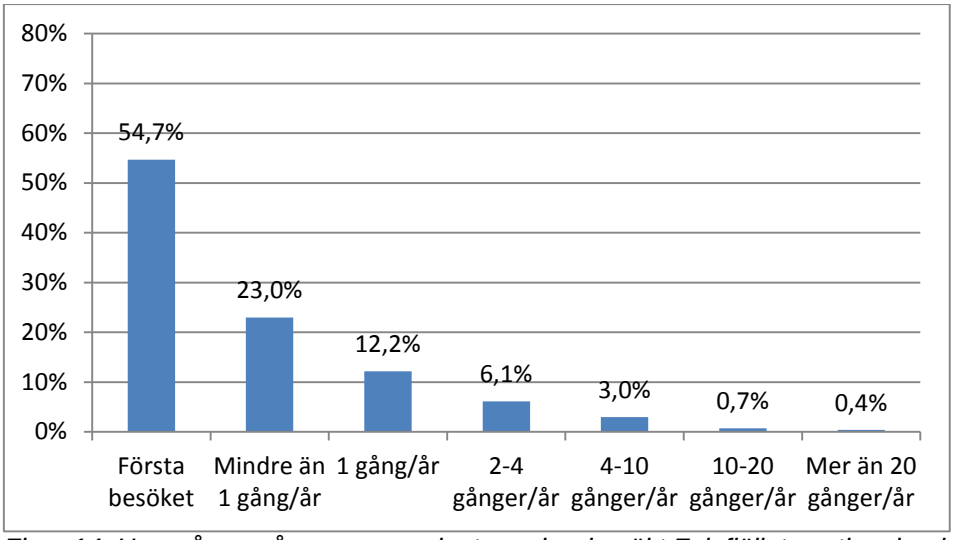


*Figur 14. Hur många gånger respondenterna har besökt Fulufjällets nationalpark*

### Förvaltning av nationalparken

I detta avsnitt redovisas besökarnas attityder till förvaltningen av Fulufjällets nationalpark. Förekomst och upplevd kvalitet av stugor, leder, skyltar etc., samt i vilken utsträckning olika typer av information om nationalparken berikade besökarnas vistelse i området. I tabell 3 redovisas en sammanställning av attityder till mängden av olika faciliteter i nationalparken. Av de som uttrycker en uppfattning (inte alla faciliteter är relevanta för alla besökare) tycks majoriteten vara tämligen nöjd i termer av att man anser mängden vara lagom. Leder för funktionshindrade tyckte cirka 40 procent, av de som hade en uppfattning om frågan, att det fanns för lite av. Drygt 65 procent hade ingen uppfattning och svarade ”vet ej”. Ungefär lika många hade inte någon uppfattning om mängden ”Övernattningsstugor”. Anledningen till ”vet ej” svar är sannolikt att man inte har använt sig av eller stött på faciliteten ifråga. Tabellen visar med andra ord relativa förhållanden för de som hade en uppfattning om frågan. Soptunnor, skyltar och vägvisare längs leder samt bänkar och bord är andra faciliteter som relativt många anser det finns för lite av.

*Tabell 3. Attityder till mängden stugor, leder, spänger etc. i Fulufjällets nationalpark*

| | Alldeles för lite/ För lite | Lagom | För mycket/ Alldeles för mycket |
|---|---|---|---|
| Övernattningsstugor | 12.0% | 86.1% | 1.9% |
| Vindskydd / raststugor | 18.4% | 81.0% | 0.6% |
| Markerade leder | 12.6% | 86.2% | 1.2% |
| Spänger | 9.3% | 87.9% | 2.8% |
| Broar | 7.9% | 91.2% | 1.0% |
| Soptunnor | 35.0% | 64.2% | 0.8% |
| Skyltar / vägvisare längs leder | 24.3% | 74.8% | 1.0% |
| Informationstavlor | 18.7% | 80.2% | 1.2% |
| Toaletter | 18.8% | 80.1% | 1.1% |
| Leder för funktionshindrade | 40.4% | 58.0% | 1.6% |
| Eldstäder/grillplatser | 15.2% | 82.5% | 2.2% |
| Bänkar och bord | 22.5% | 75.5% | 2.0% |
| Parkeringsplatser | 8.3% | 90.1% | 1.6% |

Attityder avseende kvalitén för de ovan nämnda faciliteterna redovisas i tabell 4 nedan. En majoritet av respondenterna tycker samtliga faciliteter håller en bra eller mycket bra kvalitet. Leder för funktionshindrade är den facilitet som besökarna är mest missnöjda med. Även soptunnor, skyltar och vägvisare längs leder samt toaletter tycks hålla en lite lägre kvalitet jämfört med övriga faciliteter. Överlag verkar emellertid besökarna i nationalparken nöjda med de faciliteter och den miljö som Fulufjället erbjuder.

*Tabell 4. Attityder till kvalitén på stugor, leder, spänger etc. i Fulufjällets nationalpark*

| | Mycket dålig/ Dålig | Acceptabel | Bra/ Mycket bra |
|---|---|---|---|
| Övernattningsstugor | 1.9% | 18.6% | 79.5% |
| Vindskydd / raststugor | 1.8% | 17.1% | 81.1% |
| Markerade leder | 5.0% | 19.3% | 75.7% |
| Spänger | 5.4% | 19.3% | 75.3% |
| Broar | 4.4% | 16.8% | 78.8% |
| Soptunnor | 9.4% | 27.4% | 63.2% |
| Skyltar / vägvisare längs leder | 7.5% | 24.1% | 68.4% |
| Informationstavlor | 5.0% | 20.0% | 75.1% |
| Toaletter | 5.5% | 26.1% | 68.4% |
| Leder för funktionshindrade | 20.2% | 25.5% | 54.4% |
| Eldstäder/grillplatser | 4.6% | 24.0% | 71.4% |
| Bänkar och bord | 5.4% | 21.0% | 73.6% |
| Parkeringsplatser | 2.2% | 18.4% | 79.4% |

På frågan om slitage, nedskräpning eller buller upplevs som ett problem i nationalparken svarar de flesta nekande (figur 15). Framför allt buller tycks inte vara något problem för

besökarna i nationalparken. Däremot är det knappt 20 procent som uppger att slitage utgör ett problem i någon grad och drygt 10 procent anser att nedskräpning är ett problem.

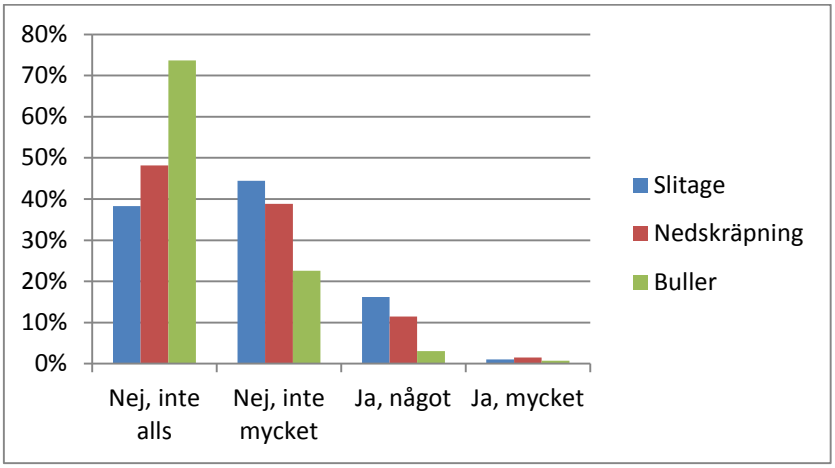


*Figur 15. Anser du att slitage, nedskräpning och buller är ett problem i Fulufjällets nationalpark?*

Vad som ska vara tillåtet i en nationalpark beror på vilka värden som ska skyddas, men kan också variera mellan lokalt boende och besökare. Tabell 5 redovisar svaren på ett antal påståenden huruvida olika aktiviteter bör vara tillåtna i Fulufjällets nationalpark eller ej. Respondenterna hade tre olika alternativ för varje aktivitet: ”Bör vara tillåtet för alla”, ”Bör vara tillåtet endast för lokalt boende” och ”Bör vara förbjudet för alla”. Det alternativ som flest tycker ska vara förbjudet för alla är snöskoterkörning utanför markerade leder. Det är också många som helt vill förbjuda Björnjakt. Hela 83 % tycker att bärplockning bör vara tillåtet. Likaså är det många som anser att övernattning i tält och bergsklättring bör vara tillåtet för alla. Det är främst olika former av jakt som besökarna i nationalparken anser bör vara tillåtet endast för lokalt boende.

*Tabell 5. Vad anser du om följande aktiviteter i Fulufjällets nationalpark?*

| | Bör vara tillåtet för alla | Bör vara tillåtet endast för lokalt boende | Bör vara förbjudet för alla |
|---|---|---|---|
| Älgjakt | 7% | 44% | 49% |
| Björnjakt | 6% | 32% | 61% |
| Fågeljakt | 10% | 32% | 58% |
| Fiske | 63% | 21% | 16% |
| Bärplockning | 83% | 9% | 7% |
| Snöskoter (på markerade leder) | 43% | 28% | 29% |
| Snöskoter (utanför markerade leder) | 4% | 15% | 81% |
| Ridning | 51% | 14% | 35% |
| Cykling | 54% | 6% | 40% |
| Bergsklättring | 78% | 4% | 19% |
| Vandring utanför markerade leder | 64% | 10% | 26% |
| Övernattning i tält | 82% | 3% | 15% |

### Kännedom om Fulufjället

När Fulufjällets nationalpark inrättades gjordes investeringar i bland annat leder, informationstavlor, vägvisare, naturum och en ny informationsfolder (delas ut gratis och finns på svenska, engelska och tyska). Här följer en sammanställning om vilken information besökarna fick och vad man tycker om den. Det visar sig då att hela 88 procent kände till att Fulufjället är en nationalpark innan besöket. Av dessa svarade 36 procent att det påverkade deras beslut att besöka Fulufjället. På vilket sätt beslutet påverkades redovisas i bilaga 8. Här ser vi att upplevelser av ”orörd natur” är något som påverkar många liksom möjligheten att besöka en exklusiv plats. Några besökare har tagit sig an uppgiften att besöka samtliga Sveriges nationalparker.

Tabell 6 redovisar från vilken eller vilka källor besökarna fick sin information om Fulufjällets nationalpark. Här ser vi att kännedom om platsen från tidigare besök är det vanligaste sättet att få information. Andra viktiga informationskällor är information från bekanta och Internet. Turistbyrå, TV, tidningar och sociala medier är det få som använder sig av för att få information om nationalparken.

*Tabell 6. På vilket sätt besökarna fick information om Fulufjällets nationalpark*

| Källa | 1 Inte alls | 2 | 3 Delvis | 4 | 5 I hög grad |
|---|---|---|---|---|---|
| Naturum | 43% | 5% | 26% | 12% | 14% |
| Internet | 41% | 6% | 21% | 13% | 19% |
| Turistbyrån | 77% | 5% | 10% | 5% | 3% |
| Bekant | 49% | 3% | 15% | 8% | 25% |
| Broschyr/ guidebok | 39% | 7% | 24% | 15% | 15% |
| Tidning/TV/radio | 89% | 5% | 3% | 1% | 1% |
| Vägskylt | 60% | 13% | 18% | 6% | 3% |
| Sociala medier | 91% | 3% | 3% | 2% | 1% |
| Jag känner till platsen sedan tidigare | 43% | 3% | 11% | 10% | 33% |

Merparten, cirka 85 procent, tyckte att de hade tagit del av tillräcklig information om nationalparken innan sitt besök. De 15 procent av besökarna som inte tyckte att de tagit del om tillräcklig information ombads att redovisa vilken information man saknade eller ansåg vara bristfällig. Svaren på frågan redovisas i bilaga 6 och här redovisas många olika förslag – allt från mer information om leder, övernattningsmöjligheter och öppettider på naturum till mer uppgifter om ”Old Tjikko”.

Cirka 60 procent säger sig ha funnit information på Internet och det är därför av intresse att veta mer om vilka hemsidor som besökarna använt sig av. I tabell 7 redovisas svar för åtta hemsidor som förmedlar information om Fullufjället och angränsande områden. Resultaten visar att de svenska hemsidorna är mest besökta och då särskilt Fulufjallet.se.

*Tabell 7. Har du besökt någon av nedanstående hemsidor inför eller under ditt besök i Fulufjällets nationalpark?*

| Hemsida | Ja | Nej | Vet ej |
|---|---|---|---|
| Sverigesnationalparker.se | 20% | 76% | 4% |
| fulufjallet.se | 43% | 53% | 4% |
| Fulufjallet.nu | 12% | 79% | 9% |
| trysil.com | 4% | 93% | 4% |
| trysil.no | 3% | 93% | 4% |
| skistar.com | 7% | 90% | 3% |
| ljoratunet.no | 2% | 95% | 3% |
| fulufjellet.no | 4% | 93% | 4% |

## Upplevelser under besöket i Fulufjällets nationalpark

I det här avsnittet redovisas de upplevelser besökarna hade under vistelsen i Fulufjällets nationalpark och vad som lockade till ett besök i området. I tabellerna 8a och b återfinns ett stort antal faktorer som respondenterna har tagit ställning till rörande deras beslut att besöka nationalparken. Att ”Uppleva naturens storslagenhet” är det alternativ som de flesta verkar känna igen sig i – hela 71 procent svarar att detta i hög grad påverkade deras beslut att besöka Fulufjällets nationalpark. Generellt sett är det i hög grad olika aspekter på naturmiljön som motiverar människor att besöka Fulufjället. Förutom naturens storslagenhet handlar det om att uppleva vackra vyer, uppleva en ren och oförorenad miljö, att utforska naturmiljön eller att se dramatiska landskap. Även att uppleva lugn och ro samt att komma bort från dagliga rutiner är i hög grad en faktor för mer än 30 procent av besökarna. Alternativ om självförverkligande, t.ex. möjlighet till självkännedom och att komma i kontakt med sitt sanna jag tycks å andra sidan vara mindre viktigt för beslutet att besöka Fulufjället.

*Tabell 8a. Hur viktiga var följande faktorer för ditt beslut att besöka Fulufjällets nationalpark?*

| | 1 Inte alls | 2 | 3 Delvis | 4 | 5 I hög grad |
|---|---|---|---|---|---|
| Uppleva naturens storslagenhet | 1% | 1% | 13% | 14% | 71% |
| Uppleva vackra vyer | 1% | 1% | 16% | 29% | 52% |
| En ren och oförorenad miljö | 3% | 5% | 18% | 27% | 47% |
| Lugn och ro | 3% | 9% | 26% | 24% | 38% |
| Utforska naturmiljön | 3% | 6% | 22% | 32% | 37% |
| Se dramatiska landskap | 3% | 7% | 27% | 28% | 35% |
| Komma bort från dagliga rutiner | 12% | 11% | 24% | 21% | 31% |
| Upptäcka något nytt | 5% | 10% | 30% | 29% | 26% |
| Fysisk hälsa och rörelse | 5% | 12% | 31% | 27% | 25% |
| Känslan av avstånd till storstäder | 18% | 15% | 24% | 18% | 24% |
| Uppleva naturens magi och mysterier | 13% | 13% | 30% | 21% | 23% |
| Observera och uppskatta ekosystem | 11% | 12% | 33% | 22% | 22% |
| Observera/höra vilda djur | 9% | 18% | 31% | 20% | 21% |
| Rekreera mig i en primitiv miljö | 20% | 18% | 28% | 16% | 18% |
| Vara ensam/ensamhet | 25% | 23% | 21% | 14% | 16% |
| Enskildhet och personliga relationer | 25% | 18% | 27% | 14% | 16% |
| Utveckla samhörighet med naturen | 18% | 17% | 33% | 17% | 16% |
| Uppleva äventyr | 11% | 17% | 32% | 23% | 16% |

*Tabell 8b. Hur viktiga var följande faktorer för ditt beslut att besöka Fulufjällets nationalpark?*

| | 1 Inte alls | 2 | 3 Delvis | 4 | 5 I hög grad |
|---|---|---|---|---|---|
| Hitta inspiration i naturliga omgivningar | 24% | 18% | 29% | 14% | 15% |
| Att fritt göra vad jag vill | 29% | 18% | 26% | 13% | 14% |
| Andra i gruppen accepterar mig för den jag är | 43% | 14% | 20% | 10% | 13% |
| Njuta av komfort i naturliga omgivningar | 26% | 26% | 24% | 11% | 12% |
| Erhålla en djupare känsla för livet | 34% | 22% | 21% | 11% | 12% |
| Känna en särskild närhet till andra i min grupp | 39% | 19% | 20% | 11% | 11% |
| Vara i en liten intim grupp | 37% | 22% | 19% | 13% | 10% |
| Känna tillhörighet till en viktig plats | 32% | 27% | 22% | 10% | 10% |
| Känna tillhörighet med andra som värdesätter vildmark | 31% | 21% | 26% | 12% | 10% |
| Slippa observeras av andra människor | 38% | 27% | 15% | 10% | 9% |
| Förenkla dagliga prioriteringar | 37% | 22% | 20% | 11% | 9% |
| Reflektera över livet | 36% | 22% | 23% | 10% | 9% |
| Uppleva platser jag har läst om | 26% | 20% | 30% | 14% | 9% |
| Fysisk utmaning | 18% | 29% | 30% | 14% | 8% |
| Komma i kontakta med mitt sanna jag | 43% | 23% | 19% | 8% | 7% |
| Stimulera kreativitet | 35% | 24% | 23% | 12% | 7% |
| Möjlighet till självkännedom | 46% | 22% | 18% | 8% | 6% |
| Att kunna berätta en historia | 35% | 27% | 22% | 10% | 6% |
| Utveckla självförtroende | 43% | 24% | 21% | 7% | 5% |
| Dela mina kunskaper med andra | 40% | 27% | 21% | 8% | 5% |
| Möjlighet att lösa problem | 48% | 29% | 15% | 6% | 3% |
| Känslan av att jag är en av de första människorna som vistas på den här platsen | 62% | 23% | 10% | 3% | 3% |

Respondenterna fick även ta ställning till några på förhand givna upplevelser under själva besöket i Fulufjällets nationalpark. Dessa redovisas i tabell 9 tillsammans för svarsalternativ fördelade från ”Inte alls” till ”I hög grad”. I likhet med föregående tabell är det faktorer som kan relateras till naturmiljön som dominerar, dvs. upplevelser av vyer, utsikt, lugn och fridfull karaktär, växter och djur i sin naturliga miljö samt att det är rent och snyggt. Socialt umgänge med andra är inte särskilt framträdande medan upplevelser av buller och risktagande är förhållandevis ovanligt.

*Tabell 9. I vilken utsträckning upplevde du följande under besöket i Fulufjällets nationalpark?*

| | 1 Inte alls | 2 | 3 Delvis | 4 | 5 I hög grad |
|---|---|---|---|---|---|
| Vyer/utsikt | 1% | 1% | 9% | 32% | 58% |
| Lugn och fridfull karaktär | 0% | 2% | 17% | 37% | 43% |
| Växter och djur i naturlig miljö | 1% | 4% | 21% | 37% | 37% |
| Att det är rent och snyggt | 1% | 2% | 15% | 44% | 37% |
| Njuta av dofter och ljud | 3% | 6% | 23% | 38% | 31% |
| Fysisk aktivitet | 3% | 7% | 23% | 36% | 31% |
| Trygg och säker miljö | 1% | 6% | 21% | 42% | 30% |
| Möjlighet till återhämtning | 7% | 9% | 23% | 31% | 29% |
| Ostördhet | 5% | 8% | 34% | 26% | 27% |
| Möjlighet att hålla sig frisk | 7% | 7% | 26% | 33% | 27% |
| Få bättre kunskap om naturen | 4% | 10% | 32% | 32% | 21% |
| Socialt umgänge med andra | 16% | 18% | 26% | 20% | 19% |
| Risktagande | 32% | 29% | 27% | 8% | 3% |
| Buller | 71% | 18% | 8% | 2% | 2% |

I figur 16 redovisas huruvida respondenterna tycker att besöket i Fulufjällets nationalpark har påverkat deras fysiska (t.ex. rörlighet, kondition, balans, styrka), sociala (t.ex. sociala relationer, umgänge) och psykiska (t.ex. självständighet, lycka, hantera stress) hälsa. Resultaten visar att det främst är det psykiska välbefinnandet som ökat – över 70 procent anser att man helt eller delvis erhållit ett ökat psykiskt välbefinnande. En majoritet av besökarna uppger också att man helt eller delvis fått bättre fysisk hälsa samt ett ökat socialt välbefinnande från besöket i Fulufjället.

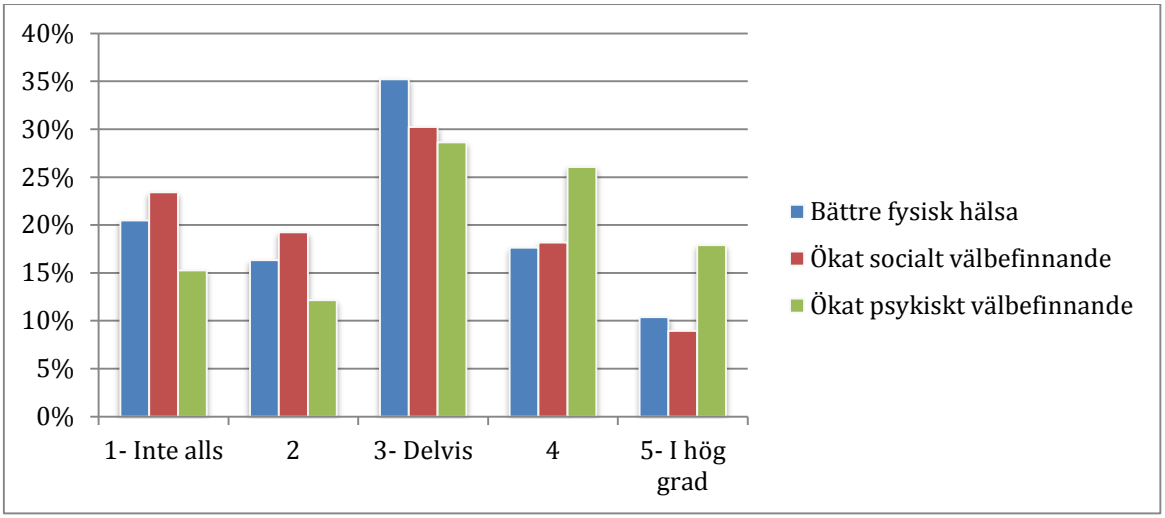


*Figur 16. Hur tycker du att besöket i Fulufjällets nationalpark har påverkat din fysiska, sociala och psykiska hälsa?*

### Utgifter och betalningsvilja

Här redovisas vilka ekonomiska utgifter besökarna i Fulufjällets nationalpark haft samt vilken betalningsvilja man har för besöket. Drygt 71 % hade utgifter under vistelsen i Fulufjället.

I Figur 17 visas genomsnittliga utgifter fördelat på olika varor/tjänster för olika områden i Fulufjället med omnejd. Resultaten visar att utgifterna främst går till boende, mat/restaurang samt transporter. Störst utgifter har besökarna i Älvdalens kommun (i genomsnitt 1093 kr), följt av Fulufjällets omland (i genomsnitt 908 kr) samt området för nationalparken (i genomsnitt 580 kr). Utgifterna i Trysils kommun avviker väsentligt från övriga områden (i genomsnitt 122 kr), något som eventuellt kan förklaras med den nyligen etablerade nationalparken på norska sidan vilket kan medföra att såväl antal besökare som konsumtionsmönster avviker från svenska sidan.

Utifrån ovanstående medelvärden kan vi räkna fram ungefärliga uppskattningar över det direkta ekonomiska bidrag som nationalparken innebär. Genom att multiplicera de 38 000 besöken med 580 kr erhålls ca 22 mkr som alltså motsvarar den direkta ekonomiska effekten i området för nationalparken och genom att multiplicera med 908 kr erhålls 34 mkr som på motsvarande sätt motsvarar den ekonomiska effekten i omlandet. I vilken utsträckning dessa pengar blir kvar och bidrar ytterligare till den lokala ekonomin ger inte den aktuella studien något svar på. Det bör också noteras att beräkningen ovan är mycket ungefärlig med hänsyn till de osäkerheter som finns både i uppskattningen av antalet besök och de ekonomiska utgifterna. Det är t.ex. sannolikt att en stor del av utgifterna för transporter i nationalparken i själva verket avser resan till nationalparken och således ska bokföras på annat sätt än vad som här redovisas.

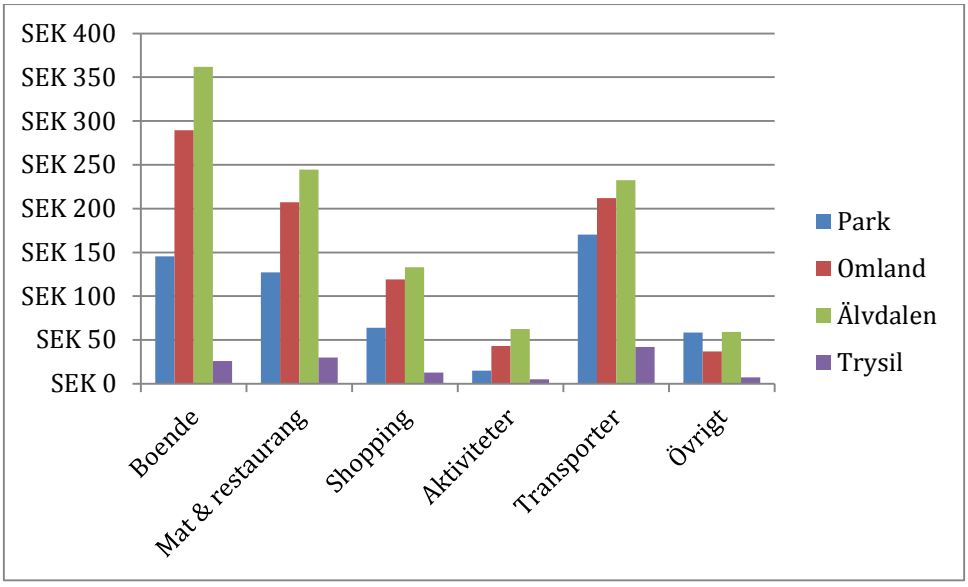


*Figur 17. Besökarnas utgifter per område (medelvärden)*

Figur 18 visar betalningsviljan, definierad som det högsta belopp respondenten kan tänka sig att betala för besöket i Fulufjällets nationalpark. Knappt 12 procent är inte beredda att betala någonting alls medan nästan 44 procent av besökarna är beredda att betala 100 kr eller mer. Var tionde besökare är beredd att betala 1000 kr eller mer. Den genomsnittliga betalningsviljan för samtliga besökare uppgår till 556 kr.

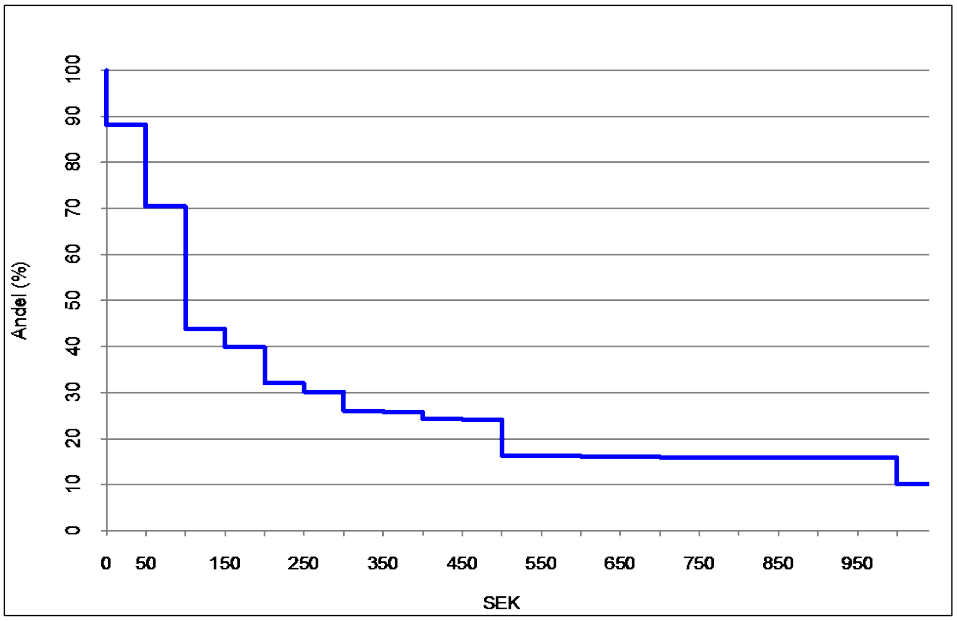


*Figur 18. Besökarnas betalningsvilja: Om du skulle uppskatta din betalningsvilja, det vill säga det högsta belopp du kan tänka dig att spendera för besöket du gjorde i Fulufjällets nationalpark. Hur mycket är det?*

### Turismen i Fulufjällets nationalpark

Figur 19 redovisar besökarnas attityder till att utveckla turismen inom och i närområdet till Fulufjällets nationalpark. Det är betydligt fler som är positiva till att utveckla turismen i området runt nationalparken jämfört med att utveckla den inom parken. Det kan vara ett uttryck om en önskan att utveckla turismen i Fulufjällsregionen även om man är negativ till exploatering av själva nationalparken.

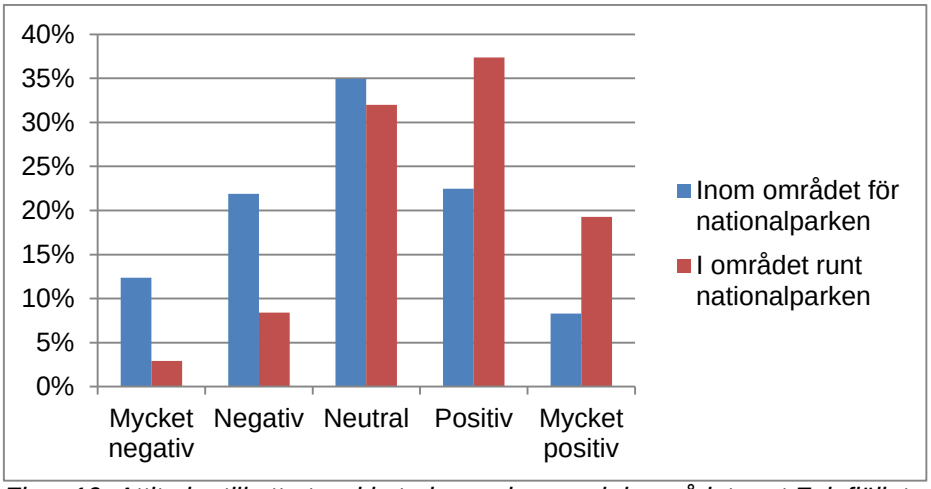


*Figur 19. Attityder till att utveckla turismen inom och i området runt Fulufjällets nationalpark*

Vi har även frågat respondenterna om vad de anser bör göras för att utveckla turismen både inom, och i området runt, Fulufjällets nationalpark. Figur 20 visar att bättre information om Fulufjället är mest efterfrågat följt av bättre kommunikationer, större utbud av guidade turer och aktiviteter. Mellan 10 och 20 procent av besökarna anser att detta är viktigt eller mycket viktigt. Högre standard på boende är det attribut som är minst efterfrågat.

Respondenterna kunde även ange andra alternativ för turismutveckling än de som fanns angivna i frågeformuläret. Cirka 10 procent gjorde det och svaren som redovisas i bilaga 9 visar bland annat på bättre ledunderhåll, skyltar, bättre vägar, uppställning för husbilar. Vissa personer ger också uttryck för en oro att turismutveckling kan hota de värden Fulufjället har idag.

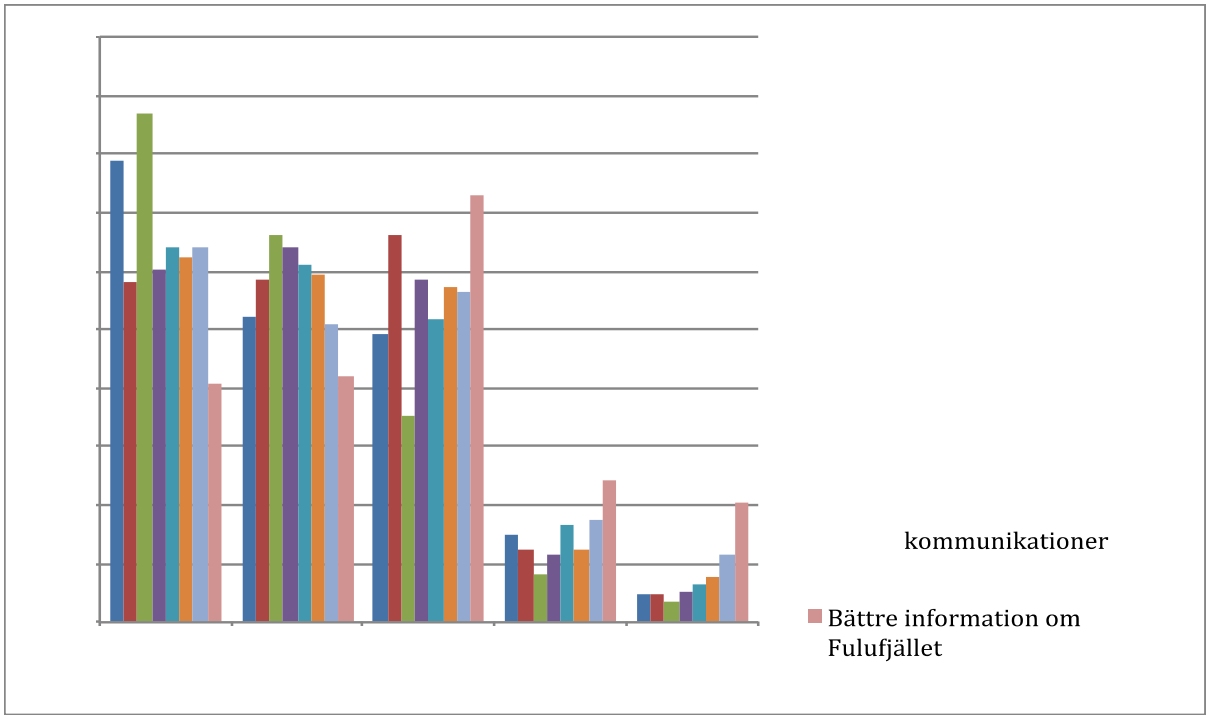


*Figur 20. Vad besökarna anser bör göras för att utveckla turismen inom och i området runt Fulufjället*

På frågan om besökarna har varit i kontakt med något företag eller organisation som bedriver kommersiell verksamhet riktad till turister i samband med sitt besök i Fulufjällets nationalpark eller dess omland, så svarar en majoritet att så inte är fallet (figur 21). Cirka 20 procent har varit i kontakt med företag som erbjuder mat och förtäring respektive boende. Under 10 procent av besökarna har varit i kontakt med företag som erbjuder aktiviteter och turer.

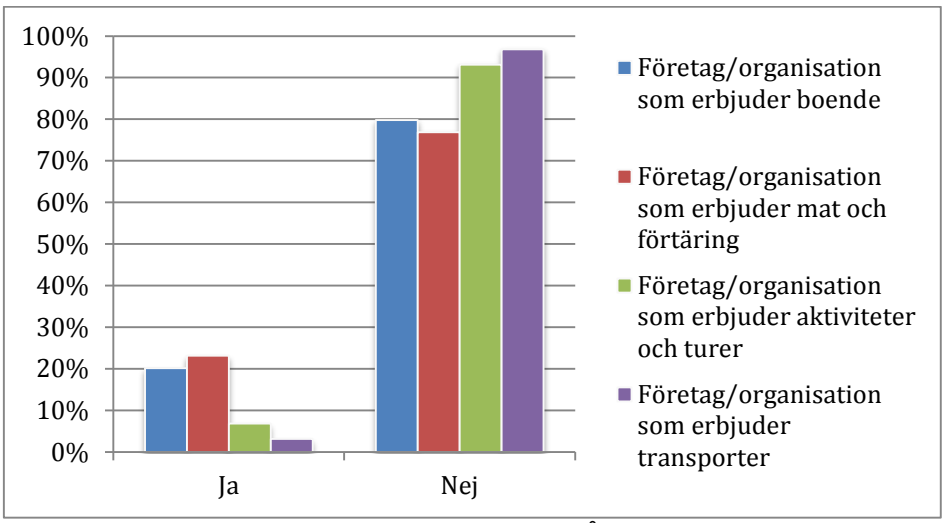


*Figur 21. Om besökarna har varit i kontakt med något företag eller organisation som bedriver kommersiell verksamhet riktad till turister i samband med besöket i Fulufjällets nationalpark eller dess omland*

I figur 22 redovisas besökarnas attityder till huruvida företag eller organisationer som bedriver verksamhet riktad till turister i Fulufjällets nationalpark eller dess omland berikar upplevelsen av området. En knapp majoritet svarar ”inte alls” medan drygt 10 procent säger ”i hög grad”.

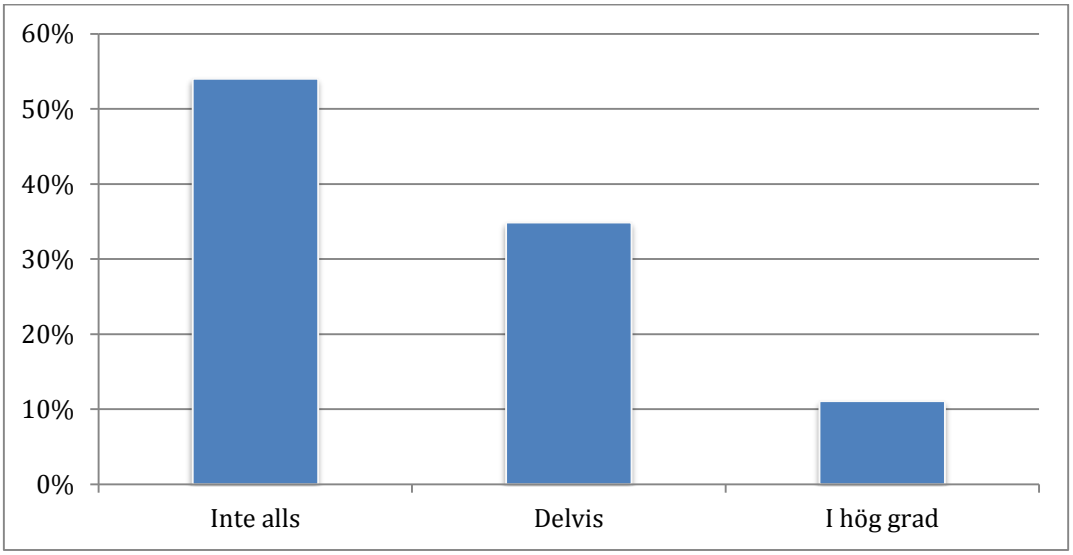


*Figur 22. I vilken utsträckning anser du att företag eller organisationer som bedriver verksamhet riktad till turister i Fulufjällets nationalpark eller dess omland berikar din upplevelse av området?*

De som svarat delvis eller i hög grad gavs också möjligheten att ange på vilket sätt företag eller organisationer som bedriver verksamhet riktad till turister i Fulufjällets nationalpark eller dess omland berikar deras upplevelse. Svaren som redovisas i bilaga 10 visar bland annat att man anser det viktigt att kunna bo och äta bra när man reser med barn, att man får info om nationalparken innan man åker dit, att information via naturum är positivt (inte för stor plats för vinstdrivande företag) samt att det är bra med restaurang i parken.

# Besök och besökare 2001, 2003 och 2014

I de följande avsnitten redovisas jämförande resultat mellan besökarstudierna år 2001, 2003 och 2014. Med undantag för folkräknarna så omfattar redovisningen svenska och tyska besökare då endast dessa nationaliteter var inkluderade i enkäturvalen 2003 och 2001. År 2014 var det 184 tyska och 680 svenska besökare som besvarade enkäten. Motsvarande siffror för 2003 var 441 respektive 804 och för 2001 var det 485 tyska och 1013 svenska respondenter som ingick i urvalet.

### Antal besök

Tabell 10 redovisar antalet passeringar vid folkräknarna placerade på leden i Gördalen, ringleden till Njupeskär samt leden vid Brottbäckstugan. Som tidigare konstaterats av Fredman m.fl. (2005 och 2007) så var den en kraftig ökning i antalet besökare i Fulufjället året efter invigningen (2003) jämfört med året före (2001). Då var det 40 procent fler passeringar på leden till Njupeskär, 25 procent fler vid Brottbäckstugan och 13 procent vid Gördalen. Tolv år efter nationalparksinvigningen har antalet passeringar vid de tre mätplatserna i stort sett återgått till de nivåer som var året före invigningen. Leden från Gördalen har ca 20 procent färre passeringar år 2014 jämfört med år 2001 medan ringleden till Njupeskär har ca 12 procent fler passeringar. Minskningen på leden vid Brottbäckstugan är på knappt fyra procent.

*Tabell 10. Antal passeringar vid folkräknarna 2001, 2003 och 2014*

| Mätplats | Antal passeringar | | | Mätperiod |
|---|---|---|---|---|
| | **2001** | **2003** | **2014** | |
| Leden från Gördalen | 562 | 633 | 452 | 13 jun – 11 sep |
| Ringleden till Njupeskär (gamla leden) | 19 013 | 26 722 | 21 357 | 29 jun – 30 jun<br>11 jul – 26 aug |
| Leden vid Brottbäckstugan | 2 679 | 3 351 | 2 580 | 12 jun – 19 jul<br>24 jul – 15 sep |

Som jämförelse kan vi se hur utvecklingen har varit avseende antalet besök på naturum från år 2003 fram till sommaren 2014. Figur 23 visar att utvecklingen med några få undantag varit avtagande, från cirka 32 000 besök 2003 till drygt 16 000 år 2014. Vi kan emellertid konstatera att förändringen i antalet besök på naturum (-41%) är större än motsvarande minskning på ringleden till Njupeskär vattenfall (-22%). Det innebär alltså att en lägre andel av besökarna 2014 besöker naturum jämfört med 2003, vilket till viss del antagligen kan förklaras med förändrade öppettider. Samtliga besöksdata för Fulufjällets naturum åren 2003 till augusti 2015 redovisas i bilaga 11. Här kan noteras att antalet besök i naturum från januari till augusti 2015 uppgår till drygt 21 000, vilket indikerar en uppgång i antalet besökare i nationalparken för år 2015 jämfört med 2014.

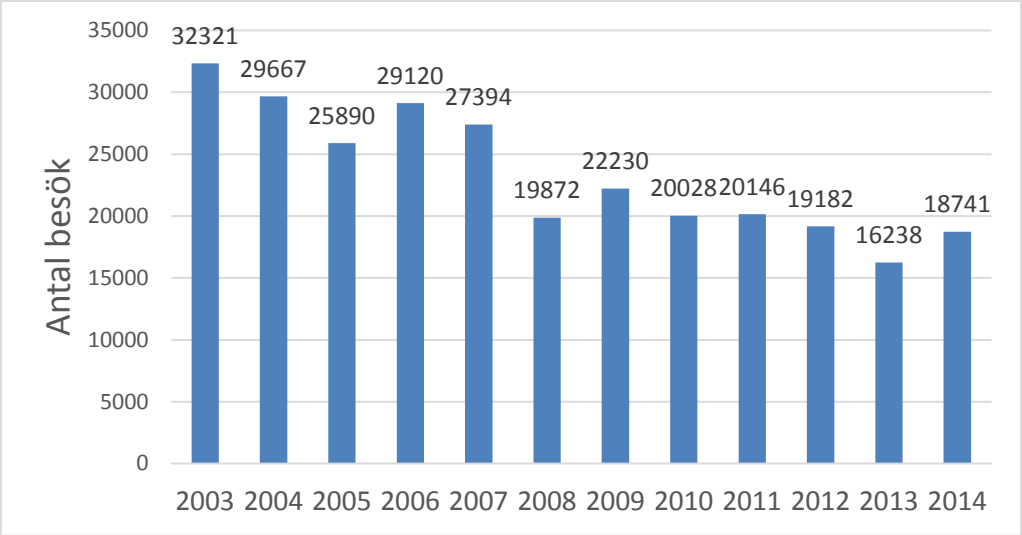


*Figur 23. Antal besök i Fulufjällets naturum perioden 2003 – 2014.*

### Besökare och besöksmönster

Från tabell 11 ser vi att andelen tyska besökare i Fulufjället var lägre både år 2003 och 2014 jämfört med 2001 då Fullufjället ännu inte hade blivit nationalpark. Dessa skillnader är signifikanta. Däremot är inte den observerade ökningen i andel tyskar mellan 2003 och 2014 signifikant. Sverige är uppdelat på postnummerområdena 77, 78, 79, som är närliggande till nationalparken, samt ”övriga Sverige”. Om tyskarna har minskat i relativa termer så har svenskarna från övriga Sverige ökat sedan Fullufjället blev nationalpark.

*Tabell 11. Land eller region där respondenterna är permanent bosatta*

| Land/region | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Sverige (77) | 1.9% | 3.0% | 2.2% |
| Sverige (78) | 4.5% | 3.3% | 4.1% |
| Sverige (79) | 7.5% | 7.8% | 7.6% |
| Övriga Sverige | 58.6% | 67.4%* | 64.8%* |
| Tyskland | 27.6% | 18.5%* | 21.3%* |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

Den genomsnittliga åldern hos besökarna var mer eller mindre oförändrad mellan 2001 och 2003 men den har gått ner med ca 6 år till 2014 jämfört med de två tidigare åren (tabell 12).

*Tabell 12. Ålder (medel)*

| | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Medelålder | 54.7 | 54.1 | 48.1*° |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

Det visar sig att när Fulufjället fick nationalparkstatus så ökade andelen kvinnliga besökare från 46.9% år 2001 till 52.6% år 2003. Ökningen är signifikant. Däremot är skillnaden mycket liten mellan åren 2003 och 2014 (tabell 13).

*Tabell 13. Andel kvinnor*

| | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| **Andel kvinnor** | 46.9% | 52.6%* | 52.7%* |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

De flesta respondenterna för samtliga tre år ser ut att ha kommit från mellanstora städer (20 001 – 200 000 invånare). Vi ser inga signifikanta skillnader över tid, förutom för mindre städer och samhällen (2 001 – 20 000 invånare), där andelen signifikant har minskat från 2001 jämfört med både 2003 och 2014.

*Tabell 14. Storlek på hemort*

| | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Storstad med fler än 200 000 invånare (inklusive förorter) | 21.6% | 22.1% | 24.5% |
| Stad med 20 001 – 200 000 invånare | 26.2% | 30.4% | 27.7% |
| Stad/samhälle med 2 001 – 20 000 invånare | 23.6% | 18.7%* | 19.3%* |
| Tätort/by med 2 000 invånare eller färre | 12.7% | 11.6% | 11.3% |
| På landsbygden | 16.0% | 17.2% | 17.1% |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

Utbildningsnivån har ökat hos besökarna mellan 2014 och de två tidigare åren (tabell 15). Andelen med endast grundskoleutbildning har minskat och andelen med universitet/högskola har ökat. Båda förändringarna är signifikanta. Andelen med gymnasium eller folkhögskola har dock hållit sig mer eller mindre konstant.

*Tabell 15. Högsta utbildning*

| | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Grundskola | 19.2% | 16.1% | 5.1%*° |
| Gymnasium | 28.2% | 29.4% | 25.0% |
| Folkhögskola | 6.2% | 6.5% | 7.4% |
| Universitet/högskola | 46.4% | 48.0% | 62.5%*° |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

Även de aktiviteter som besökarna ägnade sig åt under besöket i Fulufjällets nationalpark har ändrats över tiden (tabell 16). När Fulufjället hade fått nationalparkstatus 2003 så gick fiske och bär- eller svampplockning ner ganska markant och Fågelskådning/naturstudier gick upp. Mellan 2003 och 2014 så har bär- eller svampplockning gått upp igen och det finns en tydlig tendens att längre vandringar ökar. Andelen besökare som gör endags- och flerdagsturer har ökat signifikant medan andelen som gör kortare vandringar har minskat något år 2014 jämfört med åren 2001 och 2003. Även naturfotografering har ökat relativt mycket mellan de tidigare åren och 2014. Det skulle möjligen kunna förklaras av den tekniska utvecklingen då dagens besökare kan ta bilder med digitala kameror och mobiltelefoner i en helt annan omfattning jämfört med äldre teknik.

*Tabell 16. Aktiviteter som besökarna ägnade sig åt under besöket i Fulufjällets nationalpark (flera aktiviteter kunde anges)*

| Aktivitet | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Kortare vandring | 75.1% | 75.9% | 64.2%*° |
| Vandring endagstur | 24.3% | 22.9% | 30.2%*° |
| Vandring flerdagarstur | 4.9% | 4.5% | 12.3%*° |
| Fiske | 5.0% | 1.6%* | 2.0%* |
| Bär- eller svampplockning | 12.7% | 4.5%* | 13.5%° |
| Naturfotografering | 35.1% | 32.7% | 41.7%*° |
| Fågelskådning/naturstudier | 12.2% | 17.4%* | 15.3% |
| Annat | 3.6% | 6.4%* | 4.2% |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

Ser man till huvudsaklig aktivitet, så är tendensen att fler gör längre vandringar också tydlig (tabell 17). Däremot verkar naturfotografering endast vara en bisyssla under besöket då det inte föreligger någon signifikant ökning av andelen besökare som har naturfotografering som huvudsaklig aktivitet.

*Tabell 17. Huvudsaklig Aktivitet som besökarna ägnade sig åt under besöket i Fulufjällets nationalpark*

| Aktivitet | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Kortare vandring | 56.4% | 65.8%* | 46.6%*° |
| Vandring endagstur | 20.1% | 17.6% | 26.3%*° |
| Vandring flerdagarstur | 5.4% | 4.2% | 11.0%*° |
| Fiske | 2.6% | 0.7%* | 0.5%*° |
| Bär- eller svampplockning | 2.5% | 0.1%* | 2.3%° |
| Naturfotografering | 3.4% | 2.1% | 2.8% |
| Fågelskådning/naturstudier | 4.8% | 3.7% | 6.1%° |
| Annat | 4.8% | 5.8% | 4.4% |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

I Tabell 18 redovisas de platser som har besökts i Fulufjället. Det är också gjort en indelning över besök i de zoner som beskrivs i rapportens inledning (de som endast har besökt zon 4, de som har besökt zon 1, samt de som besökt övriga zoner). Vi ser då att det har skett flera förändringar över tid för de flesta platser och år. Platser inom zon 2 och zon 3 besöks minst men andelen besökare har ökat i de flesta fall. Platser i zon 4 är mest besökta men andelarna har minskat mellan åren 2003 och 2014. Vi ser också att andelen som har besökt zon 1 (vildmarkszonen) har ökat från drygt fem procent 2003 till drygt 11 procent 2014. Däremot har andelen som enbart besöker zon 4 minskat till knappt 65 % 2014 från hela 80.3 % 2003. Resultaten stämmer väl överens med den tidigare observationen att längre vandringar har ökat i området.

*Tabell 18. Platser och zoner som besökts i Fulufjällets nationalpark*

| Plats | 2001 | 2003 | 2014 | Zon |
|---|---|---|---|---|
| Altarringen | 1.9% | 1.0% | 2.1%° | 1 |
| Bergådalsstugan | 1.6% | 1.6% | 3.9%*° | 1 |
| Tangsjöstugan | 4.0% | 3.2% | 6.5%*° | 1 |
| Tangåstugan | 4.1% | 2.3%* | 5.2%° | 1 |
| Girådalen | 1.1% | 0.3%* | 0.7% | 1 |
| Göljåstugan | 1.3% | 1.6% | 4.2%*° | 1 |
| Björnholmsstugan | 2.6% | 1.6%* | 4.2%*° | 2 |
| Klordalen | 1.0% | 0.8% | 2.3%*° | 2 |
| Harrsjöstugan | 5.5% | 7.2% | 10.2%*° | 3 |
| Rörsjöstugan | 11.6% | 13.9% | 22.8%*° | 3 |
| Göljådalen | 9.6% | 16.6%* | 18.2%* | 4 |
| Serveringen Njupeskär | 49.4% | 66.3%* | 49.1%° | 4 |
| Njupeskär vattenfallet | 91.2% | 94.3%* | 86.9%*° | 4 |
| Enbart besökt zon 4 | 77.5% | 80.3% | 64.6%*° | |
| Besökt zon 1 (vildmarkszonen) | 7.1% | 5.1%* | 11.2%*° | |
| Övriga zoner (zon2 och zon3) | 15.7% | 16.7% | 28.6%*° | |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

Vi ser också i tabell 19 att den uppskattade distansen som besökarna vandrade i genomsnitt var längst år 2014, om än bara signifikant längre jämfört med 2003.

*Tabell 19. Uppskattad distans besökarna vandrade (genomsnitt; km)*

| | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Medeldistans | 12.3 | 10.1* | 14.1° |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

### Upplevelser av besöket och förvaltning av nationalparken

Här ges en jämförelse över de tre åren för attityder till besöket samt förvaltningen av nationalparken. I figur 24 ser vi att det är ytterst få besökare som anser att besöket i Fulufjället var dåligt eller mycket dåligt. Det är endast någon enstaka promille för samtliga år och vi observerade inga signifikanta förändringar mellan åren för de två lägsta attitydnivåerna. De enda signifikanta skillnaderna är att andelen som ansåg att besöket var ”Helt perfekt” har ökat för 2003 och 2014 jämfört med 2001 och att andelen som gav omdömet ”Bra” har minskat för de två senare åren. Det innebär alltså att det skett en förskjutning i riktning mot mer positiva omdömen efter det att området fick nationalparkstatus.

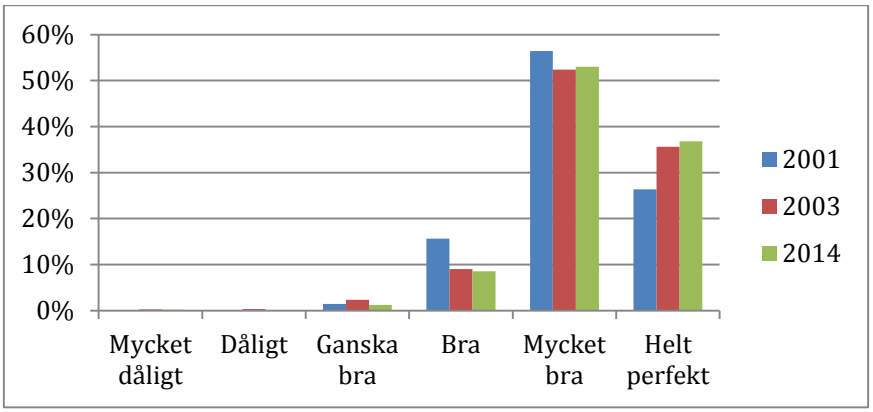


*Figur 24. Totalt sett, vilket omdöme ger du besöket i Fulufjällets nationalpark?*

I Tabell 20 redovisas attityder till mängden stugor, leder, spänger etc. som finns i Fulufjällets nationalpark. År 2001 var det 27 procent som tyckte att det fanns ”Alldeles för lite/För lite” informationstavlor, något som hade minskat till drygt 8 procent till 2003, en klar förbättring, men 2014 har andelen missnöjda gått kraftigt upp igen till 19 procent. Störst missnöje tycks dock antalet soptunnor generera. Hela 35.7 % tycker att det finns för lite soptunnor 2014, en ökning med 15 procentenheter sedan 2003. Mest nöjd är respondenterna med antalet markerade leder och spänger, vilket de flesta, för samtliga år, tycker att det finns lagom av. Missnöjet med antalet markerade leder har emellertid ökat 2014 jämfört med tidigare år.

*Tabell 20. Attityder till mängden stugor, leder, spänger etc. i Fulufjällets nationalpark*

| | Attityd | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|---|
| **Broar** | Alldeles för lite/För lite | 5.5% | 2.5%* | 7.3% |
| | Lagom | 92.5% | 95.6%* | 91.7% |
| | För mycket/Alldeles för mycket | 2.1% | 2.0% | 1.0% |
| **Informationstavlor** | Alldeles för lite/För lite | 27.0% | 8.3%* | 19.0%*° |
| | Lagom | 72.1% | 89.9%* | 79.9%*° |
| | För mycket/Alldeles för mycket | 0.9% | 1.8% | 1.0% |
| **Markerade leder** | Alldeles för lite/För lite | 6.8% | 6.5% | 12.0%*° |
| | Lagom | 91.6% | 92.1% | 87.0%*° |
| | För mycket/Alldeles för mycket | 1.7% | 1.4% | 1.0% |
| **Skyltar/vägvisare längs leder** | Alldeles för lite/För lite | 24.3% | 15.9%* | 23.9% |
| | Lagom | 75.2% | 82.3%* | 75.3% |
| | För mycket/Alldeles för mycket | 0.6% | 1.9%* | 0.8% |
| **Soptunnor** | Alldeles för lite/För lite | 29.3% | 19.4%* | 35.7%*° |
| | Lagom | 69.7% | 78.8%* | 63.5%*° |
| | För mycket/Alldeles för mycket | 1.0% | 1.8% | 0.8% |
| **Spänger** | Alldeles för lite/För lite | 7.0% | 6.1% | 9.0% |
| | Lagom | 87.8% | 91.9%* | 88.9% |
| | För mycket/Alldeles för mycket | 5.2% | 1.9%* | 2.2%*° |
| **Vindskydd / raststugor** | Alldeles för lite/För lite | 25.8% | 19.8%* | 18.3%*° |
| | Lagom | 73.8% | 79.4% | 81.0%*° |
| | För mycket/Alldeles för mycket | 0.4% | 0.8% | 0.7% |
| **Övernattningsstugor** | Alldeles för lite/För lite | 18.3% | 15.3% | 10.9%*° |
| | Lagom | 79.4% | 82.2% | 87.9%*° |
| | För mycket/Alldeles för mycket | 2.3% | 2.5% | 1.2% |

I tabell 21 redovisas attityder till kvaliteten på stugor, leder, spänger etc. som finns i nationalparken. De flesta anser att kvaliteten på spänger är bra för alla år, men ett visst missnöje syns 2014. Övernattningsstugor och vindskydd får bättre omdöme 2014 jämfört med övriga år. Annars är återigen soptunnor det respondenterna är mest negativa inför.

*Tabell 21. Attityder till kvaliteten på stugor, leder, spänger etc. i Fulufjällets nationalpark*

| | Attityd | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|---|
| Broar | Mycket dålig/Dålig | 1.4% | 1.0% | 4.2%*° |
| | Acceptabel | 13.3% | 12.4% | 15.8% |
| | Bra/Mycket bra | 85.3% | 86.6% | 80.0%*° |
| Informationstavlor | Mycket dålig/Dålig | 9.2% | 2.2%* | 5.3%*° |
| | Acceptabel | 27.2% | 13.9%* | 17.9%*° |
| | Bra/Mycket bra | 63.5% | 83.9%* | 76.8%*° |
| Markerade leder | Mycket dålig/Dålig | 2.9% | 2.2% | 4.5%° |
| | Acceptabel | 19.3% | 16.2% | 17.3% |
| | Bra/Mycket bra | 77.8% | 81.6% | 78.2% |
| Skyltar/vägvisare längs leder | Mycket dålig/Dålig | 9.1% | 5.1%* | 7.5% |
| | Acceptabel | 27.5% | 19.4%* | 22.9%* |
| | Bra/Mycket bra | 63.4% | 75.5%* | 69.6%*° |
| Soptunnor | Mycket dålig/Dålig | 9.5% | 4.7%* | 9.6%° |
| | Acceptabel | 29.3% | 22.5%* | 27.3% |
| | Bra/Mycket bra | 61.2% | 72.8%* | 63.1%° |
| Spänger | Mycket dålig/Dålig | 0.9% | 0.9% | 5.9%*° |
| | Acceptabel | 16.5% | 14.6% | 18.3% |
| | Bra/Mycket bra | 82.5% | 84.5% | 75.8%*° |
| Vindskydd / raststugor | Mycket dålig/Dålig | 2.9% | 0.6%* | 1.3% |
| | Acceptabel | 26.7% | 22.0% | 15.4%*° |
| | Bra/Mycket bra | 70.4% | 77.5%* | 83.3%*° |
| Övernattningsstugor | Mycket dålig/Dålig | 3.1% | 1.9% | 2.0% |
| | Acceptabel | 24.5% | 25.1% | 17.3%* |
| | Bra/Mycket bra | 72.4% | 73.1% | 80.7%* |

I tabell 22 redovisas andelen respondenter som svarar "Ja,något/Ja, mycket" om slitage, nedskräpning och buller jämfört med "Nej, inte alls/Nej, inte mycket". Upplevelser av nedskräpning minskade 2003 men gick sedan upp igen 2014, annars ser vi inte några stora förändringar.

*Tabell 22. Upplevelser av slitage, nedskräpning och buller*

| Proportioner för "Ja,något/Ja, mycket" jämfört med "Nej, inte alls/Nej, inte mycket" | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Slitage | 19.0% | 15.2%* | 17.3% |
| Nedskräpning | 11.8% | 7.8%* | 13.0%° |
| Buller | 5.7% | 2.7%* | 3.8%* |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

I tabell 23 redovisas andelen som svara ”Ja” på frågan om man kände till att Fulufjället var en nationalpark innan besöken 2003 respektive 2014 (frågan fanns av naturliga skäl inte år 2001). Vetskapen om nationalparkstatusen har ökat 2014, vilket verkar rimligt då området var inne på första året som nationalpark 2003.

*Tabell 23. Kände du till att Fulufjället är en nationalpark innan du besökte området?*

| | 2003 | 2014 |
|---|---|---|
| Andel som svarat ”Ja” | 75.7% | 88.0%° |

°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

På frågan om vetskapen om nationalparkstatusen påverkade beslutet att besöka Fulufjället så svarade drygt 44 % att så var fallet 2003. Denna andel hade minskat till 32.8 % år 2014 (tabell 24). Dessa andelar är beräknade för dem som på föregående fråga hade svarat att de hade vetskap om nationalparkstatusen.

*Tabell 24. Påverkade förekomsten av en nationalpark ditt beslut att besöka Fulufjället?*

| | 2003 | 2014 |
|---|---|---|
| Andel som svarat ”Ja” | 44.2% | 32.8%° |

°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

Det var över 90 % som besökte Fulufjället under en privat resa alla tre åren (tabell 25). Andelen som åkt med en organiserad gruppresa har minskat något (signifikant mellan 2001

och 2014). Kanske lite överraskande med tanke på att Fulufjället inte var en nationalpark 2001, men det kanske passar in med tendensen att det är fler yngre som besöker parken 2014.

*Tabell 25. Under vilken sorts resa besökte du Fulufjällets nationalpark?*

| | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Privat resa | 94.1% | 95.4% | 97.2%* |
| Organiserad gruppresa eller utflykt | 4.2% | 3.6% | 2.1%* |
| Annan typ av resa | 1.7% | 1.0% | 0.7%* |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

Från tabell 26 ser vi också att längden på de resor som respondenterna gjorde i anslutning till besöket i Fulufjället (mätt i antalet dagar) har minskat något från 2001.

*Tabell 26. Hur många dagar resan varade under vilken man besökte Fulufjällets nationalpark*

| | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Antal dagar (medel) | 10.1 | 8.8* | 9.0* |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

I tabell 27 redovisas genomsnittligt antal dygn som spenderades i nationalparken samt omlandet. Tiden i nationalparken har ökat signifikant medan tiden i omlandet inte visar på någon signifikant förändring mellan åren 2003 och 2014.

*Tabell 27. Hur lång tid som spenderades i nationalparken samt omlandet (dygn)*

| | 2003 | 2014 |
|---|---|---|
| Dygn i nationalparken (medel) | 0.8 | 1.5° |
| Dygn i omlandet (medel) | 1.3 | 1.5 |

°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

### Utgifter under besöket

I tabell 28 visas genomsnittliga värden för de som har haft utgifter i nationalparken samt skattningar av hur stor procentuell andel av alla besökare som har utgifter i området åren 2003 och 2014. Hur man än räknar så har *storleken* på utgifterna inom nationalparken signifikant ökat mellan 2003 och 2014 för boende, mat, shopping och transporter (i den högra kolumnen är värdena justerade för inflationen). Vi kan också se att *andelen* besökare som haft utgifter i nationalparken har ökat för alla typer av utgifter.

*Tabell 28 Andel besökare som haft utgifter i Fulufjällets nationalpark samt genomsnittliga utgifter (SEK)*

| | 2003 | 2014 | 2014[a] |
|---|---|---|---|
| Boende | 341 | 547° | 485° |
| | 2.7% | 27.1%° | |
| Mat | 126 | 221° | 196° |
| | 38.1% | 57.8%° | |
| Shopping | 109 | 307° | 273° |
| | 12.2% | 21.2%° | |
| Aktiviteter | 348 | 270 | 239 |
| | 1.0% | 5.5%° | |
| Transporter | 170 | 407° | 361° |
| | 11.6% | 44.4%° | |
| Övrigt | 339 | 701 | 622 |
| | 0.3% | 9.2%° | |

° Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)
a Utgifterna har justerats för genomsnittlig KPI-prisökning mellan 2003 och 2014.

I tabell 29 redovisas på motsvarande sätt genomsnitt och andelar för utgifterna i omlandet. Precis som i nationalparken så har andelen besökare som haft utgifter ökat signifikant för alla kategorier. I omlandet är det dock endast utgifter för transporter som signifikant har ökat. För mat, shopping och aktiviteter är genomsnitten till och med lägre år 2014 jämfört med 2003 (mätt i 2003 års priser), men dessa nergångar är inte signifikanta.

*Tabell 29 Andel besökare som haft utgifter i omlandet samt genomsnittliga utgifter (SEK)*

| | 2003 | 2014 | 2014[a] |
|---|---|---|---|
| Boende | 653 | 912 | 809 |
| | 13.9% | 31.2%° | |
| Mat | 497 | 446 | 396 |
| | 21.5% | 42.5%° | |
| Shopping | 519 | 485 | 431 |
| | 6.9% | 25.4%° | |
| Aktiviteter | 491 | 500 | 444 |
| | 4.2% | 8.6%° | |
| Transporter | 337 | 526° | 466° |
| | 19.0% | 42.5%° | |
| Övrigt | 386 | 548 | 486 |
| | 1.0% | 7.9%° | |

° Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)
a Utgifterna har justerats för genomsnittlig KPI-prisökning mellan 2003 och 2014.

### Attityder till turismutveckling

I tabell 30 redovisas attityder avseende utveckling av turismen inom och i området runt Fulufjällets nationalpark. Vi ser att respondenterna är mer positiva till att utveckla turismen runt nationalparken istället för i den. Andelen som är ”Mycket negativ/Negativ” till turismutveckling inom nationalparken har minskat något mellan 2003 och 2014. Man är även mer positiv till utveckling av turismen i området utanför nationalparken 2014 än 2003.

*Tabell 30. Attityder till turismutveckling inom och i området runt Fulufjällets nationalpark*

| | Attityd | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|
| Inom området för nationalparken | Mycket negativ/Negativ | 39.7% | 34.7%° |
| | Neutral | 31.9% | 35.4% |
| | Mycket positiv/Positiv | 28.4% | 29.9% |
| I området runt nationalparken | Mycket negativ/Negativ | 13.4% | 11.1% |
| | Neutral | 37.5% | 33.7% |
| | Mycket positiv/Positiv | 49.1% | 55.2%° |

° Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

I samtliga enkäter fanns flera alternativ för hur turismen skulle kunna utvecklas i nationalparken och omlandet. I tabell 31 redovisas de fyra alternativ som återfinns i alla tre enkäter. Större utbud av aktiviteter efterfrågas i högre grad år 2014 än både 2001 och 2003. Även om en klar majoritet fortfarande inte tycker att det är särskilt viktigt (1- Inte alls viktigt/2-). Vi ser liknande attitydförändringar för ökat utbud av boende samt högre standard på boende. Fler campingplatser har dock blivit mindre viktigt.

*Tabell 31. Attityder till turismutveckling inom och i området runt Fulufjällets nationalpark*

| Alternativ | Attityd | 2001 | 2003 | 2014 |
|---|---|---|---|---|
| Större utbud av aktiviteter | 1- Inte alls viktigt/2- | 72.1% | 74.0% | 67.2%*° |
| | 3- Viktigt | 19.7% | 19.8% | 23.4% |
| | 4-/5- Mycket viktigt | 8.2% | 6.2% | 9.5%° |
| Ökat utbud av boende | 1- Inte alls viktigt/2- | 65.6% | 73.1%* | 58.5%*° |
| | 3- Viktigt | 25.1% | 21.7% | 33.4%*° |
| | 4-/5- Mycket viktigt | 9.3% | 5.1%* | 8.1%° |
| Högre standard på boende | 1- Inte alls viktigt/2- | 78.3% | 83.5%* | 76.4%° |
| | 3- Viktigt | 17.1% | 14.1% | 17.8% |
| | 4-/5- Mycket viktigt | 4.6% | 2.4%* | 5.8%° |
| Fler campingplatser | 1- Inte alls viktigt/2- | 61.3% | 65.7% | 62.3% |
| | 3- Viktigt | 26.2% | 25.5% | 29.1% |
| | 4-/5- Mycket viktigt | 12.5% | 8.8%* | 8.6%* |

*Signifikant skillnad jämfört med 2001 (P-värde<0.05)
°Signifikant skillnad mellan 2003 och 2014 (P-värde<0.05)

## Kommentarer till undersökningen

Detta är den tredje besökarundersökningen som genomförts i Fulufjällets nationalpark, varav den första gjordes året innan parken bildades. Det gör materialet unikt på flera sätt. En god förståelse för frågornas betydelse i planering och förvaltning från Naturvårdsverkets sida i samband med nationalparksbildandet gav möjligheter att med relativt kort startsträcka genomföra studierna året före och året efter nationalparksbildningen. På så sätt erhölls dels information för utformandet av skötselplanen, dels fick man en bild av parkens effekter på besök och besökare på kort sikt. Att nu, tretton respektive elva år senare, få möjligheten att upprepa studierna från 2001 och 2003 med jämförbar metodik innebär att de mer långsiktiga effekterna av nationalparksbildandet kan analyseras. Men det ger också värdefulla möjligheter att ur ett mer vetenskapligt perspektiv analysera hur friluftsliv och turism förändras över tid i den svenska fjällvärlden.

Av de resultat som här presenteras kan vi konstatera att flertalet besökare är mycket nöjda med sitt besök i Fulufjällets nationalpark, samtidigt som området som besöksmål har förändrats. Vissa av förändringarna som vi kan observera bland besökarna i Fulufjället, exempelvis ökad utbildning och allt större bostadsort, speglar i väsentliga delar sannolikt bara den samhällsförändring vi står mitt uppe i. Andra förändringar är betydligt mer platsspecifika och har en direkt förvaltningsrelevans. Här är t.ex. den upplevda soptunnebristen intressant eftersom antalet soptunnor i området inte nämnvärt har förändrats under studietiden. Kan detta resultat istället spegla en förändring i besökarnas attityder till behov av soptunnor ute i naturen eller är det skötseln av soptunnorna som brister?

Från att ha blivit mer tillrättalagt och ”urbanistiskt” i termer av fler och kortare besök med fokus på främst Njupeskär året efter nationalparksinvigningen har området nu i högre grad kommit att attrahera andra grupper av besökare. Det är färre som besöker de mer tillrättalagda delarna av parken (även om de fortsatt är den klart största gruppen) och fler som söker sig ut på långvandring. Det innebär också att medelåldern har minskat och att man stannar längre tid i nationalparken. Det verkar också som att nationalparkstatusen har minskat i betydelse för beslutet att besöka området. Att andelen tyska besökare har minskat kan sannolikt förklaras till viss del med konkursen i Pan Parks anläggningen, men kanske har också effekten av en nyinrättad nationalpark större betydelse för tyska besökare jämfört med svenska?

Vi ser också att andelen som åkt med en organiserad gruppresa har minskat sedan 2001 då området inte var nationalpark, något som reser frågor hur den organiserade turistnäringen i regionen och på andra håll ser på Fulufjället som besöksmål. Det är en ökad andel besökare som har utgifter i nationalparken och storleken på utgifterna tycks öka. Däremot ser vi inte samma positiva utveckling när det gäller utgifter i Fulufjällets omland. Här ökar visserligen andelen besökare med utgifter, men storleken minskar i flera fall. Detta är anmärkningsvärt med tanke på de satsningar som gjordes på turism i omlandet i samband med

nationalparkens bildande. Vi ser emellertid att allt fler besökare är positiva till turismutveckling, och det är främst fler aktiviteter man önskar sig.

Också förvaltningen kan bli bättre, särskilt när det gäller antalet markerade leder och hantering av nedskräpning och sopor. Trots detta är det något fler som år 2014 tycker besöket var ”helt perfekt” jämfört med år 2003 vilket naturligtvis är ett gott omdöme från besökarna. Generellt var besökarna mer nöjda året efter nationalparksbildningen jämfört med året före, och det omdömet verkar alltså hålla i sig elva år senare. Att antalet besökare har minskat från år 2003 till nivåer som ligger något över året före nationalparksbildningen var däremot förväntat och ligger i linje med liknande studier i Nordamerika (Weiler & Seidl, 2004).

Fulufjället är den första nationalparken i Sverige där planering och genomförande på ett så påtagligt sätt inkluderat friluftsliv och turism – något som ligger väl i linje med aktuell naturvårds- och friluftspolitik. Mycket talar för att modellen med zonering och en mer besökartillvänd förvaltning fungerar väl, samtidigt som satsningar på turismutveckling runt nationalparken varit mindre framgångsrika. Hur detta kommer sig kan bara delvis besvaras med denna rapport. Det datamaterial som nu är insamlat i Fulufjället ger därför en god möjlighet till fortsatta analyser med fördjupningar på frågeställningar av detta slag.

## Referenser


Binder, D. A., 1983. On the variances of asymptotically normal estimators from complex surveys, *International Statistical Review*, 51, pp. 279–292.

Birkemose, M. 2015. *Tourists Perception of Recreational Opportunity Spectrum as a Management Tool in Fulufjället National Park*. Master thesis, Norwegian University of Life Sciences, Faculty of Environmental Science and Technology, Department of Ecology and Natural Resource Management.

Ekonomifakta, 2015. http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Utbildning-och-forskning/Utbildningsniva/Hogskoleutbildade-25-64-ar/ , 1 April 2015.

Emmelin, L. Fredman, P. Sandell, K. & Lisberg Jensen, E. 2010. *Planera för friluftsliv – Natur, samhälle, upplevelser*. Carlsson bokförlag. 414 s.

Firth, D. 1998. *Robust models in probability sampling*, *J.R. Statist. Soc. B*, 60, Part 1,pp. 3-21.

Fredman, P. 2006. Modeling Visitor Expenditures at Fulufjället National Park, Sweden. In Siegrist, D., Clivaz, C., Hunziker, M. & Iten, S. (eds.) Exploring the Nature of Management. *Proceedings of the Third International Conference on Monitoring and Management of Visitor Flows in Recreational and Protected Areas*. Rapperswil, Switzerland, 13-17 November, 2006.

Fredman, P. & Hörnsten, L. 2004. Perceived crowding and visitor satisfaction in Fulufjäll National Park, Sweden. In: Camarda, I., Manfredo, M.J., Mulas, F. & Teel, T.L. (eds.) *Global Challenges of Parks and Protected Area Management*, Carlo Delfino Editore, Italy.

Fredman, P., Hörnsten Friberg, L. & Emmelin, L. 2005. *Friluftsliv och turism i Fulufjället. Före - efter nationalparksbildningen*. Naturvårdsverket, rapport 5467. Dokumentation av de svenska nationalparkerna, nr 18.

Fredman, P. Hörnsten Friberg, L. & Emmelin, L. 2006. *Visitor Surveys at Fulufjället – Before and After National Park Establishment*. European Tourism Research Institute, WP 2006:1.

Fredman, P., Hörnsten Friberg, L. & Emmelin, L. 2007. Increased Visitation from National Park Designation. *Current Issues in Tourism*, 10(1):87-95.

Fredman, P. Romild, U. Emmelin, L. & Yuan, M. 2009. Non-compliance with on-site data collection in outdoor recreation monitoring. *Visitor Studies*, 12(2):164-181. DOI:10.1080/10645570903203471

Fredman, P. & Yuan, M. 2011. Primary Economic Impacts at Three Spatial Levels: The Case of Fulufjället National Park, Sweden. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 11:74-86.

Garms, M. 2015. *Master's thesis: Travel Motives of German Tourists in the Scandinavian Wilderness. The Case of Fulufjället National Park, Sweden*. Carl von Ossietzky Universität, Oldenburg, Germany.

Hörnsten, L. & Fredman, P. 2002. *Besök och besökare i Fulufjället 2001. En studie av turismen före nationalparksbildning*. European Tourism Research Institute (ETOUR), utredning U2002:6.

Kajala, L., Almik, A., Dahl, R., Diksaite, L, Erkkonen, J., Fredman, P., Jensen, F. Søndergaard, Karoles, K., Sievänen, T., Skov-Petersen, H., Vistad, O. and Wallsten, P. 2007. *Visitor monitoring in nature areas – a manual based on experiences from the Nordic and Baltic countries*. Tema Nord 2007:537. Nordic Council of Ministers, Copenhagen.

King, L.M., McCool, S.F., Fredman, P. & Halpenny, E.A. 2013. Protected Area Branding Strategies to Increase Stewardship among Park Constituencies. *Parks*, 18.2: 54-63.

Länsstyrelsen Dalarnas Län. 2012. *Erfarenheter av användning av ledtrafikräknare på vinterleder i Dalafjällen*. PM 2012:18.

Machlis, G.E. & Field, D.R. 2000. *National Parks and Rural Development. Practice and Policy in the United States*. Island Press. Washington, D.C.

Naturvårdsverket, 2002. *Fulufjällets Nationalpark: skötselplan*. Naturvårdsverket, Stockholm, Rapport 5246. 138 s.

Raadik, J., Cottrell, S.P., Fredman, P., Ritter, P & Newman, P. 2010. Understanding Recreational Experience Preferences: Application at Fulufjället National Park, Sweden. *Scandinavian Journal of Hospitality and Tourism*, 10(3):231-247.

Vorkinn, M. 2008. *Potensialet for økonomisk verdiskaping ved etablering av Fulufjellet nasjonalpark*. Norsk institutt for naturforskning, NINA Rapport 442. 36 s.

Wall-Reinius, S & Fredman, P. 2007. Protected Areas as Attractions. *Annals of Tourism Research*, 34(4):839-854. DOI: 10.1016/j.annals.2007.03.011

Wallsten, P. 2003. The "Inside-Out" Process. A Key Approach for Establishing Fulufjället National Park in Sweden. *Mountain Research and Development*, 23(3):227-229.

Wallsten, P. 2013. *Så vände vinden. Bildandet av Fulufjällets nationalpark*. Dokumentation av de svenska nationalparkerna. Nr. 29. Naturvårdsverket, Stockholm.

Weiler, S. & Seidl, A. 2004. What's In a Name? The Impact of National Park Designation. *Journal of Regional Science*, 44(2), 245-264.

Zachrisson, A., Sandell, K., Fredman, P. & Eckerberg, K. 2006. Tourism and protected areas: motives, actors and processes. *International Journal of Biodiversity Science and Management*, 2(2006):350-358.

# Bilagor

### Bilaga 1: Information i registreringsboxarna

**Här återges den information som fanns i registreringsboxarna. Den box som var placerad i den norska delen av parken hade även kontaktuppgifter till den norska nationalparksförvaltningen.**

---

Skylt på utsidan av boxen:

Information på insidan av boxen:

För att på bästa sätt förvalta Fulufjällets nationalpark undersöker vi användningen av området med hjälp av en besökarundersökning. Studien ingår i ett forskningsprojekt vid Etour och Mittuniversitetet. Vänligen fyll i ett kort per person och lägg det i inkastet.

*Tack så mycket för ditt samarbete!*

---

To manage Fulufjället National Park in the best possible way a visitor survey is undertaken. The study is part of a research project at Etour and the Mid-Sweden University. Please fill in one card per person and put it in the slot.

*Thank you for your co-operation!*

---

Um eine bestmögliche Verwaltung des Fulufjället Nationalparks zu gewährleisten, untersuchen wir die Nutzung des Gebiets mit Hilfe einer Besucherbefragung. Diese Studie ist Teil eines Forschungsprojekts von Etour und der Mid-Sweden University. Bitte füllen Sie eine Karte pro Person aus und werfen Sie sie in den Kasten.

*Herzlichen Dank für Ihre Mithilfe!*

---

**Mer information / More information / Mehr Informationen:**

ETOUR
peter.fredman@miun.se; 070-6670806

LANSSTYRELSEN DALARNAS LÄN
eduardo.zuniga@lansstyrelsen.se; 010- 2250366

Karta på insidan av boxen:

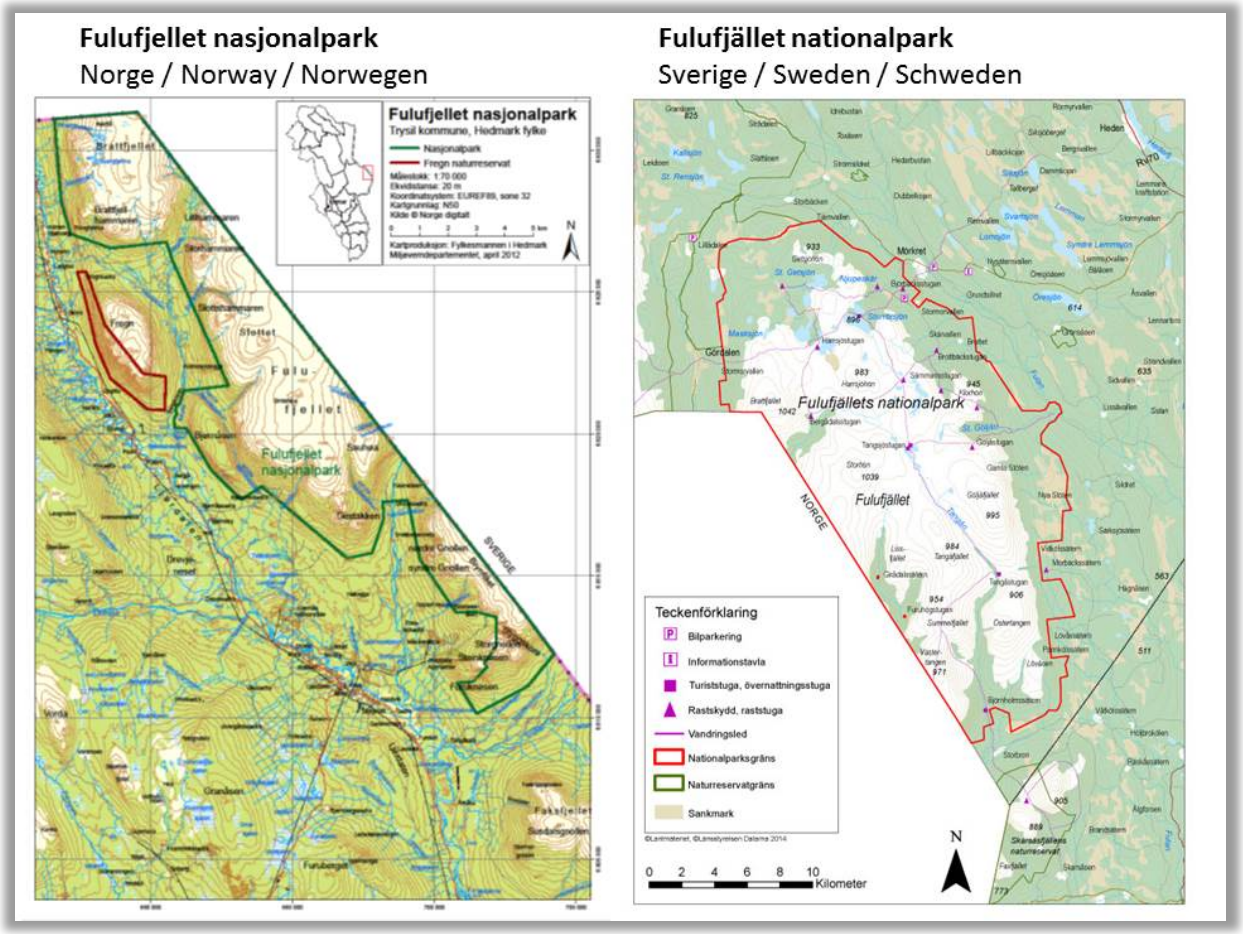

**Bilaga 2: Registreringskort**

Här återges det registreringskort som användes i Fulufjället sommaren 2014. De kort som distribuerades i den norska delen av parken hade även en norsk flagga.

---

_

***Besökarstudie /*** Visitor survey ***/ Besucherbefragung***

**Vänligen fyll i ett kort per person som är över 15 år.**
Please fill in one card per person of age 15 or above.
*Bitte füllen Sie eine Karte pro Person über 15 Jahre aus*

**Ifyllt/**Filled in/
*Ausgefüllt am:*

☐☐ ☐☐
**Dag**/Day/*Tag* **Månad**/Month/*Monat*

☐☐☐☐
**Klockslag/**Time/*Uhrzeit*

**Ditt födelseår**/Your year of birth/*Ihr Geburtsjahr*: _____

**Land/**Country/*Land*: _____

**Postnummer/**Postal code/*Postleitzahl*: _____

☐ **Man**/Male/*Männlich* ☐ **Kvinna**/Female/*Weiblich*

**Vi önskar ställa frågor om ditt besök i Fulufjällets nationalpark med ett frågeformulär som skickas till din e-post.**

We like to ask questions about your visit to Fulufjället National Park with a questionnaire sent to your e-mail.

*Wir möchten Sie gerne zu Ihrem Aufenthalt im Fulufjället Nationalpark befragen, und Ihnen einen Fragebogen per e-mail zusenden.*

**e-post**/e-mail: _____

**Språk**/Language/*Sprache*: ☐ **Svenska** ☐ English ☐ *Deutsch*

**Stoppa det ifyllda kortet i boxens brevlåda!** / Please put the card in the slot!
*/ Bitte werfen Sie die ausgefüllte Karte in den Kasten!*

**Tack! /** Thank you! **/** *Vielen Dank!*

## Bilaga 3: Frågeformulär (med svar)

Här återges följebrev (e-post) samt det svenska frågeformuläret som användes i Fulufjället sommaren 2014 (en engelsk och tysk version fanns också). Svarsfrekvenser alternativt medelvärden är redovisande för respektive fråga. Observera att formulärets utseende skiljde sig från denna bilaga eftersom undersökningen gjordes som en webbenkät på Internet.

---

### Till besökare i Fulufjällets nationalpark

Du som får denna e-post har nyligen besökt Fulufjällets nationalpark och där fyllt i ett kort för att delta i en uppföljande enkätundersökning. Syftet med undersökningen är samla information om områdets användning för att på bästa sätt förvalta nationalparken i framtiden. Vi studerar också besökarnas motiv och besökens effekter. Studien ingår i ett forskningsprojekt vid turismforsningsinstitutet ETOUR och Mittuniversitetet i Östersund.

Mer information om vår forskning hittar du på hemsidan www.storslagnafjall.se och under projektet ”Den nya fjällupplevelsen - Friluftstrender och hållbar utveckling för en storslagen fjällmiljö”.

Med Fulufjällets nationalpark avses både den svenska och norska delen av nationalparken. Om du har gjort mer än ett besök i nationalparken under 2014 så avser frågorna besöket då du fyllde i kortet.

Svara på frågorna så gott du kan, alla svar är lika värdefulla! Enkäten tar ca 15 minuter att besvara. Vi är tacksamma om vi har ditt svar senast XXXX

Klicka här för att komma till frågeformuläret: *LÄNK TILL FORMULÄRET*

Bästa hälsningar

*Elin Hägglund*
Projektassistent
elin.hagglund@miun.se

*Peter Fredman*
Professor
peter.fredman@miun.se

## *A. Inledningsvis några frågor om din vistelse i Fulufjällets nationalpark*

**1. I vilket sällskap besökte du Fulufjällets nationalpark?** *Markera alla alternativ som passar in på dig*

| | |
|---|---|
| 5.3% | Jag kom ensam |
| 69.6% | Medlemmar av den egna familjen |
| 20.5% | Med barn |
| 6.5% | Andra släktingar |
| 0.9% | Kollegor |
| 0.3% | Skolklass/förskolegrupp |
| 17.9% | Vänner |
| 8.1% | Annat sällskap, ange: _____ |

**2. Vilka av följande aktiviteter ägnade du dig åt under besöket i Fulufjällets nationalpark?** *Markera ett eller flera alternativ*

| | |
|---|---|
| 63.8% | Kortare vandring (1-3 timmar) |
| 30.5% | Vandring endagstur |
| 12.2% | Vandring flerdagarstur (inklusive övernattning) |
| 2.3% | Fiske |
| 0.1% | Jakt |
| 12.3% | Bär- eller svampplockning |
| 39.3% | Naturfotografering |
| 14.7% | Fågelskådning/naturstudier |
| 0.6% | Cykling/mountainbike |
| 0.4% | Terränglöpning |
| 0.0% | Tävling |
| 3.8% | Bad utomhus |
| 2.4% | Geocaching (skattjakt med GPS) |
| 0.6% | Organiserat event/träff |
| 4.0% | Annat, ange vad: _____ |

**3. Markera den <u>huvudsakliga aktiviteten</u> du ägnade dig åt under besöket i Fulufjällets nationalpark?** *Markera <u>ett</u> alternativ*

| | |
|---|---|
| 48.0% | Kortare vandring (1-3 timmar) |
| 25.6% | Vandring endagstur |
| 10.9% | Vandring flerdagarstur (inklusive övernattning) |
| 0.5% | Fiske |
| 0.0% | Jakt |
| 1.8% | Bär- eller svampplockning |
| 6.3% | Naturfotografering |
| 3.9% | Fågelskådning/naturstudier |
| 0.0% | Cykling/mountainbike |
| 0.1% | Terränglöpning |
| 0.0% | Tävling |
| 0,1% | Bad utomhus |
| 0.1% | Geocaching (skattjakt med GPS) |
| 0.2% | Organiserat event/träff |
| 2,7% | Annat, ange vad: _____ |

**4. Vilka av följande platser besökte du under ditt besök i Fulufjällets nationalpark?** (Se även bifogade kartor)

| | |
|---|---|
| 16.3% | Göljådalen (rasområdet efter skyfallet hösten 1997) |
| 2.2% | Klordalen |
| 20.6% | Rörsjöstugan |
| 0.8% | Girådalen |
| 9.6% | Harrsjöstugan |
| 3.2% | Bergådalsstugan |
| 6.6% | Tangsjöstugan |
| 5.5% | Tangåstugan |
| 2.2% | Altarringen (väster om Tangsjöstugan) |
| 4.0% | Göljåstugan |
| 4.0% | Björnholmsstugan |
| 84.5% | Njupeskärs vattenfall |
| 46.5% | Serveringen vid leden till Njupeskärs vattenfall |
| 58.1% | Naturum vid leden till Njupeskärs vattenfall |
| 2.2% | Skärvallen |
| 3.6% | Lorthån |
| 10.4% | ”Old Tjikko” (världens äldsta träd) |
| 1.5% | Storbekkåsen |
| 3.2% | Brynsflået |
| 2.1% | Ljøratunet |

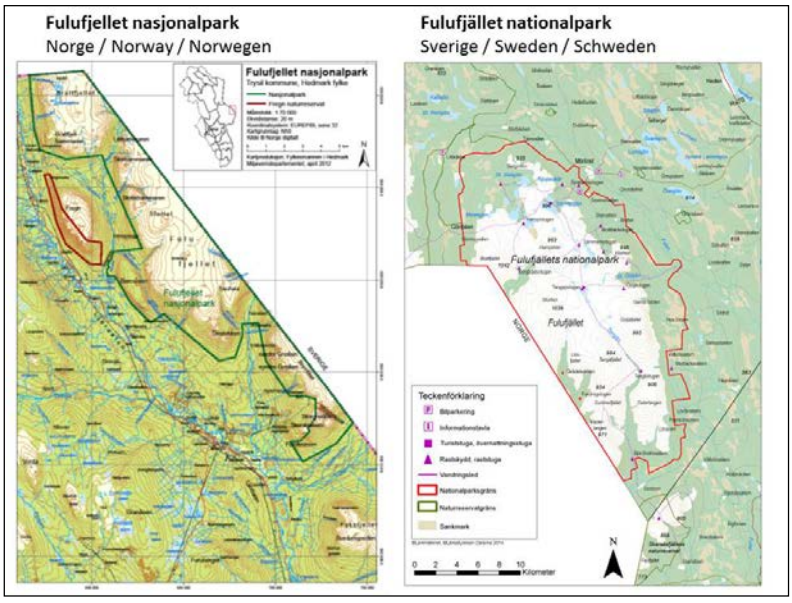


**5. Ungefär hur långt vandrade du totalt under ditt besök i Fulufjällets nationalpark?**

Totalt cirka 14.0 km (medelvärde)

**6. Totalt sett, vilket omdöme ger du besöket i Fulufjällets nationalpark?**

| | |
|---|---|
| 0.2% | Mycket dåligt |
| 0.1% | Dåligt, det mesta kunde ha varit bättre |
| 1.2% | Ganska bra, men mycket kunde ha varit bättre |
| 8.0% | Bra, men en del saker kunde ha varit bättre |
| 52.4% | Mycket bra, endast några få saker kunde ha varit bättre |
| 38.1% | Helt perfekt |

**7. Ungefär hur ofta brukar du besöka Fulufjällets Nationalpark?** *Markera det alternativ som passar bäst in för dig*

| | |
|---|---|
| 54.7% | Detta är mitt första besök |
| 23.0% | Mer sällan än 1 gång per år |
| 12.2% | 1 gång per år |
| 6.1% | 2-4 gånger per år |
| 3.0% | 4-10 gånger per år |
| 0.7% | 10-20 gånger per år |
| 0.4% | Oftare än 20 gånger per år |

## *B. Nu följer några frågor som handlar om förvaltningen av Fulufjällets nationalpark samt förekomst av olika service*

**8. Vad anser du om <u>mängden</u> stugor, leder, spänger etc. som finns i Fulufjällets nationalpark?** Visa vad du tycker genom att markera det alternativ som passar dig bäst.

| | Alldeles för lite | För lite | Lagom | För mycket | Alldeles för mycket | Vet ej |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Övernattningsstugor | 0.8% | 3.7% | 32.0% | 0.7% | 0.0% | 62.8% |
| Vindskydd / raststugor | 0.5% | 9.5% | 44.0% | 0.3% | 0.0% | 45.7% |
| Markerade leder | 0.7% | 10.0% | 72.9% | 0.9% | 0.1% | 15.4% |
| Spänger | 0.5% | 6.6% | 67.9% | 1.9% | 0.2% | 22.8% |
| Broar | 0.2% | 6.1% | 73.4% | 0.7% | 0.1% | 19.5% |
| Soptunnor | 3.1% | 23.2% | 48.3% | 0.5% | 0.2% | 24.8% |
| Skyltar / vägvisare längs leder | 1.3% | 21.0% | 68.8% | 0.8% | 0.1% | 8.0% |
| Informationstavlor | 0.8% | 16.4% | 73.5% | 1.0% | 0.1% | 8.3% |
| Toaletter | 1.5% | 13.9% | 65.4% | 0.7% | 0.2% | 18.3% |
| Leder för funktionshindrade | 2.8% | 11.4% | 20.3% | 0.2% | 0.3% | 65.0% |
| Eldstäder/grillplatser | 0.6% | 7.9% | 46.0% | 0.8% | 0.4% | 44.2% |
| Bänkar och bord | 0.6% | 16.5% | 57.4% | 1.2% | 0.4% | 24.0% |
| Parkeringsplatser | 0.7% | 6.8% | 81.7% | 1.1% | 0.4% | 9.3% |

**9. Vad anser du om <u>kvaliteten</u> på stugor, leder, spänger etc. som finns i Fulufjällets nationalpark.** Visa vad du tycker genom att markera det alternativ som passar dig bäst.

| | Mycket dåligt | Dålig | Acceptabel | Bra | Mycket bra | Vet ej |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Övernattningsstugor | 0.1% | 0.5% | 5.5% | 13.9% | 9.7% | 70.3% |
| Vindskydd / raststugor | 0.2% | 0.8% | 9.2% | 31.5% | 11.9% | 46.5% |
| Markerade leder | 0.2% | 4.3% | 17.4% | 47.0% | 21.2% | 9.9% |
| Spänger | 0.6% | 3.9% | 15.7% | 41.9% | 19.5% | 18.5% |
| Broar | 0.8% | 3.0% | 14.4% | 43.1% | 24.3% | 14.4% |
| Soptunnor | 0.7% | 6.0% | 19.7% | 35.6% | 9.7% | 28.3% |
| Skyltar/vägvisare längs leder | 0.6% | 6.3% | 22.1% | 45.4% | 17.4% | 8.2% |
| Informationstavlor | 10.4% | 4.1% | 18.2% | 45.1% | 23.4% | 8.7% |
| Toaletter | 0.5% | 3.7% | 19.7% | 33.8% | 17.8% | 24.5% |
| Leder för funktionshindrade | 1.2% | 4.9% | 7.7% | 11.7% | 4.8% | 69.6% |
| Eldstäder/grillplatser | 0.3% | 2.1% | 12.7% | 28.3% | 9.3% | 47.4% |
| Bänkar och bord | 0.3% | 3.7% | 15.5% | 41.1% | 13.3% | 26.2% |
| Parkeringsplatser | 0.2% | 1.8% | 16.7% | 47.8% | 24.3% | 9.3% |

**10. Anser du att slitage, nedskräpning och buller är ett problem i Fulufjällets nationalpark?**

| | Nej, inte alls | Nej, inte mycket | Ja, något | Ja, mycket |
|---|---|---|---|---|
| Slitage (längs stigar, på rastplatser etc.) | 38.3% | 44.4% | 16.2% | 1.1% |
| Nedskräpning | 48.2% | 38.8% | 11.4% | 1.5% |
| Buller | 73.7% | 22.6% | 3.1% | 0.7% |

**11. I vilken utsträckning anser du att följande <u>berikade din vistelse</u> i Fulufjällets nationalpark?**

| | Nej, inte alls | Nej, inte mycket | Ja, något | Ja, mycket | Vet ej |
|---|---|---|---|---|---|
| De stora skyltarna (med karta, bilder mm) som står vid ”entréerna” till nationalparken | 3.2% | 9.2% | 44.2% | 38.2% | 5.2% |
| Naturum vid leden till Njupeskär | 2.8% | 4.7% | 21.8% | 52.3% | 18.3% |
| Informationstavlorna längs vandringsleden till Njupeskär | 1.5% | 6.6% | 37.8% | 44.5% | 9.7% |
| Naturvårdsverkets informationsfolder om Fulufjället | 1.9% | 6.5% | 29.2% | 38.5% | 23.9% |
| Utsiktsplatsen längs vägen från Särna till Fulufjället | 4.9% | 8.3% | 19.5% | 20.2% | 47.1% |
| Restaurangen vid leden till Njupeskärs vattenfall | 10.7% | 16.1% | 27.1% | 15.5% | 30.6% |
| Indelningen av nationalparken i fyra zoner | 10.0% | 9.7% | 14.2% | 9.8% | 56.2% |

**12. På vilket sätt fick du information om Fulufjällets nationalpark?**

| | Inte alls | | Delvis | | I hög grad |
|---|---|---|---|---|---|
| Naturum | 43.4% | 5.2% | 25.6% | 11.9% | 13.8% |
| Internet | 41.1% | 6.4% | 20.8% | 12.7% | 19.0% |
| Turistbyrån | 77.1% | 5.5% | 9.7% | 4.9% | 2.9% |
| Släkting/vän/person | 49.0% | 3.2% | 14.8% | 7.6% | 25.4% |
| Broschyr/ guidebok | 39.2% | 7.5% | 23.7% | 14.8% | 14.9% |
| Tidning/TV/radio | 89.5% | 5.1% | 3.3% | 1.0% | 1.0% |
| Vägskylt | 59.9% | 12.6% | 17.8% | 6.3% | 3.5% |
| Sociala medier (t.ex. Facebook) | 90.8% | 2.8% | 3.4% | 1.7% | 1.3% |
| Jag känner till platsen sedan tidigare | 43.1% | 3.5% | 10.7% | 9.6% | 33.1% |

**13. Har du besökt någon av nedanstående hemsidor inför eller under ditt besök i Fulufjällets nationalpark?**

| | Ja | Nej | Vet ej |
|---|---|---|---|
| sverigesnationalparker.se | 20.1% | 75.8% | 4.1% |
| fulufjallet.se | 43.1% | 53.0% | 3.9% |
| fulufjallet.nu | 12.0% | 78.8% | 9.3% |
| trysil.com | 3.6% | 92.8% | 3.7% |
| trysil.no | 3.0% | 93.3% | 3.7% |
| skistar.com | 6.5% | 90.2% | 3.3% |
| ljoratunet.no | 1.9% | 95.0% | 3.2% |
| fulufjellet.no | 3.7% | 92.7% | 3.7% |

**14a. Fick du tillräcklig information om nationalparken innan ditt besök?**

85.4% Ja
14.6% Nej

**14b. Om du svarade nej på föregående fråga, viken information saknade du eller var bristfällig?**

_____

_____

## *C. Nu följer några frågor om dina upplevelser under besöket i Fulufjällets nationalpark*

**15. Hur viktiga var följande faktorer för ditt beslut att besöka i Fulufjällets nationalpark?**

| | Inte alls viktigt | | Viktigt | | Mycket viktigt |
|---|---|---|---|---|---|
| | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| Uppleva naturens storslagenhet | 0.5% | 1.0% | 13.4% | 14.4% | 70.7% |
| Fysisk utmaning | 18.4% | 28.7% | 30.4% | 14.3% | 8.2% |
| Upptäcka något nytt | 4.8% | 9.8% | 30.1% | 28.8% | 26.5% |
| Se dramatiska landskap | 3.0% | 6.8% | 27.4% | 28.0% | 34.8% |
| Lugn och ro | 3.5% | 8.5% | 25.5% | 24.1% | 38.4% |
| Vara ensam/ensamhet | 25.3% | 23.1% | 21.3% | 14.2% | 16.3% |
| Slippa observeras av andra människor | 38.3% | 27.3% | 15.1% | 10.1% | 9.2% |
| Känslan av avstånd till storstäder | 18.3% | 15.0% | 24.5% | 17.7% | 24.4% |
| Komma bort från dagliga rutiner | 12.5% | 11.3% | 23.7% | 21.1% | 31.5% |
| Fysisk hälsa och rörelse | 5.0% | 11.7% | 30.8% | 27.3% | 25.3% |
| Förenkla dagliga prioriteringar | 37.4% | 22.5% | 20.4% | 10.5% | 9.2% |
| Uppleva vackra vyer | 0.8% | 1.3% | 16.3% | 29.5% | 52.2% |
| Utforska naturmiljön | 2.8% | 6.5% | 22.4% | 31.6% | 36.7% |
| Observera/höra vilda djur | 8.7% | 18.4% | 31.3% | 20.3% | 21.3% |
| En ren och oförorenad miljö | 2.6% | 5.1% | 18.4% | 27.2% | 46.7% |
| Njuta av komfort i naturliga omgivningar | 26.1% | 26.3% | 24.2% | 11.3% | 12.1% |
| Vara i en liten intim grupp | 37.1% | 21.7% | 18.9% | 12.7% | 9.6% |
| Enskildhet och personliga relationer | 25.4% | 17.7% | 27.0% | 14.2% | 15.7% |
| Känna en särskild närhet till andra i min grupp | 38.7% | 19.5% | 20.1% | 10.9% | 10.8% |
| Andra i gruppen accepterar mig för den jag är | 42.9% | 14.4% | 19.7% | 9.8% | 13.2% |
| Känna tillhörighet till en viktig plats | 32.0% | 26.8% | 21.8% | 9.5% | 9.8% |
| Rekreera mig i en primitiv miljö | 19.5% | 18.0% | 28.4% | 15.8% | 18.2% |
| Känna tillhörighet med andra som värdesätter vildmark | 30.6% | 20.6% | 26.3% | 12.5% | 10.1% |
| Observera och uppskatta ekosystem | 11.0% | 12.1% | 33.2% | 21.8% | 22.0% |
| Utveckla självförtroende | 43.4% | 24.0% | 20.9% | 6.8% | 4.9% |
| Dela mina kunskaper med andra | 39.9% | 26.9% | 20.6% | 8.0% | 4.6% |
| Möjlighet att lösa problem | 47.7% | 28.6% | 14.7% | 5.8% | 3.2% |
| Utveckla samhörighet med naturen | 17.7% | 17.1% | 32.7% | 16.7% | 15.8% |
| Komma i kontakta med mitt sanna jag | 43.0% | 23.3% | 18.7% | 7.8% | 7.3% |
| Möjlighet till självkännedom | 46.2% | 22.0% | 18.1% | 7.9% | 5.7% |
| Reflektera över livet | 36.0% | 21.7% | 22.7% | 10.5% | 9.1% |
| Stimulera kreativitet | 34.9% | 23.7% | 22.7% | 11.8% | 7.0% |
| Uppleva äventyr | 11.3% | 17.2% | 32.5% | 23.0% | 16.1% |
| Att kunna berätta en historia | 35.4% | 27.2% | 21.6% | 10.1% | 5.6% |
| Uppleva platser jag har läst om | 26.5% | 20.0% | 30.3% | 14.4% | 8.8% |
| Känslan av att jag är en av de första människorna som vistas på den här platsen | 61.9% | 22.8% | 9.7% | 3.0% | 2.6% |
| Att fritt göra vad jag vill | 29.0% | 18.2% | 25.6% | 13.4% | 13.8% |
| Uppleva naturens magi och mysterier | 12.6% | 13.2% | 30.2% | 21.1% | 23.0% |
| Erhålla en djupare känsla för livet | 34.2% | 21.7% | 21.0% | 11.2% | 11.9% |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| Hitta inspiration i naturliga omgivningar | 24.4% | 17.8% | 28.5% | 14.2% | 15.1% |

**16. I vilken utsträckning <u>upplevde</u> du följande under besöket i Fulufjällets nationalpark?**

| | Inte alls | | Delvis | | I hög grad |
|---|---|---|---|---|---|
| Ostördhet | 4.6% | 8.3% | 33.7% | 25.9% | 27.5% |
| Buller | 70.5% | 17.9% | 7.7% | 2.4% | 1.5% |
| Växter och djur i naturlig miljö | 0.8% | 3.9% | 21.4% | 37.2% | 36.7% |
| Lugn och fridfull karaktär | 0.5% | 2.2% | 17.3% | 37.4% | 42.7% |
| Möjlighet till återhämtning | 7.5% | 9.3% | 23.3% | 31.1% | 28.8% |
| Att det är rent och snyggt | 0.9% | 2.3% | 15.4% | 43.9% | 37.4% |
| Trygg och säker miljö | 1.4% | 5.7% | 20.8% | 42.1% | 30.1% |
| Möjlighet att hålla sig frisk | 7.0% | 6.6% | 26.2% | 32.7% | 27.5% |
| Risktagande | 32.3% | 29.4% | 27.3% | 8.5% | 2.5% |
| Njuta av dofter och ljud | 3.0% | 5.6% | 23.0% | 37.7% | 30.8% |
| Få bättre kunskap om naturen | 4.4% | 10.4% | 32.4% | 31.8% | 21.0% |
| Vyer/utsikt | 0.7% | 0.5% | 8.7% | 31.6% | 58.4% |
| Fysisk aktivitet | 3.0% | 6.6% | 23.1% | 36.5% | 30.9% |
| Socialt umgänge med andra | 16.2% | 18.2% | 25.9% | 20.3% | 19.4% |
| Annat: | *2.0%* | *gav ett alternativ* | | | |

**17. Hur tycker du att besöket i Fulufjällets nationalpark har påverkat din fysiska, sociala och psykiska hälsa?**

| | Inte alls | | Delvis | | I hög grad |
|---|---|---|---|---|---|
| Bättre fysisk hälsa (t.ex. rörlighet, kondition, balans, styrka) | 20.5% | 16.3% | 35.2% | 17.6% | 10.4% |
| Ökat socialt välbefinnande (t.ex. sociala relationer, umgänge) | 23.4% | 19.2% | 30.2% | 18.2% | 9.0% |
| Ökat psykiskt välbefinnande (t.ex. självständighet, lycka, hantera stress) | 15.2% | 12.1% | 28.6% | 26.1% | 17.9% |

**18. Vi vill veta vad du spontant kommer att tänka på när du hör ordet ”vildmark”. Vänligen ange de viktigaste ”nyckelorden”.**

**19. I vilken utsträckning håller du med om följande påståenden?**

| | Inte alls | | Delvis | | Helt och hållet | Vet ej |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Fulufjällets nationalpark är ett vildmarksområde | 0.7% | 2.2% | 26.7% | 37.4% | 30.7% | 2.2% |
| Tanken att vara i ett vildmarksområde påverkade mitt beslut att besöka Fulufjällets nationalpark | 16.6% | 11.0% | 25.6% | 22.2% | 22.6% | 1.8% |
| Besöket i Fulufjället har förändrat min uppfattning om vildmark | 48.5% | 25.5% | 15.5% | 5.7% | 2.2% | 2.6% |
| Ju vildare naturen är desto mer tycker jag om den | 6.4% | 10.5% | 29.1% | 23.7% | 25.9% | 4.4% |
| Vildmarksområden är viktiga för växter och djur | 0.6% | 0.8% | 5.5% | 13.9% | 73.1% | 6.2% |
| Att observera stora djur (t.ex. björn, älg) tillhör en vildmarsupplevelse | 5.2% | 8.7% | 23.7% | 18.5% | 40.7% | 3.3% |
| Antalet besökare i vildmarksområden ska begränsas för att bevara biodiversiteten | 11.3% | 14.0% | 38.2% | 15.5% | 10.9% | 10.0% |
| Vildmarksområden ska endast vara tillgängliga med en guide | 64.4% | 15.3% | 13.0% | 2.2% | 1.0% | 4.0% |

## *D. Nu följer några frågor om din syn på Fulufjällets nationalpark och vad du anser bör vara tillåtet i området.*

**20. Kände du till att Fulufjället är en nationalpark <u>innan</u> du besökte området?**

11.7% Nej
88.3% Ja

**21. Påverkade förekomsten av en nationalpark <u>ditt beslut</u> att besöka Fulufjället?**

63.8% Nej
36.2% Ja → **På vilket sätt påverkades ditt beslut?** *Skriv kortfattat*.

**22. Vad som ska vara tillåtet i en nationalpark beror på vilka värden som ska skyddas, men kan också variera mellan lokalt boende och besökare. Vad anser du om följande aktiviteter i Fulufjällets nationalpark?**

| | Bör vara tillåtet för alla | Bör vara tillåtet endast för lokalt boende | Bör vara förbjudet för alla |
|---|---|---|---|
| Älgjakt | 7.4% | 43.8% | 48.8% |
| Björnjakt | 6.4% | 32.4% | 61.2% |
| Fågeljakt | 9.7% | 31.9% | 58.4% |
| Fiske | 62.7% | 21.0% | 16.4% |
| Bärplockning | 83.5% | 9.4% | 7.1% |
| Snöskoterkörning (på markerade leder) | 42.8% | 27.8% | 29.4% |
| Snöskoterkörning (utanför markerade leder) | 4.2% | 14.8% | 80.9% |
| Ridning | 50.7% | 13.9% | 35.5% |
| Cykling | 54.3% | 6.1% | 39.6% |
| Bergsklättring | 77.5% | 3.8% | 18.7% |
| Vandring utanför markerade leder | 63.7% | 9.9% | 26.4% |
| Övernattning i tält | 81.6% | 3.0% | 15.4% |

## *E. Nu ställer vi några frågor om din resa till Fulufjällets nationalpark, hur länge du vistades i nationalparken och dess omland samt vilka ekonomiska utgifter du hade*

**23. Under vilken sorts resa besökte du Fulufjällets nationalpark?** *Markera ett alternativ*

96.7% Privat resa → → → → → **Ange typ av privat resa:**

2.6% Organiserad gruppresa eller utflykt

0.7% Annan typ av resa

20.2% Utflykt från hemmet

45.7% Utflykt från semesterort eller annan plats (ej hemmet)

34.1% Del i rundresa eller genomfartsresa

**24. Hur många dagar varade din resa?** *Räkna det totala antalet dagar från det att du lämnade bostaden tills du kom tillbaka*

Svar: 14 dagar (*medelvärde*).

**25. Här nedan finns en karta över Fulufjällets nationalpark samt den omgivande regionen. Följande områden är markerade på kartan:**

Fulufjällets nationalpark – prickad linje
Fulufjällets omland (området närmast nationalparken) – streckad linje
Älvdalens kommun – ljust skuggat område
Trysil kommun – mörkare skuggat område

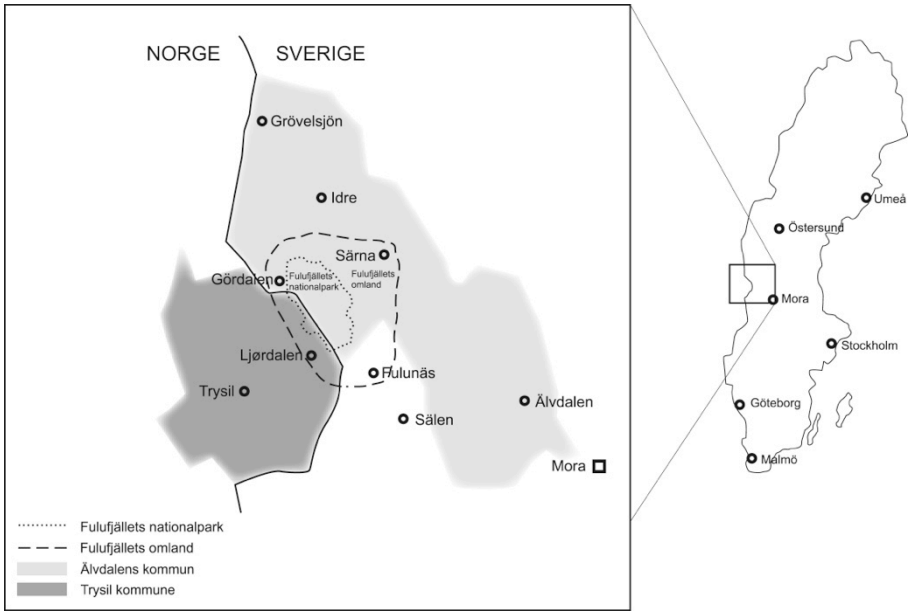


**Tänk nu på din resa under vilken du besökte Fulufjällets nationalpark. Ange <u>hur lång tid</u> du vistades i respektive område.** *Om vistelsen du gjorde var <u>kortare</u> än en hel dag, ange då istället antal timmar.*

(*Medelvärden*)

Fulufjällets nationalpark (svenska delen): 1.3 dagar 4.2 timmar

Fulufjällets nasjonalpark (norska delen): 0.1 dagar 0.3 timmar

Fulufjällets omland (området närmast nationalparken): 1.7 dagar 1.2 timmar

Älvdalens kommun (utanför Fulufjällets omland och nationalpark): 2.3 dagar 0.9 timmar

Trysil kommun (utanför Fulufjällets omland och nationalpark): 0.2 dagar 0.3 timmar

**26. Tänk nu på de ekonomiska utgifter du hade i samband med besöket i Fulufjällets nationalpark. Även om det är svårt att exakt minnas, försök att ange de ungefärliga beloppen för respektive område.** När du svarar, tänk då på följande:

- *Om ni var flera personer i sällskap, räkna då ut din del av utgifterna*
- *Inkludera även utgifter som någon annan (släkting, arbetsgivare etc.) haft för din räkning*
- *Ange utgifterna för det område där de betalades*
- *Ange beloppen i svenska kronor (1 NOK = 1,15 SEK; 1 EUR = 9 SEK)*
- *Lämna "blankt" på de rader där du inte haft några utgifter*
- *Om du deltog i en organiserad resa, uppge det totala belopp du betalade för resan i den efterföljande frågan*

| | **Fulufjällets nationalpark** (Sverige + Norge) | **Fulufjällets omland** (utanför nationalparken) | **Älvdalens kommun** (utanför Fulufjällets omland) | **Trysil kommun** (utanför Fulufjällets omland) |
|---|---|---|---|---|
| Boende | 253.0 | 505.0 | 675.6 | 56.7 |
| Mat, restaurang, café mm | 191.1 | 355.2 | 424.9 | 64.0 |
| Shopping (utöver mat) | 117.7 | 226.4 | 259.6 | 28.9 |
| Aktiviteter | 30.4 | 88.6 | 131.8 | 11.8 |
| Transporter (drivmedel, bilhyra, tåg, buss, flyg mm) | 283.1 | 369.9 | 424.1 | 91.2 |
| Övrigt | 136.0 | 84.1 | 138.6 | 16.4 |
| Jag deltog i en organiserad paketresa och betalade sammanlagt | 866.3 kr | | | |

**27. Om du skulle uppskatta din betalningsvilja, det vill säga det högsta belopp du kan tänka dig att spendera för besöket du gjorde i Fulufjällets nationalpark. Hur mycket är det?**

Jag skulle maximalt vara villig att spendera cirka 556.3 (*medelvärde*) kr för detta besök i nationalparken.

---

## *F. Nu några frågor om turismen i Fulufjällets nationalpark och vad du anser om den.*

**28. Vad anser du om att utveckla turismen inom och i området runt Fulufjällets nationalpark?**

| | Mycket negativt | Negativt | Neutral | Positivt | Mycket Positivt |
|---|---|---|---|---|---|
| Inom området för nationalparken | 12.4% | 21.9% | 34.9% | 22.5% | 8.3% |
| I området runt nationalparken | 2.9% | 8.4% | 32.0% | 37.4% | 19.3% |

**29. Vad anser du bör göras för att utveckla turismen inom och i området runt Fulufjället?**

| | Inte alls viktigt | | Viktigt | | Mycket viktigt |
|---|---|---|---|---|---|
| Större utbud av aktiviteter | 39.4% | 26.0% | 24.6% | 7.5% | 2.4% |
| Större utbud av boende | 29.0% | 29.2% | 33.2% | 6.2% | 2.4% |
| Högre standard på boende | 43.4% | 33.0% | 17.5% | 4.2% | 1.8% |
| Fler campingplatser | 30.2% | 32.0% | 29.4% | 5.8% | 2.7% |
| Större utbud av restauranger/caféer | 32.1% | 30.4% | 26.0% | 8.3% | 3.2% |
| Större utbud av guidade turer | 31.3% | 29.7% | 28.7% | 6.3% | 4.0% |
| Bättre kommunikationer | 31.9% | 25.5% | 28.2% | 8.7% | 5.7% |
| Bättre information om Fulufjället | 20.3% | 21.1% | 36.4% | 12.1% | 10.1% |

Annat, ange:

_____

**30. Har du varit i kontakt med något företag eller organisation som bedriver kommersiell verksamhet riktad till turister i samband med ditt besök i Fulufjällets nationalpark eller dess omland?**

| | Ja | Nej |
|---|---|---|
| Företag/organisation som erbjuder boende | 20.2% | 79.8% |
| Företag/organisation som erbjuder mat och förtäring | 23.1% | 76.9% |
| Företag/organisation som erbjuder aktiviteter och turer | 6.9% | 93.1% |
| Företag/organisation som erbjuder transporter | 3.2% | 96.8% |

**31a. I vilken utsträckning anser du att företag eller organisationer som bedriver verksamhet riktad till turister i Fulufjällets nationalpark eller dess omland berikar din upplevelse av området?**

54.0% Inte alls
34.9% Delvis
11.1% I hög grad

**31b. Du som svarat delvis eller i hög grad, ange på vilket sätt företag eller organisationer som bedriver verksamhet riktad till turister i Fulufjällets nationalpark eller dess omland berikar din upplevelse**

## *X. Nu följer några frågor om informationssökning och informationskällor om fjällen i allmänhet*

**32. Var hittar du merparten av informationen om dina fjällupplevelser i allmänhet?**

13.6% Traditionella media (tidningar, TV, radio)
37.2% Vänner/familj (eller andra personliga källor)
49.2% Internet (webbsidor, bloggar, forum, sociala nätverk etc.)

Ange din primära informationskälla på nätet (webbsida)

29.9% har svarat (övervögande google)

Ange din primära community/sociala media plattform forum/blogg (TripAdvisor/Twitter etc.) på nätet

13.0% har svarat (övervägande Facebook)

**33. Hur ofta använder du internet för att läsa om fjällupplevelser?**

| | |
|---|---|
| 0.7% | Flera gånger om dagen |
| 1.0% | Varje dag |
| 3.1% | Några gånger i veckan |
| 1.9% | En gång i veckan |
| 10.0% | Några gånger i månaden |
| 6.6% | En gång i månaden |
| 24.8% | Färre än en gång i månaden |
| 38.4% | Färre än en gång per halvår |
| 13.5% | Aldrig |

## *G. Till sist några frågor om din bakgrund. I redovisningen av undersökningen framgår aldrig vad enskilda personer har svarat.*

**34. Vilket år är du född?** Medelålder: 47.8 år

**35. Jag är:** 48% Man 52% Kvinna

**36. Hur många personer bor i ditt hushåll?**

24.8% har minst ett barn 0 – 12 år

15.8% har minst en ungdom 13-18 år
78.0% av hushållen har fler än en vuxen

### 37. Var är du permanent bosatt?

*Droplist över vanligaste länderna: Sverige, Norge, Danmark, Finland, Tyskland, Holland, Frankrike, Övriga Europa, Nordamerika, Övriga världen*

| | |
|---|---|
| Danmark | 3.8% |
| Finland | 0.7% |
| Frankrike | 0.4% |
| Holland | 4.5% |
| Nordamerika | 0.5% |
| Norge | 2.9% |
| Övriga Europa | 3.7% |
| Övriga Sverige | 53.8% |
| Övriga världen | 0.5% |
| Sverige (77) | 1.8% |
| Sverige (78) | 3.4% |
| Sverige (79) | 6.3% |
| Tyskland | 17.7% |

Du som bor i Sverige, ange bostadens postnummer: _____
Du som bor i Norge, ange bostadens postnummer: _____

### 38. Bor du permanent eller har du tillgång till en fritidsbostad i närheten av Fulufjällets nationalpark (inom ca 10 km från nationalparken)?

| | |
|---|---|
| 1.1% | Ja, jag bor permanent i närheten av Fulufjällets nationalpark |
| 15.0% | Ja, jag har tillgång till en fritidsbostad i närheten av Fulufjällets nationalpark |
| 84.0% | Nej, inget av ovanstående |

### 39. Bor du i…

| | |
|---|---|
| 24.1% | Storstad med fler än 200 000 invånare (inklusive förorter) |
| 27.7% | Stad med 20 001 – 200 000 invånare |
| 21.3% | Stad/samhälle med 2 001 – 20 000 invånare |
| 11.0% | Tätort/by med 2 000 invånare eller färre |
| 15.9% | På landsbygden |

**40. Vilken är din högsta utbildning?**

| | |
|---|---|
| 4.6% | Grundskola |
| 22.3% | Gymnasium |
| 9.6% | Folkhögskola |
| 63.5% | Universitet/högskola |
| 0.0% | Annan utbildning, ange: 0 svar _____ |

**41. Ungefär hur stor är ditt hushålls sammanlagda disponibla inkomst (efter skatt men inklusive ev. bidrag) per månad?** *Avrundat till närmaste tusental.*

Svar: 39 650 kr (*medelvärde*)

*Ett stort tack för din hjälp!*

## Bilaga 4: Respondenternas bakgrund

Här redovisas respondenternas bakgrund baserat på frågorna 34-41 i frågeformuläret (se bilaga 3).

---

Medelåldern bland respondenterna var 48 år, yngst 11 och äldst 89 år (figur 1). Det är en knapp övervikt för kvinnor, 52 procent mot 48 procent män.

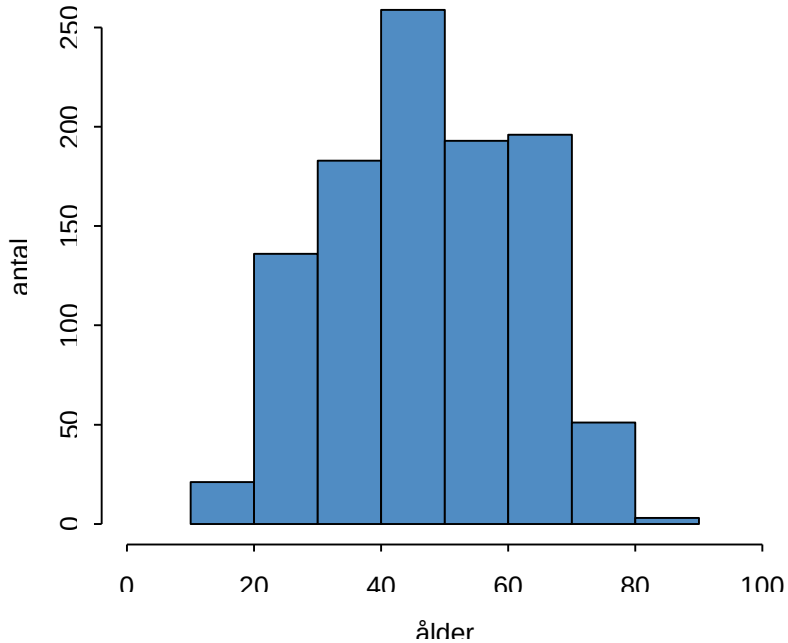


*Figur 1. Respondenternas åldersfördelning.*

En stor majoritet kommer från hushåll utan barn men med två vuxna (figur 2). Det är 14 procent av besökarna bor permanent eller har tillgång till en fritidsbostad i närheten av Fulufjällets nationalpark (inom ca 10 km från nationalparken).

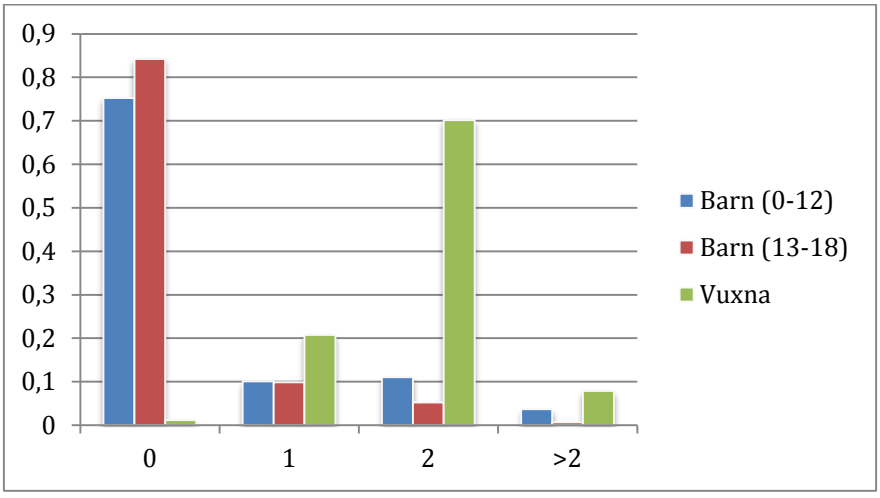


*Figur 2. Antal personer i hushållet.*

Besökarna är relativt jämt fördelade (ca en fjärdedel vardera) mellan större städer (över 200 000 invånare), mindre städer i storleken 20 000 – 200 000 invånare, samhällen med 2 000 – 20 000 invånare samt boende i tätorter med mindre än 2 000 invånare och landsbygd (figur 3).

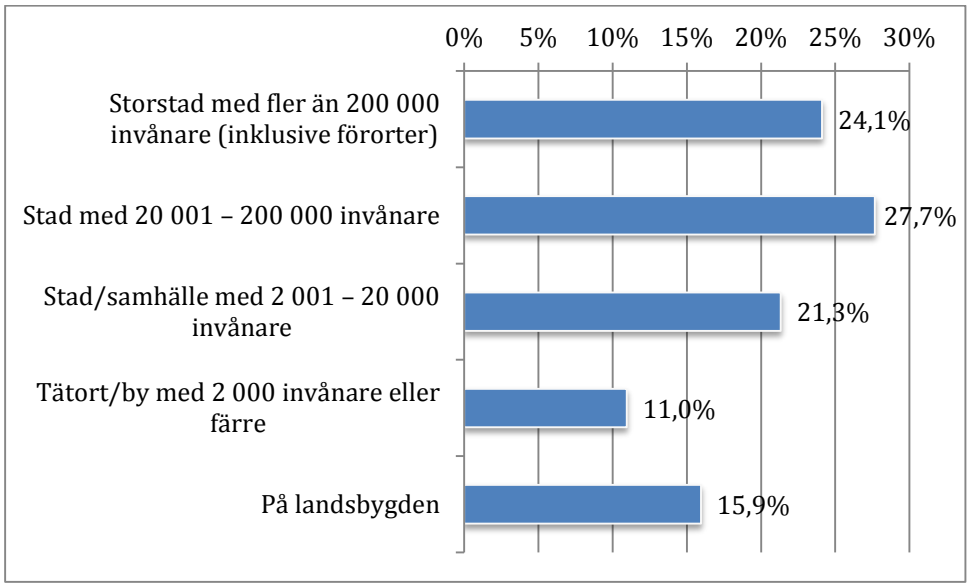


*Figur 3. Bostadsort.*

En klar majoritet har högre utbildning än gymnasium (figur 4). Hela 63,5 procent har universitet- eller högskoleutbildning, vilket ligger över både den Svenska populationen och inom OECD. År 2012 hade 36 % i Sverige eftergymnasial utbildning i åldersgruppen 25-64 år och genomsnittet i OECD var 32 % (Ekonomifakta 2015).

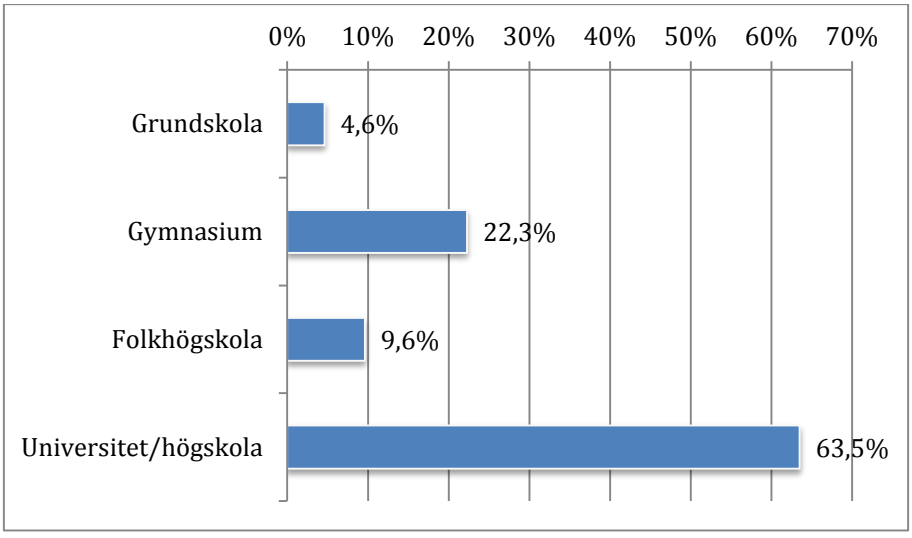


*Figur 4. Utbildning.*

Respondenternas sammanlagda disponibla inkomst per månad (efter skatt men inklusive ev. bidrag) var i genomsnitt 40 000 och hela fördelningen redovisas i figur 5.

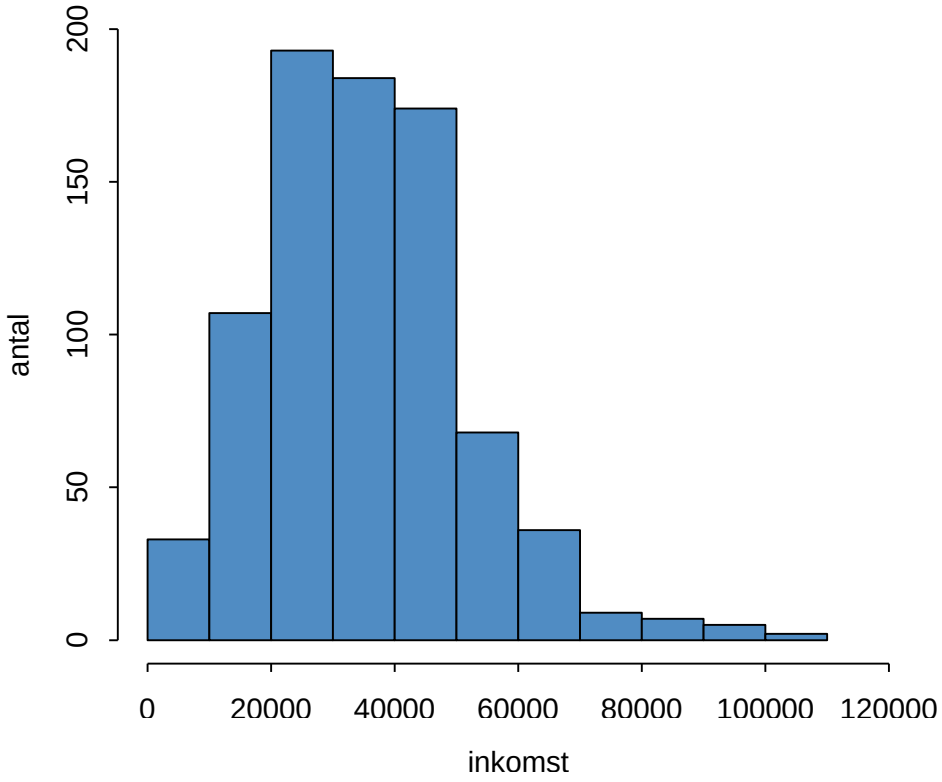


*Figur 5. Respondenternas inkomstfördelning (kr).*

## Bilaga 5: Textsvar fråga 1-3

### Fråga 1: Annat sällskap

+ vän till en av släktingarna
+Hund
2 Hunde
And my husband
Aupair aus der Tschechischen Republik
Bekannte vom Singelurlaub
Boy-friend
boyfriend
Boyfriend
Bunt gemixte Reisegruppe - davon ein paar die ich inzwischen "Freunde" nennen kann
Dog
Dogs
ehefrau
En kille som är familjehemsplacerad hos oss
Familj + vän
flickvän
Flickvän
Flickvän, om det inte anses höra till familjen.
Freund und Hund
Freunde meiner Eltern
Freunde und Partner
Freundin
Freundin und Jagdhund
fru
girlfriend
Girlfriend
Gruppenreise
gruppsresa (Belgien)
Gäster från Norge o Tyskland
hund
Hund
hundar
Hunden
hunden Kola
Hunder
Högskolan Kristianstad
högskolekurs
I'm Rut frome spain and I was a part of a swedish family this summer ( Elon , dad, Eleonor, daughter
Klein-Reisegruppe
Kärleken
Lebensabschnittsgefährte
Lebensgefährte
Lebenspartner
Make
make + väninna
masterklasse
med hundar
meine Ehefrau
Min brorsdotter
Min fru!?? Varför är inte det alternativet med?
Min hund
Min svägerska mötte upp för ett dagsbesök vid Njupeskär/Rörsjön
mit 2 Hunden
My dog
my husband and I
Nasjonalparkforvaltarane i Oppland fylke, Norge
Nybliven pojkvän
partner
Partner
pojkvän
Pojkvän
På hytta
rbo/partner
Reisegruppe
resesällskap från småland
Rucksackreisen Tour
sambo
Sambo
Schweden akiv Reisegruppe
scout
studentgrupp
särbo
Särbo och hans familj
Tonåringar
travel agency
Travel company "Rucksackreisen Münster"
Travel group - Joker
vänner
Vänner som har stuga nära Idre
wife
With host family like aupair

## Fråga 2: Annan aktivitet

a walk of about 5 hours
Arbete med egen fritidsstuga
Beskåda utsikt och Njupeskärsfallet
Besuch des Wasserfalls
Besuch von Old Tjikko
Besök Tangåstugan
Besöka vattenfallet
Besökte naturum
byggde skoterbod
camping
Elchwurstgrillen in der Hütte
Endast besöka Njupeskärs vattenfall
familjemys
Fika på serveringen
flerdgasbesök Gördalen 10:5 , belägemn ovanför testpllatsen, intill Nationalparken 300 m norr om
Fysisk träning och meditation
fältstudier natur-kultur
För paus under längre bilresa, se Njupeskärsfallet.
Försökte hitta Old Tjikko
GPS ohne Schnitzeljagd
Grillen/ Feuerstelle nutzen
Guidad tur om träd och lavar, meb vägvisning till Old Tjikkogranen
Har fritidshus på Fulufjället
kusinträff
lunchade
matlagning
meditation
Minst en tur upp till Njupeskär under v 32 varje år är ett måste för vår familj på 5, ibland blir de
Natur geniessen
Natur und Schweden geießen
Njupeskär
njutning av fjällens doft
Njöt av strålningsfri miljö
Old Tjikko aufsuchen
overnattning
se på vattenfallet.
Som kul avstickare på väg hem från en vecka i Jotunheimen och för att reka inför en helgvandring upp
Studietur
Studium av Naturum och Nationalparken
Teltning
Tillse jaktpass vid Strupen
Titta om vattenfallet Njupeskär var kvar....
Titta på fallet
Titta på soluppgången vid vattenfallet.
Tittade på blommor
tittade på fallet
tittade på filmerna och på utställningen
Tittade på vattenfallet
utbildning
Vandring ca 5 timmar.
Vandring halv dag.
Vandring till Njupeskärs vattenfall
Vandring, luring, skidåkning, hun
Vattenfallet
visit waterfalls
visiting information center about animals an plants

## Fråga 3: Annan aktivitet (huvudsaklig)

Arbete med egen fritidsstuga
Beskåda Njupeskärsfallet o utsikten
Besuch des ältesten Baumes
Besuch von Old Tjikko
Besök Tangåstugan
Besöka vattenfallet
Besökte naturum
ca. halvdagstur, närmare bestämt
dance in the forest
enjoying the beautifull nature, breathing in fresh air, visiting the beautifull waterfall, cooking o
Fika!
Fixade på den egna fritidstomten på Fulufjället
För att få en paus under en längre bilresa, och se Njupeskärsfallet.
För att se Njupeskärsfallet
För att titta på vattenfallet och det gamla trädet
holiday in our 'stuga'
Höstservicearbeten på fastigheten.
In der Natur zu sein
in Nordrheinwestfalen in Deutschland hat der Orkan "Kyrill" unerhört große Sturmschäden angerichtet.
jobb vid stugan
looking for the old twisted trees, didn't find the oldest tree
Njöt av strålningsfri miljö
som att kontrollera webbkamran som inte fungerat
Studium Naturum och Nationalparken
Titta på Njupeskärs vattenfall
Titta på soluppgången vid vattenfallet.
Tittade på vattenfallet o den vackra naturen.
Vandring halvdag men då ingår ju naturstudier.
Vi vandrade upp till vattenfallet
visit the waterfall
visiting the informationcenter about de animals and plant and short walk for about 4 hours
walking to the top of the waterfall and back

## Bilaga 6: Textsvar fråga 14b

### 14b. Viken information saknade du eller var bristfällig?

- Allmän info om varför parken finns och vad som finns där och varför den är unik och vad man kan göra där
- Bättre information efter stora vägen (genomfart till avtagsväg )skulle säkert få flera att besöka fjället .
- Delvis hade jag inte tid att läsa information, delvis var det bristfällig i dom källar som jag hittade. Det var egentligen inte en särskild planerad besök.
- Den mesta information rörde mest området kring fallet
- dyrelivet
- hade inte sökt ngn info. Endast nyfiken på Skylten med Fulufjället när vi körde förbi.
- Har ej sökt information
- Jag är gammal och har besökt detta område på skidor i min ungdom . Jag äger en stuga i Våtkölssätern.
- kunde inte få tag i någon karta. Fick skriva ut en egen som vi i gruppen inte tyckte stämde med verkligheten.
- Mer information om vad det finns för olika leder att gå. Svårighetsgrad och längd.
- Vi gikk fra Nesfjellet til Tangåstugan langs elvas østre bredd. På alle kart vi hadde stod det tegnet en sti, men denne forsvant etter kort tid. Det burde vært opplyst om ved info.tavlen at stien ikke fantes lenger.
- Viste inget förrän vi såg skylten. Besöket var inte planerat i förväg utan det var spontant. Vi fick se och fotografera mycket trots sen ankomst på dagen.
- Vägskyltning
- Webbkameran fungerade inte så att man inte kunde se hur långt snösmältningen hade kommit
- Övernattningar
- Allmän fakta
- Allmän kunskap som jag fick via informationstavlor på plats samt Naturrum
- Bristande kartunderlag. Det fanns däremot på plats men det hade varit bra förr planeringen att kunna se var samtliga vindskydd och stugor ligger med bilder etc.
- Det finns oerhört få detaljerade guideböcker i handeln, speciellt inte när det kommer till nordiska resemål.
- Det var inte uppdaterat på hemsidan att spängerna var lagade, så vi fick bara hoppats att dom var hela när vi kom, så våra amerikanska gäster kunde komma fram till fallet.
- Det var mer eller mindre ett spontanbesök och vi borde ha tagit reda på mer själv innan besöket.
- Det visade sig vara övernattnigsförbud på parkeringen! Fanns ingen info om detta någonstans! Ställde till stora bekymmer för mig som kom sent på kvällen med husbil. Totalt oacceptabelt att inte tillåta övernattning i bil vid en av offentliga medel finansierad anläggning. Ta gärna rimligt betalt för att parkera, men förbjud inte!
- Dålig information om vandringsleder och vad som fanns att göra och titta på i parken, samt svårt att veta hur man ska ta sig till parken..
- en vandringskarta hade varit bra. lite avståndsmarkeringar saknades också. vi kom sent och det mesta var stängt då
- Fanns ju en hel massa saker mer att göra som vi inte sett, fick reda på det i detta formuläret
- Fick inte tag på någon vandringskarta över fjället när vi startade från Gördalen.
- Fikk først informasjon om Nasjonalparken på fjellet.
- Förslag på längre vandring med övernattning. Inte bara njupeskär.
- Hade förväntat mig bättre vägar för funktionsnedsatta.
- Hade jag vetat att Fulufjället är en enda stenhög hade vi vandrat någon annan stans
- Har inte sökt info men var får man reda på alla dom ställena som frågades om tidigare?

- Hur få övernattningsmöjligheter som finns på fjället
- Hur krävande vandringen över Njupeskärsfallet var
- Hur långa och svåra det olika lederna är
- Hur långt det var att gå till själva vattenfallet.
- hängde bara med ett intresse har väckts men var inte förberedd alls
- I närliggande fjäll, tex Näsfjället. Att man har översikt på landskapsbilden.
- Information om den långa stigen runt Fulufjället, Tog helt klart fel skor på mig ;)
- Inget särskilt.
- Jag borde läsa på bättre för att kunna yttra mig, men det är alltid kul att veta om de platser man besöker.
- kan alltid söka mer
- Kartan i broschyren borde vara tydligare och gärna ha tidsangivelser som på norska kartor
- Lite mer om avstånden i Dalarna, från Särna/Idre etc så att man vet hur långt det är att köra från det ställe där man hyr stuga eller campar. Det var generellt sätt för lite detaljer om ledernas svårighetsgrad, höjdskillnader etc. Hur tränad och välfungerande måste man vara för att klara att gå i fjällen? Att det fanns så mycket spänger fram till vattenfallet var exempelvis något jag tror man inte kunde läsa sig till? Fick besked av en tysk man om en del leders svårighetsgrad. Att det exempelvis var väldigt stenigt på sina ställen var viktig information för oss. Ett bra kartmaterial med korta fakta om varje led vore fint. Hittade dock en bra liten skrift i fickformat på turistbyrån i Idre. Här fanns schematiska beskrivningar av flera områden i norra Dalarna: Nipfjället, Grövelsjön etc.
- Mer av tillgänglighet och vandringsleder
- Mer information om lederna, gärna lite foton, det är svårt att få grepp om hur långt/kort det är mellan de olika ställena. Fler turer som utgår ifrån Naturum. Exempelvis komplettera den nuvarande njupeskärsrundan med ett besök uppe på fjället, tala om ungefärligt antal timmar.
- Mer marknadsföring
- Mitt eget insiativ var otillräckligt
- mkt dålig info om väldigt dåliga ledmarkeringar vid göljån. kan ju rentav vara farligt för icke vana vandrare att ge sig ut där.usch
- Norsk info om hva som finnes
- Nupeskär var en överraskning att det fanns
- Parkering om man övernattar på fjället. Indelningen av zoner.
- Parkerings möjligheter för husbil. Mat möjligheter i parken
- På hemsidan informerades det om att bron över vattenfallet var trasig men den var hel.
- Skyltningen bristfällig eller svår tydd
- Svårigheterna på vissa leder. T.ex stigningen på leden.
- Svårt att hitta en vägbeskrivning.
- tydlig karta med avstånd till övernattningsstugor och vindskydd. och parkeringsplatser
- Tydligare/mer lättillgänglig information om boende. Vi hittade STF vandrarhemmet. Dock ingen info om att detta erbjöd ställplats för husbil vilket passade oss bra. I övrigt verkade det som att det bara fanns boende i Särna. Campingen i Mörkret hade vi exempelvis inte hört talas om förrän vi väl var på plats. Den passade oss också bra! :-)
- Tänkte inte på .
- vet ej
- Vi skulle bara besöka vattenfallet och det var det jag fått information om, sedan läste jag mer på skyltarna som fanns i nationalparken.
- Vi var bara intresserade av vattenfallet.
- Är född i Särna och har aldrig hört talas om "Old Tjicko". Man får söka den informationen själv när man väl fått kännedom om trädet.
- Bättre info från stugvärd om tillgång och utrustning i stugorna.
- dålig info från turistbyrå. tog mer än 6 månader att få en broschyr som inte gav så mycket.
- ej frågat efter.

- En bra karta, över området, samt förklaring över de zoner som ni skriver om här. Har gått mycket i andra fjäll och skulle bara göra en dagstur så jag hade inte så stort behov av info. Vår dagstur i förhållande till det fina vädret gjorde att jag inte kände mig orolig för att inte hitta.
- Fick info enbart via min vän som kanske inte var fullständigt medveten om allt.
- Finns alltid mer att lära sig
- Hade egentligen inge information. Såg vägskyltarna vid riksväg 70 vid Särna och åkte in
- Hade ej efterfrågat.
- Har inte sett/fått någon information om nationalparken innan besöket
- Jag hade inte sökt någon information aktivt innan besöket.
- Jag hade velat veta var de gamla träden granen och tallen stod så jag hade fått se dem. När vi startade vår vandring tidigt på morgonen hade Naturrummet inte öppnat. Det var en besvikelse.
- Jag hade önskat besöka Old Tjikko, men lyckades inte hitta information om det på förhand så valde att inte göra det.
- Jag hittade inte om vilka dagar det var guidning,samt vart världens äldsta träd växte.
- Jag kände inte till Fulufjället, så jag hade inga krav på info.
- jag saknade all info om naturparken pga att jag inte visste att vi skulle besöka den.
- Jag sökte ingen information innan så mitt svar är varken ja eller nej
- lite mera leder
- Mer information om vad du kan se,
- Mer information om vilka leder som finns vad som finns vid Njupeskär ingången.
- om jag förstår rätt nu såg jag att de fanns servering uppe vid njupeskär.Den skylten såg jag inte där.
- Reseledaren planerade och gav info.  Jag blev inte särskilt nyfiken pga detta men hade gärna informerat mig mer.
- Saknade kartor och annat nedladdningsbart som fanns att få tag i Naturum där övernattningsstugor och andra platser fanns utritade så hade man kunnat planera sin resa mer.
- Svårighetsgraden av vandringslederna är information som känns bristfällig. Vi vandrade runt njupeskärsfallet och under tiden var vi glada att vi lämnat barnen hemma eftersom det var en tuff tur på ca 7 km för oss som vandrade för första gången. Det hade varit önskvärt med en översiktskarta där man fick tydlig information om ledernas längder och svårighetsgrad.
- Sökte ej information
- Sökte inte efter information, då jag och min sambo endast skulle besöka njupeskär.
- Sökte inte någon information innan. Varit där tidigare
- Sökte inte någon information utöver den kännedom som vi hade.
- Vet ej vad jag saknade. Mitt mål var att se Njupeskär.
- Vi visste inte att det fanns
- Visste inte att det var en så lätt vandring
- Visste väldigt lite. Min syster hade berättat.
- I never heard of it at all and it's seach a beautiful place, we accidently saw it on  the map while searching for cities to visit during our holiday, decided to check out and were 'amazed' by so much nature
- no time to look up info
- The information about walks/maps is a bit poor on several websites. Also the Facebook page does not give a lot information.
- About animals and plants in the park  - About what the naturum has as activities  - About tourism in the park
- I coulnd't find coordinates of Old Tjiko but I know the reason why it is not there
- I did not hear of the parcours untill I was nearby
- I had no internet connection during my stay in Sweden.
- Information on how to get from Gördalen and back to Storbron. We thought hitchhiking, bus or taxi would be a way, but finally had to pay a local resident to drive us. Only, this went very well and ended up being an adventure, including passing through the scrubs near Tangån and finding a bear's dropping!

- Informations in french
- On the information boards at the entrance there is a section "Rules" to be followed in the park. It's currently written in a fairly small font in some corner of the board. In fact, I only noticed them when I came back from my hike, and was rereading the boards. Personally, I think these rules should be more prominently visible (sufficiently large font) and accompanied with some relevant icons to make them even more stand out. In part of the park no open fires are allowed, but it is not clear what is meant by "open" fire. I suspect that a Trangia alcohol stove is OK, but are, for example, the "Bushbox XL" or the "Solo Stove" also allowed?
- Recommendaton for trails and time estimation. How does the cabin system work, if you want to hike several days. Do I have to report a long hike? Info is difficult to obtain when looking from abroad via Internet. Planning is somewhat difficult. It was more a lets goe there and look how far we get.
- Sign /information near the road
- some signs were only in swedisch
- VERY difficult to find any information about anything on the Norwegian side og the border - hardly any maps / signs / trails. Only a little info on Ljørdalen (which was rubbish!)
- We did not find any information in the Sweden brochure .
- We had only a little information from bureau scanbrit
- Adres, GPS-location.
- In english via internet difficult to understand about the overnight cabin system: therefore we decided for one day hikes. Especially the combination of reserved and non reserved cabins was complex. Via the DNT system in Norway much easier!
- Maps
- Not sufficient information about the huts. We wanted to spend the night in the Rörsjöstugorna, apparently this was not possible but no information could be found in the hut nor on the information card.
- What kind of trails (how long, where, what to see along the trail. Where can you rest (cabins, picknick places), where is the entrance, where can you park
- Beschreibung über Ökosystem und besonderen Vegetation und Tierwelt fehlte in der Nationalparkbeschreibung.
- Für mich ist es nicht so wichtig vorher Inforamtionen zu haben, ich entdecke gerne neues.
- ich kannte das Gebiet schon von mehreren Besuchen in den Jahren 1971 bis 1997. Da war noch vieles anders / ursprünglicher. Ich wußte nicht, daß es ein Nationalpark wurde
- ich wusste nicht wie ich im Gelände erkennen kann in welcher Zone ich mich jeweils aufhalte, das hat mich verunsichert vom Weg abzugehen, obwohl es evtl erlaubt gewesen wäre - die Regeln im Nationalpark versteht man gut wenn man sie am Schild liesst aber nach einer Weile ist man nicht mehr sicher...
- keine
- Spontanurlaub mit Tagestouren nach Informationen aus dem Touristbüro
- Tourenvorschläge für Tages- und Kurzwanderungen, Empfehlungen für Wanderkarten, Broschüren als PDF
- Wußte vor dem Urlaub nicht, was mich im Fjäll erwartet, habe ich erst vor Ort erfahren.
- Broschüre
- Da wir uns vorab nicht informiert haben, wussten wir nicht, was alles erlaubt ist (z.B. angeln / Campen) und wo was liegt.
- Die Beschaffenheit der Wege (Steinhaufen, insbesondere der Weg oben am Wasserfall lang) ist nicht erwähnt, etwas schlecht für die Vorbereitung/Einschätzung.
- Es haben keine Infos gefehlt. Wir waren auf der Durchreise.
- es hat keine information gefehlt
- es wäre alles verfügabr gewesen, wir haben es nur nicht genutzt
- genaue Karte mit Entfernungs- und Zeitangaben zu den Wanderwegen
- Ich hätte mir eine informativere Internetpräsenz gewünscht mit Kartenmaterial um Wanderungen auch vorab zu planen.

- ich war vor 15 Jahren schon einmal im Fulufjället
- Informationen über die wanderwege
- Informationen über Tiere und Pflanzen auf den Wegen. Diese sind besonders wichtig, wenn man gerade vor Ort ist
- Informationen zu old tijeko gab es nicht viele.
- Möglichkeiten für Tageswanderungen
- Wegbeschreibungenbeim Wandern
- Weiß nicht
- Welche Wanderwege gibt es.
- Wieviel, welche Wegstrecke Kinderwagen freundlich bzw. Behinderten gerecht ist.
- Zufallsinformation durch Bekannte
- Ältester Baum, 4-Teilung des NP (hatte mich ungenügend informiert)
- Die Informationen über den nationalpark in den Touristenbüros weiter entfernt war sehr gering.
- Es hat keine Information gefehlt - wir wollten uns einfach mal den höchsten Wasserfall Schwedens anschauen.
- Genaue Wanderkarten haben gefehlt. Die Karten in den Faltblättern waren ziemlich grob.
- Habe mich nicht informiert
- Habe zuvor nichts vom Standort des ältesten Baumes der Welt gehört und leider wenig über mögliche Beobachtungspunkte für die Fauna erfahren.
- Ich habe mich vorher nicht über den Nationalpark informiert.
- Ich wusste nicht, dass es Webseiten vom Nationalpark gibt. Viele Informationen waren auch nur auf Schwedisch verfügbar (und nicht Englisch oder Deutsch). Zudem war uns nicht ganz klar wie es mit dem Übernachten in den Hütten abläuft.
- Informationen bzgl. Kungsleden und dem Nationalpark
- Kein Bedarf, das Angebot kam durch den Reiseveranstalter
- Keine. Die Information war ausreichend. Wobei die Existenz von Bären angezweifelt wird. Falls tatsächlich Bären im Park wären, dann müsste es ein Warnschild mit Verhaltensregeln geben.
- Länge und Beschilderung der einzelnen Wanderwege
- Meine Frage nach Übernachtungen mit Hund in den Hütten konnte an der Info im Naturum nicht zuverlässig beantwortet werden. Zu 11.: ich benutze zwar das Internet, finde es aber z. T. mühsam, dort zu recherchieren; ich informiere mich lieber aus Reiseführern, die ich aus Bibliotheken ausleihen kann.
- Nicht bekannt.
- Tiere und Pflanzen im Park
- Uns ist die Bedeutung des Wasserfalls nicht klar gewesen. Wir hätten ihn besuchen sollen.
- Var finns "Old Tjikko"
- Weiterleitung von deutschen Internetseiten auf englischsprachige Schwedischeseiten
- Wie schön es dort oben ist und was man dort alles sehen kann.
- Wikipedia
- wo man zelten/ übernachten kann, war in unserem outdoor führer leidern iht angegeben
- Übernachtungsmöglichkeiten waren in dieser Form unbekannt.
- Zu wenig deutsche Information im Internet

## Bilaga 7: Textsvar fråga 16

---

### Fråga 16: Andra upplevelser

- Am Njupeskär war viel los, am Stumrholzdamm gar nichts, deswegen meist teilweise
- Att visa mina barn en del av fjällvärlden
- Bara vara
- Den här formuläret är alldeles för långt
- Det enkla livet.
- Det var inte i en grupp jag vandrade utan med min vuxna son
- dis,dimma,regn
- Enormt gott om Mölter. Det var därför jag gick upp på Fjället denna gång.
- feeling a deeper connection with my children
- Fick njuta av falkungarna som blev matade av mamman
- Fiske, dock extrema regler
- Fotografera fallet
- Färre frågor, Detta är inte en personlighets kartläggning...
- Förmedla känslan av att rörasig i landskapet rum och tid, till mina barn.
- Glädjen av att min make utmanade och orkade med vandringen och närheten till lvåra barnbarn
- Good birding and close views of the birds
- Good place for landscape and wildlife photo
- Hinweis zu S. 14: Da ich nur mit meinem Lebensgefährten unterwegs war und teilweise alleine gewander
- höstens färgprakt i fjällen
- I am touristguide, and will learn me more of Sweden.
- Kunskap naturum
- Målet är att besöka alla nationalparker.
- Ruhe, Gelassenheit, Zufriedenheit
- Se förändringar i naturen från år till år
- se sveriges högsta vattenfall!
- spillning av björn utmed leden??
- Trevliga möten på leder och i byn
- Uppleva Guds underbara natur
- wir sind keine großen Wanderer und lassen uns ganz oft spontan zu dem anregen …

## Bilaga 8: Textsvar fråga 21

---

### Fråga 21: På vilket sätt påverkades ditt beslut?

- att i egen takt gå och ta reda på fakta och njuta.
- Att naturen är orörd så mtcket som möjligt
- att veta att man under uppsikt och att man inte förstör nationalparken. man får andledning att vistas i
- Chansen att få vistas i orörd natur
- Det fanns föreberedd led som gjorde besöket möjligt för en dåligt terränggående gubbe
- Det lät intressant och viktigt.
- Det visar att det är en speciell plats.
- Det är en bit natur som vi är rädda om
- Då finns både service och information samt att det "värdesäkrar" upplevelsen.
- en spadseretur i et dejligt miljø
- En utflykt.
- Få uppleva Fjällnatur, skiftningar årstider
- Har hørt mykje positivt om Fulufjallet NP, spesielt om tilrettelegning.
- Har som mål att besöka alla Sveriges nationalparker
- I en nationalpark råder strängare regler där djur och växter får leva ett naturligare liv med mindre påverkan av människan, vilket jag gillar! Naturen i en nationalpark är oftast vackrare än i en "störd" natur.
- Interresant i profesjonell sammenheng
- Intresse
- Jag förstod att det är en unik miljö
- Jag vill besöka alla NP i Sverige :-)
- Jag vill uppleva så många som möjligt av de svenska nationalparkerna.
- Jag ville visa min dotter hur en orörd skog ser ut.
- Jag är inte säker på att jag hade uppmärksammat att området fanns om det inte varit nationalpark.
- Jobbreise for å se nasjonalpark.
- Kraven för att det ska vara nationalpark är höga och då kan det vara värt att åka en bit för att se det som finns där.
- Lättillgängligt
- Min fru och jag har satt upp som mål att besöka alla Sveriges nationalparker
- Mulighed for at være i stilhed og med naturen.
- Nationalparker är områden med mycket orörd- och mångfaldig natur. Därför valde jag att åka till en, för att få en intensiv naturupplevelse.
- Nyfikenhet
- nyfikenhet o nya upplevelser, vattenfallet var nog det mest avgörande.
- Nyfikenhet. Havde bare en gang förut besøgt en Svensk nationalpark. Köbte Stuga med udsigt til parken i 2001. solgt i 2013
- Orörd natur
- Orörd natur,där djuren får leva fridfullt i sin miljö
- Orörd natur.
- Skyddad miljö men ändå lättåtkomligt.
- Stort indtryk af en vildmark, som der ikke er tilsvarende i Danmsrk.
- Tycker om att besöka nationalparker pga orörd natur etc
- Under orienteringsveckan i Idre passade vi på att besöka Njupeskär.
- unikt, mer information, bra leder
- Vetskapen om att det finns fina rösade leder in i en mer eller mindre ostörd natur
- Vi vill ta del av vårt naturarv och njuta av äventyr och vårt vackra land

- Vill besöka så många av våra svenska nationalparker som möjligt. Varje nationalpark är unik på sitt sätt.
- Det är exklusivt
- Man kan vara säkert på att det är riktigt vild natur och att leder o. dyl. är välförsedda och i ordning.
- storslaget
- Andra har bedömt området som värdefullt
- At det er klassificeret som nationalpark gør at jeg forventer at det er noget af det bedste natur Sverige kan byde på. Jeg synes Nationalparkernes naturrum generelt er meget gode og altid et besøg værd
- Att besöka en orörd natur
- Att det finns värden att skydda då borde det också finnas något att se och njuta av.
- Att det är orört och inga stugor
- Att det är skyddat och på sätt o vis orätt gör det mer intressant. Växt o h djurliv bevaras.
- Att ett område är en nationalpark är för mig en kvalitetsstämpel
- Att få besöka en av sevriges naturskatter
- Att få se orörda miljöer. Stora naturvärden. Sveriges högsta vattenfall. Allt detta spelade in när vi valde att åka till Fulufjället. Fast det var vattenfallet vi kände till. Namnet Fulufjället kände vi inte till. Vaga minnen av att det var en storm där 1997.
- Att vistas i orörd natur.
- Begreppet nationalpark är i viss mån en kvalitetsstämpel avseende djur-, natur- och upplevelsevärden.
- beskrivningen av parken som vi fick av en bekant
- Besök i en skog som är en riktig skog och inte en trädplantering
- besöka vattenfallet
- Besöker många nationalparker om somrarna för att upptäcka vilken härlig natur vi har omkring oss
- Den står för att det är speciell natur, värd att besöka.
- det at en nasjonalpark er nærmest det opprinnelige, ikke bebygd, bilveier mm
- Det bor en jaktfalk där som jag ville se
- Det garanterar att det finns relativt orörda leder, bra skyltning och info samt att naturen är mer storslagen/gammal.
- Det var en del av den önskade upplevelsen
- Det är ett slags klassificering på unik natur, besöker gärna naturparker.
- Det är ett värdefullt naturområde som är värt att besöka eftersom det är en nationalpark.
- Då borde det vara värt ett besök.
- Eftersom det är en värdefull natur
- Ett område utan skogsprodution och annat utnyttjande av naturreserserna som har en negativ påverkan på områdets arter.
- Fint med mycket naturligt område
- förväntningar på naturen, förväntningar på vackra vyer
- Garanti för vacker natur
- Ger indikation om värdefull natur
- Har besökt alla Sveriges nationalparker och ville göra ytterligare ett besök nu med barnbarn
- Har fått tips av en kollega att besöka Njupeskär för att det är lättillgängligt med barn och vackert.
- I nationalparker brukar det finnas något speciellt att besöka. Annars skulle det inte vara en nationalpark....
- Informationen, tillgängligheten
- inga bilar eller off-road fordon
- Ingen kommersiell verksamhet.
- Inte alls
- Inte alls egentligen, vi åker dit i alla fall eftersom vi har tillgång till en stuga i närheten.
- Inte nån skillnad
- Interessen for nasjonalparker er stor for meg
- Jag besöker gärna ett område jag hört gott om (naturupplevelse-mässigt) och en nationalpark har alltid något fantastiskt att bjuda på.

- Jag blev nyfiken på att se och uppleva natur som inte är påverkat så mycket av människan.
- Jag har inte varit i en nationalpark tidigare.
- Jag har om mål att besöka alla nationalparker även om jag vet det finns områden i Övertorneå kommun som inte är nationalpark men är mycket mera vildmark. För att bevara det lilla vi har kvar av natur måste vi gör de ekonomisk lönsamma annars tar vindkraftexploatörer/vattenkraftexploatörer el gruv intressen den marken i anspråk. Titta hur det Är i vindelfjällen där gruvexploatörer får provborra, titta nära Sarek där de ska såga ner skogen när nationalparken, titta på Stora Sjöfallet där de lagt fallet under en damm.
- Jag hittade den
- Jag håller på att besöka samtliga Sveriges nationalparker. Tar dem en i taget...
- Jag kände att det skulle vara lärorikt att besöka en nationalpark i Sverige någon gång, då jag aldrig tidigare har varit i en. Jag gillar känslan av det bevarade, naturliga.
- Jag tror inte att jaktstart varit i en nationalpark och ville känna en trygghet i att ett område är känt då det är första gången jag var på vandring. Hade inte känts tryggt att gå utan utmärkta leder.
- jag tycker att nationalparker är viktiga och därför gillar jag att besöka dom.
- Jag tyckte att nationalparker är interessant att besöka. Och jag visste att det är en Naturum där också.
- jag uppfattade det som en garanti för att det skulle vara värt en omväg.
- Jeg fikk en større forståelse av områdets nasjonale verdi, og at det derfor ville være interessNt å besøke
- Jeg har besøgt forskellige nationalparker i Sverige i tidens løb, alle med tilhørende naturrum med vigtige og interessante informationer og udstillinger.
- kendskab til vandfalets eksistens samt at Fulufjället er Sveriges sydligste vildmark og dermed den lettest tilgængelige når man kommer fra Danmark
- Kvalitetsstämpel, inte sönderexploaterat
- känns mer etablerat
- Känns organiserat
- Let organiseret vildmark
- lite annorlunda natur
- läggtillgängligare
- lätt-tillgängligt med markerade leder, naturrum, parkering och toaletter
- Man hoppas att det ska vara fritt från tingeltangel.
- Nationalpark = välskött
- Nationalparker erbjuder ofta extra sevärda naturmiljöer.
- nationalparker är trevliga att besöka för att naturen där är intressant ur bevarande synpunkt
- Nationalparker är vanligtvis välskötta med fina vandringsleder.
- Nationalparkstatus är en kvalitetsstämpel på ett naturområde
- Något som skyddar miljön tilltalar mig.
- När det är en nationalpark så skall det vara något speciellt
- Om det inte hade varit nationalpark, hade det inte synts lika bra på kartor. Statusen som nationalpark ger en uppfattning om att det är ett extra sevärt område.
- Orörd miljö är avgörande för helhetsupplevelsen
- orörd natur
- orörd natur
- Orörd natur under säkra förhållande med min sambo som inte upplevt denna delen av Sverige/Norge
- orörd natur, närheten till oförstörd natur
- orörd och oexploaterad natur
- orördhet
- Orört
- Orört och naturligt
- Rekommendation från goda vänner !
- Som nån skrev i en stugbok:bristen på stubbar, dvs avsaknaden av mänsklig påverkan men ändå leder och broar så besöket känns säkert även på egen hand.

- Spännande miljö med naturrum och möjligheten till lättillgänglig information
- tycker att det är roligt att ha varit i många nat.parker
- tycker det är trevligt att uppleva skillnaden i olika nationalparker för att se skillnaden i den svenska naturen
- Uppleva bevarad orörd natur. Se vattenfallet.
- Utflykt med vår 4-månaders son.
- Utnämnd tll nationalpark gör att naturen är speciell och bör bevaras, observeras och dokumenteras.De som besöker nationalparken skall göras medvetna om att varsamhet om naturen är allas vårt ansvar.
- Vet att man vårdar och fredar en nationalpark. Att kommersen inte har sitt fäste här. En vördnad för naturen som ska komma först
- Vetskapen om att det fanns vandringsleder.
- Vetskapen om att vara med om något extra i naturlig miljö
- Vi försöker besöka alla Sveriges nationalparker. En idé vi fick för några år sedan. Ofta en väldigt mäktig naturupplevelse eller något av ett äventyr. Dessutom har många nationalparker väldigt väl utmärkta stigar, naturum och extra information.
- Vi kände till den
- Vi åkte dit för att vandra i berg och besöka Vattenfall
- Vill besöka alla 29, detta var nr 13
- Visste sedan tidigare att parken har ett bra naturrum med bra personal bra information, fina stigar o leder att vandra på och i år kunde man sätta sig på en tuva o äta hjortron, nationalpark brukar stå för ren o ingen nedskräpning i naturen
- välbevarad natur
- Välordnat och kontrollerat.
- Välskött område.
- Att hitta fina miljöer
- Att hitta välordnade leder och information
- Ett "kvalitetsmått" på upplevelsen
- Fungerande service, parkering leder osv.
- Förekomsten av Njupeskärsfallet, Sveriges högsta fall.
- miljön
- Se tidigare svar beträffande ordet "vildmark"
- Vill lära våra barn vad orörd natur är, få upp deras nyfikenhet och engagemang för natur och miljö. Upplevelser ihop med familjen är viktigt.
- Att det skulle vara något speciellt/unikt.
- att det är "orört" av människan
- Att få vandra i orörd natur, uppleva naturens egna krafter och skönhet.
- Att här borde finnas något särskilt speciellt att se och uppleva.
- att koma nära naturen på ett sätt som är möjligt, även om man inte är scout ut i fingertopparna
- Att kunna komma nära naturen
- Att området är beslutat att vara en nationalpark innebär ju att naturen bör vara särskilt värd att bevara och unik i sitt slag, och det betydde mycket i mitt val av besöka Fulufjället.
- Att uppleva orörd natur och mäktigt vattenfall.
- Den orörda naturen, djuren, stillheten, de otämjda naturkrafterna(vattnet).
- Den är mer orörd , det gamla och vilda finns kvar.
- det bekräftar att det är en vildmark med ostörd natur, det brukar innebära bra information vid ett Naturum
- Det borgar för orörd natur, där upplevelsen står i centrum
- Det faktum att det är en nat.park har exponerat området och därigenom gjort det lättare att "upptäcka" och hitta till.
- Det var en av anledningarna. Det borgar för kvalitén på vildmarken och upplevelsen.

- Det var interessant at komme til et område uden renskötsel, meget fin flora, tyk og fin rensdyrlav, har også været i Grövelfjällen som er meget hårdt græsset ned.
- Det är alltid härligare att vistas i orörd natur.
- Det är ett unikt område,
- En garanti för orörd och vacker natur som jag vill besöka.
- Extra sevärt
- Fantastiskt att få se gammalskog, som inte är planterad.
- frihetskänslan trots alla välgjorda vägar för oss besökare
- för att kunna se natur som inte var påverkad av människor i större utsträckning
- För att se en till viss del opåverkad miljö
- Har besökt flera nationalparker men av annan karaktär därför var det spännande med Fulufjället.
- helt avgjørende
- höga naturvärden
- Inget är exploaterat och natuaren är som den varit i 100 tals år
- Intressant natur, vilda djur, växter mm
- Intresset för vacker natur och vandring speciellt i fjällområden.
- Jag försöker besöka någon/några nationalparker varje år.
- Jag förutsätter att märkning av vandringsleder är korrekt utförda.
- Jag var mer intresserad av att besöka parken
- Känns som att det ger en viss garanti av mera ostörd natur. KOmma bort från folk och fä för att se nått vackert.
- Lättillgänglig,  bra information,
- mer lockande besöka ett skyddat område
- Mer nyfiken och intresserad
- Nationalpark symboliserar något särskilt för mig. Jag förväntade mig att få se något annorlunda och storslaget, och det fick jag!
- Nationalparken ger en känsla av ursprunglig och skyddsvärd natur.
- nyfikenhet.
- något jag aldrig har gjort förut
- Närhet till en nationalpark så pass långt i söder i Sverige.
- Området är mer välkänt och det är också mer lättillgängligt tack vare epitetet.
- Orörd natur
- Orörd vildmark
- orördheten
- Pga älgjakt trygg miljö
- status som nationalpark garanterar orörd natur
- Studentgrupp på besøk i nasjonalpark med sonering. Besøkte både svensk og norsk side av parken
- sydlig fjällnatur
- Såg i en turistbroschyr namnet och läste på hemsidan. Såg de fina bilderna och blev alldeles tagen av skönheten.
- vandringsled, karta, info
- Vattenfallet
- Vet att det finns ordnade leder och information. Möjligt att vandra kortare och längre slingor. Möjligt att parkera.
- Vet att det inte får sättas upp mobilmaster hur som helst i naturreservat och nationalparker. Därför valde vi Fulufjället första gången. Nu har vi varit där tre år i rad för att vi förälskade oss i miljön.
- Vetskapen att man får se naturens egen utveckling utan inblandning av människor. Slippa överexploatering.
- Vi blev extra  lockade
- Vill se så orörd natur det går
- Vill uppleva äkta natur och få lugn och ro i själen.
- värdefull natur

- Är nyfiken på att besöka nationalpark
- Ønsker kunnskap om nationalparken i mitt nærområde
- a national park is kind of a guarantee for impressive landscapes, beautifull nature, ...
- a well documented area, relative easy acces
- Big predators, protection
- don't know
- I like nature and wilderness
- I wanted to make photos of special spices of birds
- if it's a national park it should be worth a visit
- it is an PAN park, wildness and unaffected area.
- Likelihood of walking trails, information, unspoilt areas
- National parks provide experiences of nature what is not ruined by humans
- preserved nature, facilities, limited hunting
- The naturum was essential for guidance and a map.
- to know that other people has decide that the nature is beautiful in this area.
- Waterfall
- We knew about Fulufjallet area, because it is a national park
- We know (from own ewperience) that all natoinal parks in Sweden are beautifull ! At least the ones we visited ...
- a international standard of preserving nature
- Beauty garantied
- I felt it represented a guarantee of some wonderful nature. It wouldn't be nationally protected for nothing
- I got to know the place because it was a national park. I see the national park status as a sign of quality for a wilderness area.
- I have wish to look at the highest waterfall in Sweden ! Before this fall - Viktoriafallen - Iguassufallen - Kaiatörfallen i Guyana + Storforsen och Tännforsen ! Jag är svensk "baltikumguide" till vardags ! Bor utanför Tallinn ! Född och uppväxt i Delsbo !
- I was looking for wilderniss, so a national park sounded like a good plan.
- information of the wildlive area guided tours walking trails preservation of the woldlife protect environment from damage and littering
- national park implies government management with special attention for conservation, meaning restrictions to access and human behaviour
- National parks in other countries than Denmark tend to have protected zones were wildlife is top priority.
- National parks normal have lots of nature to experience.
- National Parks usually preserve something special in the natural environment - waterfalls, old growth forest and its corresponding flora/fauna - especially birds
- Nature experience
- nature is preserved
- Préserved And Nice nature to see
- Protected nature with more species, special management, public structure
- Smukt område Håb om at se dyr
- Sweden is large. When looking for areas to visit National parks light up more than other areas.
- That it is certain that you see nature as it should, wild en unspoiled
- The great waterfall
- The term "National Park" in itself usually denotes a part of nature that is worthwhile visiting, i.e. it serves as a quality label.
- To find something unspoiled .
- to see the waterfall and disaster from 1997 fallen trees etc
- Untouched and preserved area
- We decided to go there after having read about the park

- we wanted to see the waterfall enjoy nature with kids, adventure versus the fact that the track is not to diffucult for them
- wilderness
- Because a national park usely means that nature is special and beautiful.
- Because of the presence of the national park I was sure the area was accessabel and waste bins, toilets and a water source was available.
- hope the area is wild
- I associate the figure of "national park" to protection of an area that preserves nature values that represent the biome of the region that I am visiting
- I wanted to look at the pure nature without any touch of the human. Then Sweden is realy far from CZ and I heard that the most beautiful thing in Scandinavia is nature.
- I wanted to see natural environment in Sweden.
- In nationalparks you expect to see beautifull scenery and wildlife
- In some way unique area undisturbed by forestry. Availability of marked walking trails and information about the area.
- Indicating it is a national park means to me it is worth visiting
- Knew that the nature woulnd't be spoiled
- Nature and waterfall.
- Pure natur
- Pure nature
- Spændende at besøge natur som vi alle skal respektere.
- strongly. Many forests in Scandinavia are not natural but for the forest industry. Real Nature can be found mainly in national parks
- There was information about the special landscape and about trails
- Undisturbed nature
- We selected it because it is a national park with rare habitats and landscape
- We wanted to be in a natural area, as silence as possible enjoying purity.
- We went specifically to experience the park and to do an overnight hike.
- With that kind of protection I expected to see an undisturbed area
- Bessere Erlebbarkeit und sichereres Begehen der Wildnis
- Das Besondere und Ursprüngliche
- Die Erwartungen steigen. Man freut sich auf gut markierte Wanderwege.
- Geschützte Natur Prinzipielle Unterstützung des Nationalparkgedankens
- glaubte dort Tiere zu sehen die weniger Angst vorm Menschen haben, weil ich glaubte das dort nicht entweder nicht oder nicht auf die "übliche" Weise gejagt wird...
- In den schwedischen NP trifft man auf gut markierte Wanderwegeund gute Informationen.
- In einem Nationalpark kann ich weitgehend unberührte Natur erleben und vieles über die Natur lernen.
- keine Angabe
- Natur pur Natur im Urzustand
- Sonst hätte ich wahrscheinlich nicht davon erfahren ...
- um die schöne Natur ohne störende Einflüsse zu sehen
- ursprüngliche Natur, keine Autos und Massentourismus
- Wir besuchen möglichst viele Nationalparks in Schweden.
- Wir lieben die Natur
- Wir sind interesiert an der teiweise unberührten Natur der skandinavischen Länder.
- im Nationalpark sind begehbare Wege - es gibt Informationen zum Park - es gibt gute Landkarten
- gutes Wanderwegenetz -wenig/kaum Eingriffe in die Natur durch den Menschen -Rückzugsgebiet seltener Tier u. Pflanzenarten
- besonders geschützte Natur zu erleben.
- Da es ein Nationalpark ist, gibt es hier gesicherte Wege und viel Natur zu entdecken
- DER HINWEIS AUF DEN NATIONALPARK HAT UNSER INTERESSE GEWECKT.

- Der Nationalpark ist wie ein Qualitätsmerkmal für gut ausgebaute Wanderwege und dennoch schonende Naturerlebnisse.
- die Beschreibung hat Appetit auf mehr und auf persönliches Erleben gemacht
- die Gewissheit, dass hier etwas besonderes aauf mich wartet.
- Die Mischung aus Wildnis und Erschließung für Besucher (Besuch nach den regeln des NP) hat unsere Entscheidung beeinflusst. Ebenso die positiven Erfahrungen aus den Besuchen von anderen schwedischen NP.
- Eigentlich hatte es mich nicht beeinflust.
- Ein Nationalpark schützt die Natur. Daher findet man in einem Nationalpark gefährdete Tier und Pflanzenarten, die man sonst in schwedischen Wäldern nicht so einfach beobachten könnte. Der Nationalpark schützt ein Fjäll ohne Rentierbeweidung, seltene Falken, Bären, Elche und viele Pflanzenarten die es in dieser Dichte sonst kaum noch in Schweden gibt.
- Erwartung unberührter Natur, guter Zugang zu Informationen zur Planung des Besuches
- Es war der primäre Grund für unseren Besuch.
- garnicht
- Geschützte Wildnis
- geschützte, ursprüngliche Natur ohne motorisierte Fahrzeuge
- Gute Wege, abgesichertes Terrain
- Im Nationalpark ist das Wirken des Menschen auf Flora und Fauna nicht vorhanden.Es darf sein.
- Informationen vor Ort
- Insofern ich die Frage richtig verstehe: Ein Nationalpark steht für mich für etwas schützenswertes und daher sehenswürdiges. Das führt zu einem zusätzlichen Anreiz die Gegend zu erkunden.
- markierte Wege  Information über die Gegend und  und vorhandenen Tiere
- Nationalpark heißt weitgehend unberührte Natur, (hoffentlich) wenige Menschen. Das ist ein wichtiger Punkt für mich, um diesen Ort zu besuchen
- Nationalparks in Schweden sind immer einen Besuch wert
- Nationalparks sind etwas Besonderes / stehen unter besonderem Schutz. Der Staat kümmert sich um den Park. Dadurch habe ich großes Vertrauen in Sicherheit und Nachhaltigkeit. Der Park ist Gemeingut und niemand (z.B. eine Gesellschaft / Firma) kann sich an der Natur (finanziell) bereichern.
- neugierde
- Neugierde des Unterschied zwischen "gewöhnlicher" Natur und als Nationalpark definierte Zone
- NP sind besonders eindrucksvolle Naturgebiete, die vorhandene Infrastruktur (Wanderwege, Informationszentren, Kartenmaterial) erleichtern das Naturerlebnis
- Nur dadurch wusste ich um die Schönheit des Gebietes und auch darum, dass dort Wanderungen möglich sind.
- Schutzgebiet,
- Schweden in seiner Urtümlichen Gestalt kennenzulernen. Berge in Schweden erleben zu können. Wanderwege mit Übernachtungshütten in der Natur zu haben.
- spannung, das erleben von natur
- T
- Ungestörte Natur erleben. Seltene Tiere sehen. Entdeckungen machen.
- weil ich dann weiß, dass ich eine gewisse Infrastruktur vorfinde, die mir das Wandern und die Naturbeobachtung in der Region ermöglicht
- weitestgehend ursprüngliche erhaltene Natur
- Wildnis
- Wir besuchen gerne Nationalparks weil es da grossartige Natur zu erleben gibt
- Wir haben ausschließlich Nationalparks in Schweden besucht.
- Wir wollten nicht mehr an einer straße entlangwandern, sondern auf schönen wegen.
- Üblicherweise sind Nationalpärke in besonders schönen Landschaften
- 100%
- Als Reiseziel für Wanderungen auszuwählen.
- ausgeschilderte wege (gut) aber auch mehr touristen (schlecht)

- Bekanntheitsgrad steigt, höhere Strahlkraft des Begriffes
- Der Begriff "Nationalpark" ist eine Art Gütesiegel.
- Der Nationalpark liegt in der Nähe von unserer Urlaubsstuga. Die unberührte Natur des Parks zu genießen.
- Der Wunsch in einem National, in "unberührter" Natur, eine schöne Tageswanderung zu machen war der alleinige Grund.
- Die Einsamkeit in schöner Natur zu erleben und Tiere in ihrer Umgebung beobachten zu können.
- Die Hoffnung,möglichst unberührte Natur zu erleben. Wildtiere zu beobachten,seltene Pflanzen finden und bestimmen. Informationen über geologische Besonderheiten, Pflanzen und Tiere bekommen. Gute Wandermöglichkeiten.
- Die Tiere (z.B. Bären) sind daran gewöhnt, dass Menschen vorbeikommen; man begegnet keinen Fahrzeugen; es gibt Hütten und begehbare Wege ohne Asphalt
- Die unberührtheit der Natur zu erleben
- Dorthin zu reisen , wo es keine Zivilisation gibt
- Ein Nationalpark ist für mich eine besonders schützenswerte Gegend und ich wollte herausfinden, warum das Fulufjället so besonders ist.
- Erwartung einer von Menschen wenig beeinträchtigten Natur, besondere Landschaft, Pflanzen- und Tierwelt
- Erwartung eines geschützten und im Sinne des Naturschutz entwickelten und geförderten Gebietes
- Es hat meinen Entschluss, dieses Gebiet aufzusuchen noch bestärkt
- Es ist ein geschützter Ort, dort gehe ich davon aus, dass sich alle Besucher an die Regeln halten, kein Müll hinterlassen wird und viel Sorgfalt auf die Erhaltung der Natur gelegt wird. Nur so ist das Gefühl von unberührter Natur möglich.
- Es war uns sehr wichtig in einem NAtionalpark zu wandern, weil wir nur da richtig von der zivilisation abgeschnitten sind.
- Für gewöhnlich werden nur solche Gebiete zu Nationalparks erklärt, die in besonderem Maße spektakuläre Natur bieten, schließlich ist das ja der höchstmögliche Schutz. Durch diesen Schütz ist außerdem eine möglichst intakte Natur gesichert.
- Geschützte und damit z.T. natürlichere Landschaft, gut beschilderte Weg, die gut für eine Wanderung geeignet sind.
- Gut ausgeschilderte Wanderwege in einm weitgehend naturbelassenen Gebiet.
- Hinweis für ortsfremden Touristen, dass Natur hier besonders sehenswert
- Ich habe besondere und geschützte Natur erwartet. Ich möchte so viele wie möglich der schwedischen Nationalparks kennenlernen.Bis jetzt kenne ich 9.
- Ich habe gezielt nach Nationalparks als Reiseziel gesucht.
- Ich liebe wilde und unbewirtschaftete Natur.
- Ich wollte schon immer gerne in einen Nationalpark und dieser sah attraktiv aus (Internet)
- Information
- Keine Motorfahrzeuge, strenge Schutzmaßnahmen, keine Eingriffe in die Biosphäre durch Menschenhand
- langjähriger Schwedenurlauber beliebte Region Dalarna erster Besuch durch Prospekt dadurch immer einen Besuch wert, Sommer wie Winter
- Man wird aufmerksam darauf, wenn man bei der Planung sieht, dass es ein NP ist. Das Label "NP" steht für geschütze Natur mit ausgeschilderten Wanderwegen
- Nationalpark ist für mich ein Synonym für das, was ich im Urlaub suche. Natur/Wildnis mit begrenzten Eingriffen durch den Menschen, Tiere, Unberührtheit, Naturschönheiten
- Nationalparks sind immer einen Besuch wert
- neugierig auf den Kompromiss zwischen Bewahrung der Natur und Besuch/Beeinträchtigung durch Menschen
- Neugierig, wie so etwas aussieht und aufgezogen wurde.
- Ruhe, Abgeschiedenheit, keine Zivilisation. Nur andere Menschen, die auch gerne in der Natur sind.
- wenig bzw. keine Zivilisation (Straßen, Häuser)

- Wildnis erleben, ohne sie zu beeinträchtigen, weil ein Nationalpark eine umsichtige, umweltfreundliche Infrastruktur schafft, der Natur nahe zu sein
- Wir leben selbst mitten in einem Nationalpark. ( Sächsisch -böhmische Schweiz ) Wir wollten unter anderem sehen wie andere Länder mit dem Thema Nationalpark umgehen . Meine Meinung ... Schweden löst es besser . Und natuerlich an erster Stelle die (ganz andere) Natur genießen .
- Übernachtungsmöglichkeiten Wanderwege Informationen

## Bilaga 9: Textsvar fråga 29

---

### Fråga 29: Vad anser du bör göras för att utveckla turismen inom och i området runt Fulufjället?

- Bedre merking av stiene i området. Skilt som forteller hvor langt du har gått og hvor langt det er frem til neste hytte.
- Bron var trasig på leden runt Njupeskärsfallet, mycket trist att inte kunna gå hela turen, dessutom var det avstängt fram till fallet nere i dalen. FÖr att vara en attraktiv turistmål så måste dom stora sevärdheterna vara tillgängliga, om jag kommit som italenare eller tysk och mötts av dessa skyltar hade jag blivit mycket besviken, i Alperna och södra europa är man mycket duktig på att hålla sevärdheter tillgängliga och med attraktiva "vattenhål" runt omkring, lär av dom.
- Bättre underhåll av bilvägen till parken
- Bättre underhåll av leder, spångar m m
- Der er simpelthen for dårlige veje der leder til og fra. fra rv 70 og op til fulufjället risikerer man jo skader på bilen. ligeledes er vejen til Göljåen dårlig. Få det lavet. Næsten hver gang vi kører til Fulufjället ser vi folk vende om og droppe besøget. Folk bruger mange penge på deres biler - så vil de ikke have det/dem ødelagt af SÅ dårlige veje. Vedr. forrige punkt: Det skal simpelthen ikke koste penge at opholde sig i naturen. Det er en forkastelig tankegang!
- en mer vi känsla mellan samerna o lokalbefolkningen att det är älvdalen. en bit av dalarna
- Lite mer saker och titta på i omgivning. (när man ändå är där..)
- Mer hantverk i shoppen.Info om att broar och spänger var skadade fanns vad vi såg endastpå stora infotavlan som vi missade innan rundturen. Vi och många andra trotsade förbudet att gå nära njupeskärs vaattenfall.
- Mer tillgänglighet m permobil
- sido aktiviteter för barn med anknytning till naturbevarande. tips för vandrare. Minigolf bana. Lokala berättare som kan berätta om tider som varit samt lite "skrönor" Ge tips på andra "små" sevärdheter.
- tält duger gott
- Ang kommunikationer: man måste se till att ordna mycket bättre möjligheter att åka kollektivt till OCH INOM hela området, avgörande för framtiden!!!, allt färre kommer ha körkort eller råd/andra mmöjligheter till egen bil...
- Ang restaurangen vid Njupeskär, MYCKET BÄTTRE FÖRR, för ca 4-5 år sedan. Varför; Mer lokalproducerat, typ "hemlagat", fanns Älgburgare, kunde bl a köpa styckevis med pannkakor (bra för barnfamiljer och till kaffet). "Hemgjort" fika. Väldigt trevlig personal under den tiden. Vettiga priser! Mycket bättre souvenirshop med relaterade souvenirer mm. Man åkte till och med upp en extra gång för att bara käka eller fika!!!
- Anlägga ställplatser för husbilar på anläggningen.
- Bedre informasjon på norsk side. Et stort kart som viser parken og stiene både på norsk og svensk side. Ønsker også et papirkart som viser det samme.
- Begränsa skoter och inför generell hastighetsbegränsning på 50km/tim
- Behövs inte fler kaféer. Däremot trevligare sådana. Vore också skönt att slippa se älgsouvernirer i anslutning till nationalparken
- bra som det är
- bättre bilväg från Särna till Fulufjällets nat. park!
- Bättre kartunderlag
- Bättre möjglihet att ta sig till parken utan bil.
- Bättre skyltning för resande från Sälen. Vi hamnade helt fel vid återvändsgränd och fick köra miltals på grusväg. Även GPS visar fel!
- Bättre väg upp till Fulufjället. I behov av underhåll
- Bör ej utöka turismen! Bevara naturen tack

- Den skall inte utvecklas över huvudtaget. Då förstör du värdet av nationalparken så småningom!!
- Det ska vara lättillgängligt men samtidigt fredat. Med bra boenden runt om och ett stort utbud av aktiviteter i närområdet till "parken", kan locka många naturintresserade familjer. Erbjudande såsom, ta din jägarexamen under semestern, fotoexpeditioner, växtlära, skola om fåglar, insekter, fjärilar, olika fiskemetoder, bind dina egna flugor, vandringar med kunniga guider, föreläsningar, kulinariska smakupplevelser i rätt miljö (uppsöka fäbodvall) smaka/laga kolbotten, surfisk, getost, jörnbröd, harrerik, tjockmjölk, torkat älgkött mm. Jakt (fågel) med ledare. Göra en inre resa med hjälp av naturen, meditation, en resa i hälsans tecken, avslappning, spa, bergsklättring, cykel, djursafari. Allt ska vara med inställning kvalitet och inte kvantitet. Förslagen är inte unika men utbudet finns inte idag vad jag vet. Det finns dock många arbetslösa i området, en stor vacker och unik natur att visa upp, tyvärr saknas drivkrafter, inspiratörer och inte minst, investerare med rätt inställning.
- Det är viktigt att undvika att Fulufjället, precis som samefjällen, blir helt förstörda av fyrhjulingar och helikoptrar.
- Ej gratisparkering vid Njupeskärsparkeringen
- Fler ställplatser för husbilar behövs
- flera markerade leder,flera vindskydd
- Förbättra vägen mellan Särna och Fulufjället vid Njupeskär.
- Håll leder och spänger i gott skick och det räcker
- Jag anser inte att det inom nationalparken skall utvecklas mera. Då förlorar området sin attraktionskraft på mig.
- Jag anser om man gör för mycket intrång med bebyggelse då förstör man området. Hundspann,skidleder,fiske, guidening klättring, åka traktordäck nedför någon å i närheten. trädkojor och kolarkojor,timmerstugor utanför nationalparken. Det kommer bli fler och fler personer i nationalparkerna så man måste låta ytan var opåverkad annars vill åker folk någon annanstans pågrund av trängsel.
- Jag tycker redan att allt ovanstående finns i tillräcklig mängd
- Kanske inte bättre, men mer information på fler ställen om Fulufjället
- Mera markerade leder på Fulufjället
- Mindre steniga leder ...
- Mulighet for å kjøpe fiskekort til hele parken flere steder
- Möjlighet att komma åt fjället utan en lång vandring. En "startpunkt" som är mer fjällnära.
- Möjlighet till Ställplats för husbilar vid nationalparkens parkering.
- Omöjligt svara på då man endast är endagsbesökande i området.
- Satsa på samarbeten lokalt/nationellt. Lyft fram den lokala andan, känslan, stoltheten. Arbetstillfällen. Välkomna den nya flygplatsen med stora famnen. Komplettera området kring Fulufjäll med boende, mat och aktiviteter av högre kvalitet. Men bromsa skoteråkandet vintertid. Off-pist och överallt utom på lagliga leder kör de flesta tillresande svenskar/norrmän. Med ett pärlband av trasiga grenar, sopor, glas, burkar och uppskrämda djur efter sig … Har skoter själv, med fritidshus längs Kungsleden. Skulle aldrig köra utanför lederna. Blir så ledsen se hur man farit fram och förstört, både på andras privata mark och på Fulufjällets sårbara marker. Alkotester vore bra. Helst längs svensk-norska gränsen. Den är helt uppkörd som en tvåfilig bilväg under hela vinter/vårsäsongen. Oacceptabelt!
- svårt att få tag i bra mat för mig som inte äter gluten. Kan tänkta mig att det är lika svårt för laktosintoleranta och veganer.
- Svårt att svara rättvisande på alla dessa frågor eftersom vi endast sett en camping kört egen bil.
- Ta ställning för mångfald
- Ta tillvara de närboendes idéer bättre,
- Terrängkartor för vandringsutflykter
- Tillåt övernattning på parkertingen vid Naturum. DÅ kan jag med husbil stanna dr i flera dagar och få chans att uppleva hela parken. Totalt oacceptabelt att inte tillåta övernattning i bil vid en av offentliga medel finansierad anläggning. Ta gärna rimligt betalt , men det skall vara tillåtet!
- TV-reklam

- Tydligare utmärkta leder, det var lite oklart ovanför vattenfallet hur man skulle gå för att komma till Rörsjöarna, det var många som irrade runt.
- Vandringsleden över vattenfallet var alldeles för svår. Vi blev inte avrådda i Naturum med tre barn mellan 5 & 9 år. Informationsbladet gav ingen information om detta heller
- varsamhet inför kommersialisering
- Vi har inte läst på vad som finns i området så vi hade uppskattat en ruta med Vet ej.
- Vi var bara där några timmar, så jag tycker inte jag kan uttala mig i den frågan.
- Att sådana här undersökningar inte är så vinklade önskar möjlighet att komentera på vad som skall respektive inte vara tillåtet.
- Bättre skidbackar, många markerade vandringsleder
- bättre skyltning för leder ovanför fallet o bättre spångar
- Bättre väg, guppig
- Bättre vägunderhåll
- Bör få vara så orört som möjligt
- Bör vara möjligt komma dit med tåg och buss
- Det bör finnas möjlighet att duscha vid Naturum.
- Det är bra som det är.Får inte bli något större,då försvinner tjusningen med allt
- Hur fisket är, bra eller dåligt vilken typ mm.
- Information
- Inte så dyrt på resturangen.
- Kom med bil fr Sälen körde dock fel före Särna  där det också var skyltat Fulufjället!
- Mer information om sevärdheterna i omgivningen t.ex. Fulufallen, Karl Knutsåsens utsiktstorn, fäboden Stenvallen
- Mer serviceinriktad tillsynsman till stugorna vid Rörsjön och Harrsjön.
- Mycket bättre underhåll av vägen hela vägen från avfarten efter Särna hela vägen upp till huvudentrén till Nationalparken. Vägen är under all kritik. Spångarna upp till fjället och på fjället är i mkt dåligt skick. Direkt farliga i vissa fall. Ett kollektivt alternativ på sommarmånaderna. Åtminstone en buss/minibuss från Särna/Idre på morgonen och en hem på eftermiddag
- Möjlighet att parkera husbil över natten vid parkens parkering. Reservera ex 5 platser för husbilar. Dessa behöver ingen extra service.
- Nej, vill inte utveckla turismen i området. Det ska vara orört.
- Rusta upp Grövelsjöns turiststation  Markera leder tydligare  Fler spänger
- Saknar kryss-markerad tvärled som lär ska vara på gång för ökad säkerhet såväl sommar som vinter samtidig som vandringstrafiken kanaliseras till led till förmån för mossor och lavar.
- samt det var väldigt svårt att hitta dit, vår gps visade in oss på en skogsväg som sen vart scoterled.(återvändingsgränd)
- Se till att lederna är ordentligt markerade. Vandrade orangea leden på ca 25km. Den var stundtals väldigt dåligt markerad.
- Snälla gör det ej till en turistfälla
- Ställplats för husbilar på parkeringen vid Njupeskär med bokningsmöjlighet. Bägttre infotavlor och bättre skötta leder vid/från Göljeån södra. Hade oturen att besöka naturrum en dag då det var bemannat med en oinspirerad enbart engelsktalande person. Skulle önska mig åtminstone en "rnklare" väg upp/ner från Naturrum till fjällplatån. Jag kommer inte att rekommendera mina stelbenta generationskamrater att ta sig upp.
- Svårt att svara på. Jag var där i första hand för, att uppleva Njupeskär. Till nästa gång blir det ett mer omfattande besök, har jag bestämt.
- Säkerställa att lederna är och förblir tydliga, dvs. risken för att ga vilse
- Tillåt jakt o fiske
- Trevligare bemötande av stugvärd på Rösjöstugan
- Tycker inte turismen behöver utvecklas, var jätte bra som det var! Det får inte bli för exploaterat.
- Tydligare information gällande fisket på Fulufjället. Var lite oklart exakt var det var tillåtet att fiska och inte. Skyltar vid rast/övernattningsstugor t.ex.

- utveckla den inte, då kommer det bli överbefolkat och nertrampat och hela vandringen förlorar sin poäng
- vet ej
- Visa det utbud av natur som finns på plats.
- är inte den naturliga vackra miljön det som lockar människorna som kommer?
- A bus service from Sarna to the park, many people will decide not to come because there's no way to cover the distance. Even a ride that runs twice a day, morning and evening, would be enough. I hiked part of the 27km and luckily got a ride half way, but many other people would just give up. Alternatively organize a car sharing board in conjunction with the camping, so that people can write down if they need a lift or if they have a free space in the car and at what time they are going to leave.
- free camping spots along rivers and lake's, pe fishing cabin with parking beside the cabin
- I find this hard to answer We're not aware of what is already developped since we only had one visit of 4 hrs. --The national parc can't without tourismm in my opinion , but tourism must not take over the national parc--
- I'm neutral about tourism at the parc. It is fantastic how it is, but when it will be develop, it can demage the nature and the feeling of wilderness
- It was actually a bit hard to find updated information before our trip.
- People with deeper interests in nature will find the nationalpark themselves ;-)
- Would like to get information how to reach/find atractions of the park. Need more clear Signs for example to waterfall
- The visiting of the waterfall was enough interesting and everything was O.K. ! ( inga klagomål från oss )
- Bedre standard på de veje der fører til områder.
- Being from Belgium where the population density is 470/km² I can really appreciate the remoteness and solitude of the Swedish countryside. Dalarna has a population desity of 9/km² which is roughly 50 times less than Flanders. So for me, no more tourism or people are needed. :)
- i like the park how it is and i like to discover it on my one i missed nothing during my visit
- More trails that are for everyone - would rather walk a bit longer than having to climb a steep trail. And more trails from the Norwegian side (from Ljørdalen)
- I do not know enough to have an opinion here, but we were happy with our one-day trip and will likely return to spend more time in this area.
- I had the impression that this park is not very well known
- I only would support this development outside the bounds of the national park.
- It is beautufull the way it is, please no further developments!!
- Make the orange paint on the summer trails more visible, put fresh paint down. Sometimes it was hard to follow, and at time alternative paths were formed because of the lack of a clear painted trail, it was easy to be misdirected.
- On my last vist the rubbish at the parking areas was terrible. all rubbishbins were full and so the other day and the the day after.that is no good!
- promotion of traditional food and handicrafts form the area; environmental education activities for school children and adults; distribution of leaflets in other Swedish towns but also abroad (e.g. being environmental education and bilogical research our profession we didn't know about this area, nor about old Tjikko in our home country, Spain)
- You should leave it as is.
- Bessere Transportmittel ausserhalb des privaten KFZ und bessere Infomation darüber. 2000 Kronen für das Taxi zurück war etwas teuer.
- den Tourismus NICHT noch mehr forcieren
- Ich finde es so gut, wie es jetzt ist
- Markierung der Wanderwege verbessern
- Mir gefällt das Fulufjället ohne Massentourismus besser
- der Fremdenverkehr ist git so wie er ist. Es gibt befestigte Wanderwege, damit die Touristen nicht die Floirfa zerstören, es gibt Unterkünfte, es besteht die Möglichkeit zu campen. Was also noch mehr?
- Alle Informationen auch in Deutsch

- Ausbau des Fremdenverkehrs bedeutet meistens zu viele Menschen und dadurch zu viel Verschmutzung der Natur.
- Ausbau TElefonnetze
- Bitte nicht zu hoher Fremdenverkehr, dies wäre nicht mehr Schweden, so wie es sich ein Gast vorstellt.
- Bitte nicht! Lasst die Menschern kommen, die die Ursprünglichkeit und Einfachheit wertschätzen, die ihr Auto auch mal stehen lassen.
- Das Angebot ist so, wie es ist, vollkommen ausreichend. Wir sind schon das dritte Mal hier, weil es so ist. Mehr Fremdenverkehr würde ich als störend empfinden. Wir wollen gern wiederkommen.
- schwer zu sagen, ich habe mih gut aufgehoben und ausreichend informiert gefühlt, ich war rundherum zufrieden, mehr brauche und erwarte ich nicht
- Zur Frage der Bezahlung: Ich hätte Eintrittsgeld bezahlt, finde es aber toll und lobenswert, dass dies nicht der Fall ist und hoffe auch, dass dies weiterhin so bleibt.
- Bessere Anbindung mit öffentlichen Verkehrsmitteln (Bus, Bahn), um an Startpunkt im Fjäll zu kommen, und am Ende von Touren dort auch wieder weg. Momentan ist man ziemlich auf das Auto angewiesen, viele Wanderer kommen aber mit Bus und Bahn.
- besserer service in restaurants und cafés. im besucherzentrum sind wieder gegangen da auswahl gering, fast food lastig und bedienung unfreundlich war. Ansonsten: Fremdenverkehr nicht weiterentwickeln. so lassen!!!
- Da ich dagegen bin im Nationalpark selbst, den Fremdenverkehr zu erhöhen, habe ich diese Fragen nicht beantwortet.
- Es war eigentlich schön, so wie es war.
- Kein Fremdenverkehr im Fjäll!!!
- Vorsicht: die Entwicklung des Fremdenverkehrs kann zu einer Überlastung und Schädigung des Gebietes führen
- öffentliche Verkehrsmittel (z.B. Shuttlebusse) hin zum Nationalpark

## Bilaga 10: Textsvar fråga 31b

---

### Fråga 31b: Ange på vilket sätt företag eller organisationer som bedriver verksamhet riktad till turister i Fulufjällets nationalpark eller dess omland berikar din upplevelse

- annars skulle jag få lägga dyrbar tid och utrustning på att laga mat tex.
- Bara att det är bra att det finns sådant utbud!
- Boende och bastu på fjället
- Bra information och kunskap som kan förmedlas
- Bra information, fina leder
- bättre fika/restaurang önskvärt samt shop med större utbud av mer genuina varor, dvs lokalt hantverk och lokalt producerad mat hade varit trevligt liksom böcker om område, geologii området mm. Hade velat handla något av ovan, men hittade inget.
- De kan ge mig mer kött på benen
- De är viktiga för att många ska komma till Fulufjället och uppleva dess rikedom, även om jag föredrar att röra mig på egen hand.
- Det er positivt at kunne provianterer i närmiljöet i cafeer og lignende. Om jag var yngre og ny i naturen ville det väre godt med guidede turer evt. Over flere dage med telt eller i Stugor i parken.
- Det gick att hitta boende i Särna
- Det skapar fler möten med människor som också har intresse av att vårda naturen.
- Finns möjligheter att fråga om råd samt få hjälp om sådan behövs
- Forvaltningen ved Njupskaret
- Fulufjellet alpinsenter
- Får relevant information
- För att underlätta min vistelse. Roligt m lokal shopping.
- Föreläsningar, information
- Genom information om vandringsleder, sevärdheter o.dyl.
- ger förslag på roliga grejer at göra för familjen så barnen lär sig uppskatta naturen
- God, lokal mat
- Golfbana och möjlighet till ridning i Idre
- har inte kontaktat ngn.
- idre fjäll stiftelse o friluftsframjändet
- Information Aktiviteter
- information och upplevelser
- Information om leder, stugor och aktiviteter
- Information om området.
- Jag tyckte Naturrum var mkt bra. Bra info, tilltalande rum
- Kunskap lokala upplevelser
- Mat, boende, information.
- Med information
- Mer lättillgänglig information.
- Möjlighet att hyra utrustning för olika aktiviteter Möjlighet till fika eller mat
- möjlighet att äta och bo
- möjlighet till guidad skoteråkning boende/övernattning
- Möjlighet till organiserade aktiviteter t ex guidade turer, kajakturer, ridning
- Om de informerar om parken eller arrangerar aktiviteter i den.
- Personal på vandrarhem gav bra information
- serviceinriktade
- Speciella guider som följer med på vandringar och visar på sevärt, växter och djurliv.

- Stuguthyrningen vid Rösjön på fjället o möjligheten att hyra båt är mycket viktig för oss. Även om vi inte bodde där just vid detta besök. Restaurangen också viktig.
- Trevligt med lite mat/fika efter de kortare turerna. Få info om de turer man tänker göra.
- Vi har någonstans att bo
- Vi åt mat på restaurangen nära Naturum efter att vi hade varit vid Njupeskär. Det var inte i närheten av en kulinarisk upplevelse, men vi var hungriga. Hade vi tänkt till lite hade vi nog packat egen matsäck och njutit mer av den.
- Viktigt med servicesenter som campingplatser.
- Ökad information och därmed kunskap är bra. Att kunna hyra cyklar, boka en guide vore bra. Aktiviteter för barn t ex att se på insekter i mikroskop, mata fiskar eller så skulle nog uppskattas
- Önskar mycket information om naturen: geologi, växter, djur.
- Gav information
- inte för stor plats för vinstdrivande företag
- jag slipper ta med mat
- Likaså om det finns möjlighet till övernattning vilket gör besöket såväl längre som mer lättillgängligt.
- Mat
- Njupeskär /naturrum./
- viktigaste, hitta boende och vilja vara där. För att det ska funka behövs personal till affärer, restauranger och boende. Personalen bör vara trevlig och kunnig. Så att man vill vara kvar där, kan genomföra det man vill eller kanske till och med göra mer än man tänkte från början.
- Vore bra om Naturvårdsverk med Polis och Fjällräddning kunde samarbeta med lokala företrädare i byarna kring Fulufjället. En lokal representant för fjällvård borde vara tillgänglig under säsongerna som ju sträcker sig över året. Tillgänglig där leder startar, bilar parkerar och skotersläp radas upp.
- all information ger mer insikt
- Alltid trevligt att kunna äta eller fika i samband med en vistelse
- anledning og kjøpe mat, kafe, restaurant.
- Att det finns företag i området gör att människor kan bo och verka där
- Att det finns möjlighet att köpa mat, glass, eller hitta övernattningsmöjligheter
- att få uppleve ytterligare vacka platser inom Sveriges fantastiska natur.
- Att man har en affär i närheten är värdefullt
- Att proviant går att köpa i anslutning till nationalparken
- Att rida i området ger ett annat perspektiv och en annan upplevelse av fjället/naturområdet.
- Bedre informasjon
- bedre informasjon
- Blir naturliga guider och inspirationskällor samt ger trygghet
- Bodde på Särna camping i husbil. Mycket trevlig personal o fin camping!
- Boende
- Boende gjorde att vi slapp undan ösregn :)
- boende gör att man kan stanna i området längre
- boende i stugor på fjället går att boka - bra om man kommer med barn.
- Boende och information.
- Boendet på Fulufjällsgården var mycket bra. Trevlig personal, rent och fräscht, bra frukost.
- bra att det finns cafe i Gördalen
- Bra att det finns en servering vid
- Bra boende och tillgängligt fiske vid rösjöstugorna.
- Bra med restaurang i parken
- bra med restaurangen efter vandringen. Mycket bra med Naturum
- bygdedagar o cafeer mkt trevligt
- bättre insikt och förståelse
- Bättre utbud ger valmöjlighet och utrymme för fler besökare med olika preferenser
- café og möjligheter for shopping er vigtigt när vi inte är ute och vandra/tälta
- Cafe/resturang gjorde vistelsen trevligare.

- De kan göra det möjligt/påverka att över huvud taget kunna komma till området.
- De kan området och kan ge konkreta tips om vad som kan vara värt ett besök
- De underlättar besöket
- de är experter de kan ge ledtrådar som jag inte tänker på
- Den guidade turen vi gick i Nationalparken var fantastisk och mycket lärorik! (Sebastian var guide.)
- Det finns en liten restaurang i byn.Skoteruthyrning/service
- Det har været fint som efterfølgende opslag og vidensbase
- Det innebär att jag kan uppleva fler saker jag inte kan ta mig ut på själv. Att paddla kanot till exempel, när jag reser har jag inte med mig någon.
- Det var gott med en glass innan vi började vandra.
- Det är alltid ett plus om det finns café/restaurang i anslutning till ett resmål.
- Det är bra att de har
- Det är bra att det finns möjligheter att köpa lucnh/ fika vid behov.
- Det är bra att kunna hitta någonstans att äta.
- Det är en del av helhetsupplevelsen.
- Det är positivt med utbud för till exempel möjlighet att köpa mat sent på kvällen, etc.
- Dom som anordnar ett trevligt boende berikar upplevelsen
- Erbjuder mer att göra Och enklare vistelse
- Ett hyfsat bekvämt boende var viktigt för mig
- Ett trevligt bemötande i tex restaurang bidrar till en positiv helhetsupplevelse
- Fick en trevlig föreläsning om samerna i samband med besök på Naturrum vid Njupeskär
- Fler och mer varierade övernattningsmöjligheter, fler matställen.
- Får chans till info om nationalparken innan man åker dit
- Fäbodsro! Jätte fint initiativ och välordnat från denna kvinna som driver det!
- För att ett område med detta bedökstryck ska vara trevligt är det nödvändigt att någon sköter soptunnor, toaletter, skyltning etc.
- Genom att berätta och låna ut böcker om NP
- genom att det kan bli en högre variation i aktiviteter i området så att turister stannar längre
- Genom att ha möjlighet att kanske erbjuda mig något som ger mig ett minne för livet
- Genom information
- Genom tillhandhållande av önskad tjänst eller produkt berikas besöket.
- Genom tips, litteratur, samtal mm
- Genom trevligt bemötande och stor hjälpsamhet
- Genom uthyrning av boende.
- Ger bättre möjlighet att nyttja Fulufjället, mera levande
- ger information om området, marknadsföring
- God mad og god service giver altid en mer positiv oplevelse.
- God mat.
- God mat.
- God service och bra info om området.
- Guidade turer, fiske i bäckarna (fiskekortet),raststugornas underhållning med ved, besöksböckerna,rösade leder,filmer och föredrag vid naturrummet,
- Guidede turer kan gi nye opplevelser
- Guidningserbjudan
- Gör det möjligt att vara riktigt ledig på sin senester
- Har inget bra svar
- Hyra av cyklar, köp av mat, lite sånt
- Härligt m naturen
- Info via broschyr  tryck
- information
- Information
- Information boende o mat

- Information om nationalparken och dess omland. Också deras passion för området och hur de lever livet och uppfattningen om området.
- Information på platsen, Naturrum
- information via naturum är positivt
- Information, bekvämlighet
- Informationsfolder
- Jag har tagit del av turistinformation från hotellet där jag bodde i Idre.
- jag kan se saker som jag aldrig skulle hitta på egen hand
- Jag kunde bo
- Jag tror att sådanna verksamheter kan ge mer insikt och information om naturen
- Jag uppskattade att där fanns en servering vid ingången till Njupeskär.
- Kan göra att jag lättare får ut det jag vill ha av vistelsen genom exempelvis en guidning eller liknande.
- Lever upp till förväntningarna
- Man behöver kunna handla det
- Mat behövs, jag vill inte bära med mig mat, jag vill köpa den färdig.
- mat och boende behövs för en trevlig semester
- Mat och fika
- Mat, boende och transporter av god kvalitet är viktigt för områdets överlevnad. Ju fler naturintresserade besökare desto större chans till jobb åt lokalbefolkningen. Men fokus bör vara på just natur, djur och vildmark. Att vårda.Inte att stressa.
- med sakkunskap och lokalkännedom
- Minigolf i Särna och Souveniraffären i Särna
- Måbrående genom kaffee
- Möjliggjorde vår övernattning
- Möjlighet till boende
- Möjligheten till lagad mat och en fika, besök till en huskykennel, skogsmuséet Lomkällan samt Särna camping.
- Naturrummet och serveringen
- Naturum och restaurang har bra standar och service
- Naturum var väldigt bra
- Om det är välskött och prisvärt blir man glad och rekommenderar det till andra.
- Om man vill bo lite bekvämare i stuga och om man väljer att äta gott på restaurang.
- Positivt med Naturumet och serveringen. Särnaveckan med helikopteruppstigning. Berättarkväällar vid Naturumet. Mycket däligt att det är helt omöjligt att komma till Fulufjället utan bil. Att den enda busslinjen en gång per dag är nedlagd, Särna-Mörkret.
- på mitt Bed and Breakfast bakade man glutenfritt bröd till min frukost :)
- Restauranter
- Satsningen på mtb-spår i lemsjön är mkt positiv. Restaurangen/kiosken vid njupeskär är positiv.
- Service
- Ska ta nödvändig hänsyn till natur för att tillföravärdetill nationalparken
- Skoterturer gir deg mulighet å,se mer på kort tid
- Ställen som erbjuder mat och fika är viktiga. Lika viktigt är det att det finns matvaruaffär
- supplerende info
- Tack vare att företaget fanns där åkte vi dit och lärde oss nya saker
- Tillgänglighet
- Tillhandahållning av duschmöjligheter och toaletter vid camping
- transporter, logi och förplägnad
- Trevlig med Naturrum men ganska trist restaurang.
- Trevligt intresserat bemötande i naturum
- Underlättar boende, att få tag i mat och erbjuda aktiviteter av annat slag när man inte vandrar.
- Underlättar exempelvis mat och förnödenheter
- underlättar med att tillhandahålla boende, förhöjer och berikar genom restaurangverksamhet.

- Ungarna gillade att äta glass
- Utökade upplevelser, spänning
- Veldig viktig med god informasjon. Det å vite litt mer om stedet, dets geologi, natur og historie etc., vil berike alle opplevelser i Fulufjellet. Og svenskene er mye flinkere til dette enn nordmennene.
- vet ej
- Vet ej
- Vet lite om tilbudet, men det kan tenkes at jeg kan benytte meg av eventuelle tilbud i fremtiden?
- Vi bodde på Knappgården, som i sig är så fint och bra att det är värt en egen resa.
- Vi boede på en fin camping plads med vidunderlig udsigt og centralt beliggende. Det var fint!
- Viktigt att kunna bo och äta bra när man reser med barn.
- Viktigt att kunna bo och äta få info samt ha möjlighet hyra tex kanot..
- Viktigt att äta och gärna lokal mat. Bra boende och avkoppling men också aktiviteter
- Viktigt med restaurang
- och ge information och tips för besökare
- Bilder och broschyrer om området.
- Bra mat
- bättre info
- Fint Naturrum
- Informasjon
- mannen som skötte om stugorna
- Museet, gamla by, var också trevlig.
- Möjlighet till boende med olika standard
- Större mångfald
- Tourist byro i Idre bra info
- <alltid trevligt att kunna få lagad mat till exempel.
- Allmän service
- Att det finns matställen som inter för dyra men ändå har god mat
- Att det finns möjlighet till boende och servering i närheten under vistelsen.
- Att hitta på kreativa upplevelser och aktiviteter runt nationalparken.
- Att kunna besöka platser man inte känner till.
- Att kunna delta i aktiviteter som annars inte är möjligt, t.ex. kanot
- Att Rösjöstugorna är öppna med stugvärd.
- Bekvämt boende.
- bra att de finns coh kan ge service
- Bra boende
- Bra boende
- bra boende i fulufjälletsstugby med trevlig personal
- Bra boende och lokala tips om olika aktiviteter
- Bra boende, engagerad personal som kan berätta och föreslå utflyktsmål
- Bra omman ej hR med sig egen mat.
- Bra service
- Bra service och svarar på frågor och ger tips
- Byn o trakten har levt upp sedan jag för 45 år sedan först besökte byn Mörkret o trakten härikring
- Caféet vid Naturum.
- De som sköter info i Naturrum och de som ansvarar för ex toaletterna och håller rent och snyggt gör en stor insats.
- De står för bla guidade turer vilket vi uppskattar
- Det fanns ett fikastölle vid Njupeskär
- Det fanns mycket information på stället vi övernattade.
- Det fina naturrummet, leder, spänger, skyltar raststugor. Att allt sådant får det underhåll det behöver är viktigt för upplevelsen
- Det ger ett mervärde på upplevelsen.

- Det gör att nationalparken blir levande och att det kan resultera till att det underhålls på ett annat sätt, ex med leder, stugor m.m
- Det är trevligt med restaurang efter en vandring kring vattenfallet.
- Dom skulle underlätta att nå Fjället utan egen bil.
- Erbjuda boende, mat etc.
- Erbjuder bland annat guidning till Old Tjikko
- Ex Skidanläggningar ökar intresset för området vilket ökar vistelsen i området även på andra tider av året och därigenom möjligheten för fler att ta del av en fantastisk natur.
- finns det bra boende finns det alternativ om det skulle vara dåligt väder- alternativ vore bra då det mesta var fullbokat. med spa o bastu möjligheter.
- Fint boende
- Fint Fjällkart i 1:50.000 med information om Fulufjället.
- folk som behöver nått att locka dit dom med eller hjälp ut i "vildmarken" har en väg dit med verksamheten
- fulufjällsbyn PAN Village
- Gav mig info om leder etc
- genom att ge bra service så tror jag man lättare återkommer
- Genom att ge idéer och förslag på vad man kan göra under besöket.
- genom information vad som finns att se o uppleva
- God mat
- god mat, god service
- Hade inte företagen/organisationerna marknadsfört fulufjället så hade vi kanske inte varit på besök där
- hjälper till med information och tips.
- Härligt med restaurangen efter en regnig dag i parken. Information om nationalparken och dess djur vid vandrarhemmet i Särna
- information
- Information
- Information och tips i Naturum
- Information om nationalparkens djur, fauna o dyl
- Information om området
- Information på tavlor,rastplatser,skyddsräcken o trapporna ner till fallet,som gör att man känner säkerhet.
- Information, rådgivning, mat
- Information... Naturrum
- Informationen i naturrummet, informationstavlorna i nationalparken, mat,kaffe,toaletter, broar spångar etc.
- Informationen vi fick på Naturrummet var helt avgörande för vår upplevelse. Otroligt kunnig och engagerad personal gjorde vår vistelse till et äventyr
- Informationskälla, bidrar till bygdens utveckling
- jag bodde på campingen, besökte restauranger, njöt av det.
- Jag har inte varit i kontakt med någon som bedriver verksamhet riktad till turism där.
- Jag är inte ute efter annat än att vistas i Fulufjället, jag älskar det. För mig räcker det med gummistövlar tält och myggmedel, fiskekort och spö och en burk att lägga bären i (sommar) alt pjäxor, skidor, stavar och ryggsäck att förvara dryck och extra vantar. Jag har vandrat och skidat där sedan jag var liten flicka.
- Kan ge tips på sevärdheter eller turer man ska gå.
- Kan ge tips på speciellt sevärda områden som förhöjer upplevelsen.
- Kartor, informationstavlor, vägmarkeringar
- Kontakt - information - trygghet
- Kunskap om området.
- Lokalkännedom.

- Man kan få mat och boende som är en förutsättning för att genomföra besöket. Andra aktiviteter i omlandet kan ge mervärde, vi var t ex på Skogsmuseet
- Mat
- Matservering gör miljön kring naturum mer livfull. Guidningar gör att information och kunskap om naturen och området ökar. Knappgården med dess service, utsökta mat och känsla är en stor tillgång. Matbutik och pizzeria i särna underlättar proviantering och förhöjer trivseln. Naturums trevliga personal och kunniga guider är guld värda. Utan detta skulle entrén kännas tom. Rösjöstugornas service och öppethållande gör att det känns som en livaktig verksamhet på fjället.
- Mer info om guidade turer och aktiviteter hade varit bra. Hade varit kul att göra.
- Möjlighet att äta god mat.
- Möjlighet till valfritt boende och även tillgång till restauranter och affärer
- Mörkrets Camping. Ideellt värdpar med känsla för service och bra kunskaper som de delade med sig av
- Naturprogram på TV
- Naturrummet
- Naturrums udstillinger gjorde stort indtryk, især oplysninger om fjällens urgamla graner
- Naturum gav bra fakta. Däremot kunde stugvärden uppe på fjället vi Rösjöstugorna gå en charmkurs!
- Nämen.
- Om jag skulle stanna ett par dagar så skulle det vara bra att det finn företag som ordnar saker tex rovdjurssaning eller tälta i naturen i grupp
- Ordna bostad
- Organisationen på plats var till hjälp när vi skulle vandra. De förklarade var det var bäst att gå för att uppleva det jag ville se.
- Poängterar områdets nationalparksstatus
- På så vis att man behöver någonstans att övernatta
- Restaurangen vid Naturumet. Stuguthyrning.
- Service i samband med boende, personlig info på Naturum
- skapar boende och mat
- Slalomanlegg i Fulufjellet alpinsenter er en av forutsetningene for at vi besøker Fulufjellet
- transporter/buss
- Utbudet av mat och husrum
- Utökar helhetsbegreppet
- Vandrarhem som erbjuder tak över huvudet, kafé som erbjuder mat
- Vandrarhemmet vi bodde på erbjöd skjuts till nationalparken.
- Var trevligt att bo i Mörkret
- Vi besökte bara Njupeskärm, Naturum var fint. Däremot var sopsorteringsstationen överfull vilket inte såg så snyggt ut.
- Vi var hungriga efter vandringen och hade barn med oss vilket gjorde att vi snabbt behövde något att äta.
- Visar vilka möjligheter som finns för aktiviteter
- Även om jag inte utnyttjar deras tjänster så ger de mig tips.
- Ökad kunskap.
- gives us a good possibility to entertain friends visiting us
- guided tour or more options to eat out after finishing a long hike.
- If I like my hollydayhome or the restaurant where I eat, I feel better about the total region.
- information about wildlife, maintaning trails
- Providing map of the area and having cafeteria there in park area is great
- telling a story about the park in the brochure
- brochures affiches
- Campings ,more info about walks ,duration and difficultness .
- for lodging, food and activities for tourists
- guided tours information center educal center
- I like Public Transportation to reach the park

- Information
- Inside knowledge
- It gives you more choise and information to see more en experience the nature mor intensively
- It is not easy to find Old tjiko without guide (considering that there is no trail and I couldn't find coordinates in the internet), so it is nice that there are people who can show it to you
- It was interesting to visit Naturum
- level of hospitality, making you feel welcome, choice of products, acces to local products and activities
- Logding in the national park surrounding should be easy. Guided tours can increase the value of the visit. Good transport access allow non-drivers to reach the national park. Can also allow to come back to the starting point after a one-way hike.
- Mybe something for disabled people !!
- No idea
- The possibility of lodging nearby the National park, including all of the needed facilities.
- they want you to come to Fulufjallet.
- Yes
- eating out, lunch/dinner
- Good camping facilities, guided tours
- Information, cleaning
- Informationer om området, natur og dyr.
- Making stay more pleasant
- No idea, it's an estimation
- Partly, we were on vacation, so we slept in a vacation park. For one day we rented canoes.
- The information found in the area was very well made and easy to understand.
- Caping Särna ist guter ausgangspunkt und bietet auch gute Informationen. Im Konsum Särna kann man alles kaufen für die Verpflegung.Das Kleidergeschäft in Särna verkauft preiswert gute Outdoor-Kleidung.
- es könnten Beratungsunternehmen existieren die gegen Bezahlung für Touristen Touren heraussuchen die am ehesten ihren Interessen entsprechen - die Tour kann dann aber alleine gemacht werden oder so gelegt werden das organisierte Tourenangebote Teilangebote in Anspruch genommen werden könnten...
- hauptsächlich Informationen über die besuchswerten Plätze
- Museum mit Filmvorführungen
- Naturinformationen
- Organisationen können zusätzliche Informationen geben.
- Toilettenmöglichkeiten Restaurant und Cafe
- Wegweiser, mehr Hinweistafeln, mehr Flyer
- weitere Dienstleistungen könnten den Nationalpark sowohl positiv als auch negativ beeinflussen
- (geführte Kinderwaderungen)
- Anbieten von geeigneten Unterkünften, Verpflegung, Information
- Bei der Tousimusinfo vielseitig geschulteres Personal, mit guten Tipps für Indivudualisten. Kein Massentourismus!
- Durch Informationen
- elchsafarie
- gefuehrte Mehrtagestouren
- Geführte Touren mit verschiedenen Schwerpunkten
- geführte Touren zu bestimmten Themen (Pflanzen, Tiere)
- Geführte Touren: Kennenlernen von Regionen und Sehenswürdigkeiten des Parks, welche sonst nicht ohne weiteres zugänglich wären bzw. nicht der Öffentlichkeit bekannt sind
- Ich gehe schon davon aus, das in Schweden drüber berichtet wird, in Deutschland bekommt man davon aber fast nichts mit. Das einzige was wir gesehen haben, war die Infotafel zwischen Parkplatz und Naturm.
- kann ich nicht

- Kanutouren, Elchpark (vor 2 Jahren) Sportmöglichkeiten.Angebote für Kinder,
- keine Ahnung
- nach einem überraschenden Gewitter fanden wir Unterkunft in der Stugas am Storrörsjön, das fanden wir gut,m auch der Kaffee/Eis fürs Kind im Restaurant am Naturum nach der Berrgtour kam sehr gelegen
- Restauration und Verpflegung könnte interessanter und umfangreicher sein.
- Telefon DVD von dem großen Unwetter 1997 besser vermarkten mehr über das Leben der Einheimischen besonders früher
- Touren, Aktivitäten
- Touristeninformation
- Unternehmen sind möglicherweise Kreativ beim Gestalten von Toureninhalten (So schmeckt der Wald, Touren für Familien, Leben in der Wildnis)
- verleih von schneemobilen, campingplätze
- Verleihstation für Wanderausrüstungen, da ich bei der Anreise aus Deutschland per Flugzeug begrenzt Gepäck mitnehmen kann. Aber beim nächsten Besuch will ich auch länger wandern.
- Wir haben eine Hütte am Kringelfjorden gemietet. Ich weiß nicht, ob dies noch zum Umland gehört oder nicht, habe es aber als solches gewertet. Dadurch, dass wir diese Hütte mieten konnten, war es erst möglich, Tagesausflüge vorzunehmen.
- z.B. geführten Touren zur Beobachtung von Elchen und Bären.
- öffentliche Transport um das private Auto stehn zulassen
- Öffentliche Transportmittel vom Njupeskär Wasserfall in den nächsten Ort
- Angebot an Proviant - Möglichkeiten zum zelten (inkl. Feuerstelle & Bänken)
- Aktivitäten für Familien mit Kindern, Busverkehr zum Cafe,
- cafés, kanutouranbieter
- Camping Mörkret bietet naturnahe Übernachtung am Fluss.
- Die Organisationen, die Wege und Wegweiser anlegen und pflegen und alle Arten von Hütten unterhalten, ermöglichen erst das Erleben des Fjälls. Das Veranstalten von Events und Ermöglichen von "Kicks" u. a. m. sollte dagegen nicht im NLP und seinem nahen Umfeld zugelassen werden.
- Durch gute Dienstleistungen wird der Aufenthalt eine runde Sache und damit angenehmer und erholsamer.
- Durch Werbung für ihr Unternehmen
- Durch Übernachtungsmöglichkeiten und Verpflegung / Essen
- Eine geführte Wanderung (gerade wenn sie Mehrtätig ist) ist aus meiner Sicht für unerfahrene Wanderer/Trekking-Leute die einzig vernünftige Möglichkeit in einem Nationalpark unterwegs zu sein, ohne aus Unwissenheit der Natur zu schaden. Außerdem ist es angenehm, wenn man nicht alleine für die Routenplanung bzw. Einhaltung verantwortlich ist (wobei dies durch die gut gekennzeichneten Wege im Fulufjället nicht so schwer ist).
- Einfache Informationen zu den Möglichkeiten die der Nationalpark bietet
- Elchpark
- Erleichterte Organisation, Anreise
- Freizeitaktivitäten wie Kanu, Kajak, Radfahren, Schwimmen etc.
- Ganz besonders haben uns ( 2 Erwachsene und zwei Kinder 5 und 10 Jahre ) die wunderbaren Stellplaetze ( Lägerplatser) am Fluss gefallen mit den typischen Slogbod . Wunderbar gepflegt , sauber , Feuerstelle . Feuerholz . Die verlangten 60 Sek pro Nacht haben wir sehr gern gegeben , auch wenn es nicht kontrolliert wird . Ein Erlebnis besonderer Art .wir wohnen auch in einem Nationalpark (sächsische Schweiz) aber da seid ihr Schweden sehr weit vorraus . Mensch und Natur . Hier ist eher Natur ohne Mensch Gewünscht haben wir den Eindruck . Sehr vielen Dank den Initiatoren und ausführenden dieser Idee !! Für uns als Familie ein prägendes Erlebnis . Auch die Öffnungszeiten der Geschäfte täglich . Fantastisch
- geführte Touren
- geführte Touren zu unterschiedlichen Themen, z.B. heimische Tier-und Pflanzenwelt, Überleben in der Wildnis,

- Ich denke, dass Gastronomie sehr wichtig ist und vielleicht auch Transportmöglichkeiten (Einsatz von Bussen) zu einem Nationalpark, damit nicht jeder selbst mit dem Auto "bis vor die Tür" fährt!
- ich war auf einer geführten Tour
- Indem sie Aktivitäten anbieten die am machen kann. So wie ähnlich wie Draisine fahren oder Boot fahren, Zoos besuchen etc.
- Man erhält direkt Information zum Gebiet.
- mehr Werbung über die Schönheit des Natinalparkes
- regelmäßige Versorgung mit Proviant
- ruhiges leckeres essen, Informationen über Park
- Sehr gute Planung der Aktivitäten, Unterbringung, Verpflegung, Service waren hervorragend.
- Sehr schöner Campingplatz in Särna
- Sie bieten vielen Touristen die Möglichkeit, das Fulufjäll kennen zu lernen und zu verstehen, Durch diese Unternehen besteht auch die Möglichkeit der Besucherlenkung im Park.
- Sie machen z.B. die An- und Abreise leichter, so dass man mehr Zeit im Fjäll verbringen kann.
- Transport in das Gebiet
- Transport, Führung in Muttersprache
- Unser Campingplatz hat uns mit allen Informationen zum Nationalpark versorgt. Flyer, Broschüren, Karten, Heft mir essbaren Pflanzen...
- Viele Touristen möchten einfach nur betreut sein, da diese verlernt haben auf eigene Weise etwas zu unternehmen
- Wir waren nur auf der Durchreise, hätten aber gern am Abend etwas gegessen, aber es gab keine Möglichkeit.

**Bilaga 11: Data från folkräknarna och räkneverket på naturum**

## Leden från Gördalen

| Datum | Antal passager |
|---|---|
| 060914 | 0 |
| 061014 | 0 |
| 061114 | 0 |
| 061214 | 3 |
| 061314 | 0 |
| 061414 | 13 |
| 061514 | 0 |
| 061614 | 2 |
| 061714 | 0 |
| 061814 | 0 |
| 061914 | 0 |
| 062014 | 0 |
| 062114 | 2 |
| 062214 | 2 |
| 062314 | 0 |
| 062414 | 2 |
| 062514 | 6 |
| 062614 | 2 |
| 062714 | 0 |
| 062814 | 0 |
| 062914 | 0 |
| 063014 | 2 |
| 070114 | 0 |
| 070214 | 2 |
| 070314 | 3 |
| 070414 | 13 |
| 070514 | 7 |
| 070614 | 0 |
| 070714 | 0 |
| 070814 | 65 |
| 070914 | 15 |
| 071014 | 3 |
| 071114 | 10 |
| 071214 | 6 |
| 071314 | 11 |
| 071414 | 12 |
| 071514 | 20 |
| 071614 | 7 |
| 071714 | 5 |
| 071814 | 4 |
| 071914 | 0 |
| 072014 | 0 |
| 072114 | 2 |
| 072214 | 3 |
| 072314 | 5 |
| 072414 | 8 |
| 072514 | 3 |
| 072614 | 1 |
| 072714 | 2 |
| 072814 | 7 |
| 072914 | 0 |
| 073014 | 2 |
| 073114 | 2 |
| 080114 | 1 |
| 080214 | 11 |
| 080314 | 8 |
| 080414 | 0 |
| 080514 | 8 |
| 080614 | 2 |
| 080714 | 6 |
| 080814 | 22 |
| 080914 | 3 |
| 081014 | 1 |
| 081114 | 10 |
| 081214 | 12 |
| 081314 | 7 |
| 081414 | 3 |
| 081514 | 0 |
| 081614 | 2 |
| 081714 | 1 |
| 081814 | 0 |
| 081914 | 9 |
| 082014 | 9 |
| 082114 | 4 |
| 082214 | 9 |
| 082314 | 4 |
| 082414 | 2 |
| 082514 | 2 |
| 082614 | 6 |
| 082714 | 0 |
| 082814 | 11 |
| 082914 | 2 |
| 083014 | 0 |
| 083114 | 0 |
| 090114 | 6 |
| 090214 | 0 |
| 090314 | 0 |
| 090414 | 3 |
| 090514 | 0 |
| 090614 | 7 |
| 090714 | 1 |
| 090814 | 4 |
| 090914 | 18 |
| 091014 | 0 |
| 091114 | 9 |
| 091214 | 1 |
| 091314 | 0 |
| 091414 | 9 |
| 091514 | 18 |
| 091614 | 6 |
| 091714 | 2 |
| 091814 | 13 |
| 091914 | 7 |
| 092014 | 0 |

## Ringleden till Njupeskär

| Datum | Antal passager |
|---|---|
| 060914 | 69 |
| 061014 | 117 |
| 061114 | 82 |
| 061214 | 121 |
| 061314 | 81 |
| 061414 | 183 |
| 061514 | 115 |
| 061614 | 109 |
| 061714 | 139 |
| 061814 | 174 |
| 061914 | 106 |
| 062014 | 166 |
| 062114 | 286 |
| 062214 | 263 |
| 062314 | 273 |
| 062414 | 276 |
| 062514 | 301 |
| 062614 | 250 |
| 062714 | 132 |
| 062814 | 134 |
| 062914 | 64 |
| 063014 | 166 |
| 070114 | 246 |
| 070214 | 347 |
| 070314 | 257 |
| 070414 | 293 |
| 070514 | 331 |
| 070614 | 347 |
| 070714 | 375 |
| 070814 | 388 |
| 070914 | 478 |
| 071014 | 362 |
| 071114 | 311 |
| 071214 | 490 |
| 071314 | 502 |
| 071414 | 445 |
| 071514 | 544 |
| 071614 | 784 |
| 071714 | 704 |
| 071814 | 533 |
| 071914 | 699 |
| 072014 | 577 |
| 072114 | 619 |
| 072214 | 705 |
| 072314 | 686 |
| 072414 | 536 |
| 072514 | 570 |
| 072614 | 513 |
| 072714 | 521 |
| 072814 | 409 |
| 072914 | 729 |
| 073014 | 592 |
| 073114 | 674 |
| 080114 | 475 |
| 080214 | 483 |
| 080314 | 428 |
| 080414 | 501 |
| 080514 | 415 |
| 080614 | 373 |
| 080714 | 540 |
| 080814 | 428 |
| 080914 | 455 |
| 081014 | 522 |
| 081114 | 287 |
| 081214 | 399 |
| 081314 | 379 |
| 081414 | 409 |
| 081514 | 350 |
| 081614 | 331 |
| 081714 | 168 |
| 081814 | 223 |
| 081914 | 389 |
| 082014 | 197 |
| 082114 | 222 |
| 082214 | 212 |
| 082314 | 210 |
| 082414 | 176 |
| 082514 | 163 |
| 082614 | 249 |
| 082714 | 127 |
| 082814 | 180 |
| 082914 | 103 |
| 083014 | 226 |
| 083114 | 142 |
| 090114 | 129 |
| 090214 | 235 |
| 090314 | 326 |
| 090414 | 175 |
| 090514 | 151 |
| 090614 | 422 |
| 090714 | 236 |
| 090814 | 52 |
| 090914 | 80 |
| 091014 | 124 |
| 091114 | 127 |
| 091214 | 165 |
| 091314 | 239 |
| 091414 | 232 |
| 091514 | 91 |
| 091614 | 149 |
| 091714 | 164 |
| 091814 | 109 |
| 091914 | 174 |
| 092014 | 286 |
| 092114 | 185 |

## Leden vid Brottbäckstugan

| Datum | Antal passager |
|---|---|
| 060914 | 46 |
| 061014 | 13 |
| 061114 | 21 |
| 061214 | 2 |
| 061314 | 13 |
| 061414 | 15 |
| 061514 | 11 |
| 061614 | 5 |
| 061714 | 4 |
| 061814 | 12 |
| 061914 | 4 |
| 062014 | 25 |
| 062114 | 29 |
| 062214 | 14 |
| 062314 | 8 |
| 062414 | 23 |
| 062514 | 7 |
| 062614 | 8 |
| 062714 | 5 |
| 062814 | 16 |
| 062914 | 10 |
| 063014 | 6 |
| 070114 | 12 |
| 070214 | 9 |
| 070314 | 4 |
| 070414 | 25 |
| 070514 | 16 |
| Avbrott 6-16 juli | |
| 071714 | 3 |
| 071814 | 12 |
| 071914 | 34 |
| 072014 | 30 |
| 072114 | 17 |
| 072214 | 44 |
| 072314 | 44 |
| 072414 | 15 |
| 072514 | 47 |
| 072614 | 66 |
| 072714 | 43 |
| 072814 | 37 |
| 072914 | 26 |
| 073014 | 41 |
| 073114 | 61 |
| 080114 | 68 |
| 080214 | 32 |
| 080314 | 121 |
| 080414 | 92 |
| 080514 | 35 |
| 080614 | 46 |
| 080714 | 60 |
| 080814 | 55 |
| 080914 | 24 |
| 081014 | 18 |
| 081114 | 37 |
| 081214 | 68 |
| 081314 | 66 |
| 081414 | 34 |
| 081514 | 34 |
| 081614 | 26 |
| 081714 | 17 |
| 081814 | 19 |
| 081914 | 64 |
| 082014 | 35 |
| 082114 | 20 |
| 082214 | 39 |
| 082314 | 13 |
| 082414 | 46 |
| 082514 | 16 |
| 082614 | 13 |
| 082714 | 14 |
| 082814 | 51 |
| 082914 | 17 |
| 083014 | 23 |
| 083114 | 13 |
| 090114 | 37 |
| 090214 | 13 |
| 090314 | 26 |
| 090414 | 13 |
| 090514 | 34 |
| 090614 | 36 |
| 090714 | 39 |
| 090814 | 94 |
| 090914 | 83 |
| 091014 | 10 |
| 091114 | 12 |
| 091214 | 7 |
| 091314 | 58 |
| 091414 | 27 |
| 091514 | 7 |
| 091614 | 15 |
| 091714 | 27 |
| 091814 | 13 |
| 091914 | 14 |
| 092014 | 39 |
| 092114 | 10 |

## Entrén till naturum

| | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 2007 | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Jan** | 0 | 15 | 0 | 8 | 97 | 47 | 96 | 91 | 83 | 25 | 42 | 0 | 0 |
| **Feb** | 0 | 235 | 15 | 45 | 330 | 334 | 290 | 183 | 193 | 557 | 159 | 97 | 241 |
| **Mar** | 0 | 325 | 770 | 637 | 634 | 528 | 309 | 414 | 331 | 464 | 354 | 438 | 256 |
| **Apr** | 320 | 690 | 200 | 508 | 708 | 119 | 434 | 321 | 579 | 331 | 81 | 438 | 213 |
| **Maj** | 841 | 898 | 500 | 696 | 685 | 484 | 561 | 457 | 377 | 140 | 158 | 163 | 337 |
| **Jun** | 4140 | 3412 | 3300 | 3435 | 2561 | 2378 | 2526 | 2184 | 2428 | 2566 | 2144 | 2034 | 3883 |
| **Jul** | 12395 | 12227 | 10200 | 11305 | 10893 | 8188 | 8783 | 7648 | 7246 | 7426 | 6473 | 6591 | 9727 |
| **Aug** | 8465 | 7275 | 6700 | 7844 | 7496 | 5099 | 5883 | 5486 | 5275 | 5787 | 4556 | 5377 | 6355 |
| **Sep** | 5078 | 3810 | 3295 | 3774 | 3135 | 2267 | 2866 | 2800 | 2741 | 1789 | 2271 | 2778 | |
| **Okt** | 1082 | 780 | 780 | 714 | 710 | 165 | 331 | 371 | 661 | 50 | | 758 | |
| **Nov** | 0 | 0 | 76 | 10 | 45 | 0 | 29 | 13 | 187 | 47 | | 67 | |
| **Dec** | 0 | 0 | 54 | 144 | 100 | 263 | 122 | 60 | 45 | 0 | | 0 | |
| | **32321** | **29667** | **25890** | **29120** | **27394** | **19872** | **22230** | **20028** | **20146** | **19182** | **16238** | **18741** | **21012** |

## Bilaga 12: Statistisk metod

För alla jämförelser över tid används regressionsanalys. Regressionsmodellerna kan generaliseras till:

$$y = \beta_0 + \beta_1 D03 + \beta_2 D14 + U,$$

där $y$ är en binärvariabel (0,1) för grupptillhörighet eller en kontinuerlig variabel (till t ex inkomst), variablerna $D03$ och $D14$ är också binära variabler som indikerar vilket år som en observation hör till. Om $D03$ är ett och $D14$ är noll är observationen för 2013 och vice versa. Om både $D03$ och $D14$ är noll har vi en observation för 2001. Vi är intresserade av medelvärden eller proportioner för varje år. Om $y$ är kontinuerlig så är medelvärdet för 2001:

$$E(y|\text{År} = 2001) = \beta_0,$$

för 2003:

$$E(y|\text{År} = 2003) = \beta_0 + \beta_1,$$

och för 2014:

$$E(y|\text{År} = 2003) = \beta_0 + \beta_2.$$

Dessa medelvärden skattas genom att skatta beta-koefficienterna med regressionsanalys och för att testa skillnader mellan år testas hypoteser för dessa koefficienter. Till exempel, för att testa skillnaden mellan år 2001 och 2003:

$$E(y|\text{År} = 2003) - E(y|\text{År} = 2003) = \beta_1$$

används ett enkelt tvåsidigt t-test för $H_0: \beta_1 = 0, H_a: \beta_1 \neq 0$. För att testa skillnaden mellan år 2003 och 2014 används Wald-test för $H_0: \beta_1 - \beta_2 = 0, H_a: \beta_1 - \beta_2 \neq 0$ (även kallat ANOVA-analys).

I de fallen $y$ är en binärvariabel (0,1) används samma analys men i detta fall är tolkningen av medelvärdena sannolikheter eller andelar:

$$\begin{aligned} E(y|D03, D14) &= P(y = 1|D03, D14)1 + P(y = 1|D03, D14)0 = P(y = 1|D03, D14) \\ &= \beta_0 + \beta_1 D03 + \beta_2 D14. \end{aligned}$$

Men analysen är precis som ovan. När $y$ är binär kallas regressionsmodellen för linjär sannolikhetsmodell och det är sedan länge känt att standardfelen måste vara korrigerade för heteroskedasticitet. Standardfelen är korrigerade i samtliga fall.[2] En ytterligare komplikation är att analysen och testen måste korrigeras för den viktning som görs på grund av den ofullständiga insamlingen 2003. För detta används *svyglm* funktionen i R. Denna funktion utför ”inverterad sannolikhetsviktning” för linjära och generaliserade linjära modeller (se Binder 1983, Firth 1998 och referenser däri).

[2] De test som görs för proportioner är därmed ekvivalenta med standardtest för proportioner, t ex *prop.test* i statistikprogrammet R eller *Chi-square* test i SPSS.

Mittuniversitetet
ETOUR Rapport 2015:5
ISBN 978-91-88025-44-9
www.miun.se/etour